Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America
Published twice weekly
by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in USA:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2-7843.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 21. SESTDIEN, 1951. G. 15. DECEMBRĪ 1. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VITOLS
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2-7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00; par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.30; tekstā $2.60 par vienu collas telpu 1 slejā

Ēģipte atsauc savu vēstnieku no Londonas

Kairo. — Ēģiptes valdība nolēma 11. decembrī atsaukt Ēģiptes vēstnieku no Londonas. Vēstnieka vietā paliks lietvedis. Valdība esot arī nolēmusi pieprasīt sodus par sadarbību ar britu spēkiem Suecas kanāla zonā.

Irānas deputāti dūŗu cīņā

Teherānā.—Irānas parlamenta pozicijas un opozicijas deputāti un viņu atbalstītāji sakāvās. Izsauktais kaŗaspēks deputātus izšķīra. Kautiņā cietušas 35 personas. No ārpuses parlamenta ēkā mēģināja ielauzties ap 1000 personu, kas kliedza „Nāvi Mosadegha pretiniekiem." Uzbrucējus atvairīja kareivji un policisti.

Nekārtību dēļ sēde bija jāatliek uz pēcpusdienu, kad Mosadegham bija jāizskaidro savi politiskie nodomi.

Opozicijas deputāts Immami apgalvoja, ka M. ir diktātors, ka viņa politika novedusi Irānu pie bankrota un komūnisma briesmām. Mosadeghs aicināja irāniešus izturēt: „Ja mums no naftas nebūs nekāda labuma, tad nākošajām paaudzēm vismaz no tās labums būs." Viņš paziņoja, ka angļi gribot Irānu nopiest zemoties ceļos.

Irānas premjērs Mosadeghs paziņojis līdzšinējiem Irānas naftas pircējiem, kas sakarā ar naftas avotu nacionālizāciju iegādi pārtraukuši: ja tie iepirkumus ar viņa noteikumiem līdz 22. decembrim neatjaunos, Irānas valdība Abadanas naftu pārdos padomju valstu blokam.

Jāpiezīmē, ka tikpat kā visa naftas tanku flote atrodas Rietumu valstu rokās.

Tūkstošiem nacionālistu 12. decembrī demonstrēja Teherānā pret Mosadegha pretiniekiem. Daži tūkstoši antikomūnistisku panirāniešu, prasīja padomju Kaukaza atdošanu Irānai, ieskaitot Bakū naftas avotus.

Par — un pret mosadeghistu mullas (musulmāņu garīdznieki) kādā Teherānas mošejā uzbruka cits citam.

ČETRI LIELIE NEATROD CEĻU

Parize. — 4 lielo apspriedes, kā pavēstīja trekni virsraksti, bet tam neticēja pat tie, kas vēl sarā daudz uzticas Kremļa runas un vārdiem, parādīja savu nespēju ietekmēt pasaules bruņošanos pirmajās sēdēs. Tās bija tik interdegas; ka izgaisa pēdējās cerības kaut kādam panākumam.

Paklausot AN Politiskās un Drošības komitejas nobalsošanā pieņemtajam lēmumam, Sav. Valstu, Lielbritanijas, Francijas un Pad. Savienības delegāti satikās slepenā sēdē šajo pilī.

Divi sēdēs apspriede nerāda ne mazāko iespēju saskaņot principus globālas atbruņošanās jautājumā. Pirmdien 4 lieliem jāsniedz pārskats par apspriežu rezultātiem AN Politiskai un Drošības komisijai. Rietumu diplomāti neparedz, ka arī atlikusī apspriede varētu dot kādus panākumus, bet pieļauj, ka taktisku apsvērumu dēļ, Padomju Savienības pārstāvis var prasīt pagarināt darbības laiku. Bet arī tas neko nemainītu, jo jaunas apspriedes stāvokli negrozītu.

Atliek jau tagad atgādināt bezcerīgo atzinumu, ko ASV pārstāvji izteica pašā sākumā, ka Drošības un Politiskās komisijas lēmums ir drošs pamats jaunai, neveiksmīgai konferencei.

DV RIETUMVĀCIJAS VALDES LĒMUMI

Š. g. 2. decembrī notika DV R. Vācijas (centrālās) valdes sēde Etlingenā. Sēdes darba kārtība aizņēma visu dienu. Tika nolemts iegādāties mītni invalidiem Vācijā, izdot Latviešu leģiona vēsturi, pārrunāti aprūpes jautājumi un citi ar organizācijas darbu saistīti jautājumi.

Sēdē piedalījās visi valdes locekļi, izņemot pulkvedi A. Galindomu, kas sakarā ar izceļošanas jautājumu kārtošanu nebija varējis sēdē ierasties. Sēdes priekšpusdienu aizņēma valdes priekšsēžu un locekļu ziņojumi, no kuŗiem izrietēja, ka DV darbs iet arvienu plašumā un par spīti lielai izkliedētībai biedru skaits visu laiku ir palicis stabils. Lielu aprūpes darbu veic tieši mums tālākās zemes — Austrālija un ASV, kur arī ļaudis visvairāk pelna un līdz ar to arī visvairāk ziedo. No Austrālijas uz svētkiem izsūtīti vairāk nekā 200 sainīši, kas nāk caur DVF Londonā un tiek sūtīti tieši uz vārdiem, bet ASV DV Apvienība ir uzsākusi plašu naudas līdzekļu vākšanu uz Ziemassvētkiem. Materiālu atbalstu ievērojamos apmēros dod arī Anglija, Kanada un Zviedrija. Viss tas liecina, ka kaujas laukos slēgtā cīnītāju vienība ir stipra palikusi arī šodien. Bez ārzemēs savāktiem līdzekļiem arī Vācijas valde uz Ziemassvētkiem nolēma izmaksāt pabalstos trūcīgākiem invalidiem kopsummā DM 5.000.

Sēžu starplaikā ir likvidējušās divas nodaļas — Neuburgā pie Donavas (nometnes likvidācijas dēļ) un Šeratē Beļģijā (biedru izceļošanas dēļ), bet klāt ir nākušas jaunas nodaļas Vācijā — divas Kaiserslauternā pie 7132. un 8850. darba vienībām, Hamburgā — Funkturma nometnē un Spakenbergā. Valde visas jaunās nodaļas apstiprināja.

Savā ziņojumā valdes priekšsēdis skāra arī jautājumus par Amerikas kontinentā izdodamo DV laikrakstu Latvija Amerikā un ap tā rašanos saceltajiem putekļiem, kā arī dažus presē vērstos uzbrukumus DV organizācijai un viņas vadītājiem. Tā kā visi šie uzbrukumi ir bez jēgas, tad polemikā ielaisties nav vērts un valde lūdza saviem oficioziem — Latvija Amerikā un DV Biļetens — uz tiem nereaģēt.

Pārrunājot pabalstu piešķiršanas jautājumus, nācās konstatēt, ka samērā bieži tieši pēdējā laikā ir radušās pazīmes par organizēta aprūpe darba jaukšanu,pie kam aicinājumi presē ziedot atsevišķiem cilvēkiem ir radījusi apstākļus, ka viens saņem pabalstus no vairākām vietām un stipri vien vairāk nekā to nepieciešamība spiež, pie kam tieši tie, kam aprūpe visvairāk nepieciešama, paliek ar maziem vai nepilnīgiem pabalstiem. Tāpat nācās konstatēt, ka daži invalidi ir griezušies tieši pie organizācijām un tautiešiem pēc palīdzības, savas vajadzības pārspīlēdami, un tā ir izmantojuši sabiedrības nepelnītu uzticību. Tā kā vairāki šādi gadījumi ir kļuvuši zināmi, tad nolēma par tiem sniegt paskaidrojumus atklātībā, lai tā izvairītos no pašu aprūpējamo nepelnītas pašaprūpes".

Pēcpusdienu aizņēma pārrunas par nekustama īpašuma iegādi Vācijā un Latviešu leģiona vēstures izdošanu.

Nekustama īpašuma — nama, ar nelielu dārz-, sakņ- un ev. putnkopības saimniecību iegādāties jau lēma DV delegātu sanāksme š. g. augusta mēneša beigās. Starplaikā ir notikusi sazināšanās arī ar citu zemju valdēm par iespējamo līdzekļu pabalstu, kā arī apskatīts jau viens šīm vajadzībām piemērots objekts (sk. atsevišķu aprakstu, iespiests Latvijā A. Nr. 19). Valde konstatēja, ka palīdzība no ārpuses ir sagaidāma atsaucīga, un līdzekļu sagāde sevišķas bažas nerada. Līdz pirkšanai nepieciešamās summas sazīmēšanai nolēma namu īrēt, panākot īres maksas ieskaitīšanu pirkšanas summā. Pirmo mēnešu īres maksu ir solījuši segt DV Amerikā. Līdzekļus nolēma lūgt vākt visās zemēs, pie kam ziedojumu akcijas īstenošanai pilnvaroja attiecīgo zemju valdes. Lielāko summu ziedotājiem paredzēts izsniegt atzinības rakstus un balvas. Visu technisko iegādes jautājumu kārtošanā pilnvaroja valdes priekšsēdi. Tuvāki norādījumi zemju valdēm šinī jautājumā sekos DV R. Vācijas (centr.) valdes apkārtrakstos.

Plašākas pārrunas sēdes darba gaitā izraisīja arī Latviešu leģiona vēstures izdošana. Pie tās sastādīšanas jau strādā pulkv. A. Silgailis. Izvilkumus no viņa darba iespiedīs DV Biļetens, lai pēc ta varētu jau uzrakstīto izdiskutēt un pēc tam sagatavot izdošanai Valde nolēma, ka vēstures sagatavošanu vairs nedrīkst vilcināt, jo tas jādara, kamēr vairums leģiona cīņu dalībnieku vēl turas vienuviet — Vācijā, un kamēr vēl šim cīņu posmam ir pieejami dzīvie liecinieki. Valde lūdza galv. redaktora pienākumus uzņemties pulkv. A. Silgailim, bet komisijas darbā nolēma lūgt piedalīties R. Bangerski, V. Skaistlauku un R. Kociņu, kā arī A. Silgaili un vēl citus. Vēstures sagatavošanas darbu veicinās arī Latviešu leģiona stāba archīva vēsturisko dokumentu izmantošana.

Sēdes noslēgumā vēl pārrunāja DV CV izveidošanas darbu, kas veicas sekmīgi, vairums nodaļu arī jau nobalsojušas par DV priekšnieku, tāpat izraudzīts arī vairums CV locekļu. No Vācijas izraudzīja divus locekļus centrālajā valdē — V. Hāzneri un A. Bērziņu. Uz pirmo sēdi valde sanāks vai nu Vācijā vai Anglijā nākamā gada sākumā. Līdz ar to arī CV būs ieguvusi lielākas morāliskas tiesības, jo to būs vēlējušas visā pasauls darbojošās DV nodaļas, bet līdz šim CV pienākumus veica tikai Vācijas delegātu vēlētie locekļi.

Uz Ziemassvētkiem sadalāmo pabalstu summu nolēma nodot sadalīšanai nodaļām uz vietām, norādot, ka pabalstamas ti īpaši invalidu ģimenes ar bērniem.

DV organizācijas locekļiem, kam ir sevišķi nopelni DV mērķu sekmēšanā, kā arī organizācijas atbalstītājiem un labvēļiem, nolēma izsniegt atzinības balvas.

Nolēma ierosināt sagatavot kopēju kartotēku visiem aprūpējamiem Vācijā, aprūpes darbu veicot ciešā saskaņā ar LPF un ārpus Vācijas esošām citām aprūpes organizācijām.

Ar 1. janvārī Vācijā darbosies tikai viens aprūpes birojs — Augustdorfā un to vadīs A. Bērziņš. Uz Augustdorfu pārvietojas arī amerikāņu joslas DV invalidu fonds.

A. V.

Harijs Lielnors, AB Ziemeļeiropas raidījumu vadītājs

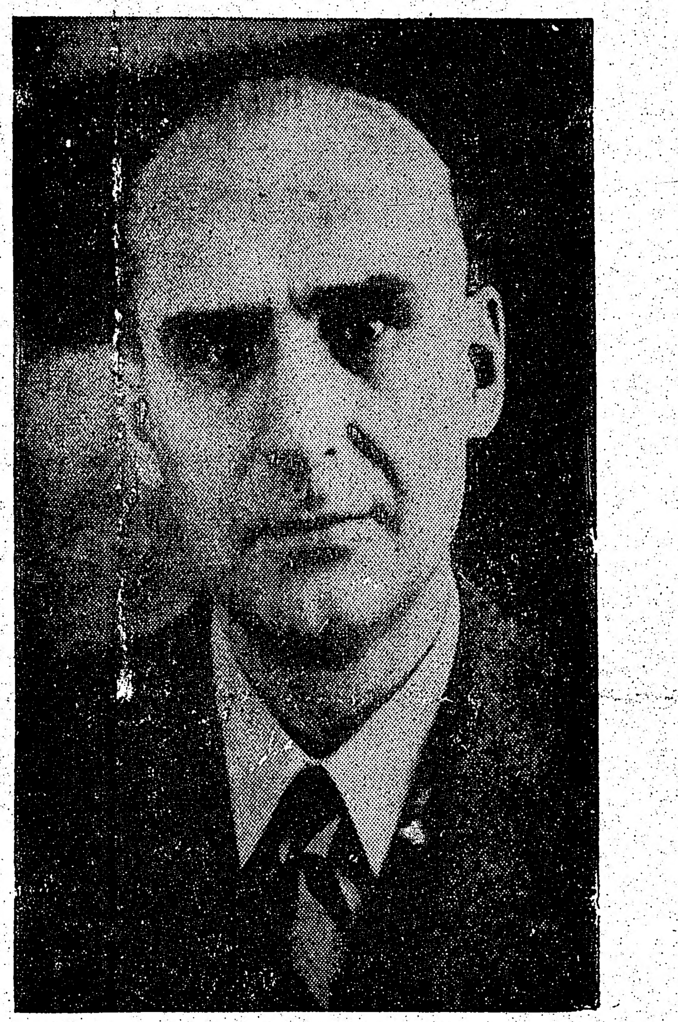

Amerikas Balss Latviešu raidījumu vadītājs Harijs Lielnors iecelts par Amerikas Balss raidījumu Ziemeļeiropas nodaļas vadītāja v. i.

Līdzšinējais šīs nodaļas vadītājs R. Bauers iecelts augstākā amatā.

Harija Lielnora vadībai tagad pakļauti ne vien latviešu, bet arī lietuviešu, igauņu un somu raidījumi.

Līdztekus jaunajiem pienākumiem Harijs Lielnors turpinās tieši arī latviešu raidījumu vadību kā līdz šim.

Novēlam jaunajam Amerikas Balss raidījumu Ziemeļeiropas nodaļas vadītājam sirsnīgu dievpalīgu!

LATVIEŠI KANADĀ GAIDA SŪTNI K. ZARIŅU

Latvijas sūtnis K. Zariņš nodomājis nāk. vasarā apmeklēt latviešus Kanadā un iepazīties ar šejienes dzīvi un apstākļiem. Šinī sakarā Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNAK) sazinā ar Zariņa kungu, Latvijas ģenerālkonsulu R. N. Braisonu un konsulu V. Tomsonu uzņēmušies un uzsākusi sagatavot plānu uzņemšanas sarīkojumu izkārtošanai.

Pēc tuvāku apstākļu noskaidrošanas Toronto latviešu organizācijas tiks lūgtas piedalīties svinībās un to izkārtošanā Toronto pilsētā.

Bez tam paredzēts, ka sūtnis K. Zariņš apmeklēs lielākos latviešu centrus: Montreālā, Hamiltonā un Londonā. Par to savlaicīgi tiks informētas minēto pilsētu latviešu organizācijas un lūgtas piedalīties uzņemšanas sarīkošanā.

Kad izbeigsies cenzūra Austrijā?

Vīne. — Starptautiskus pasta sūtījumus, telegrammas un telefona sarunas Vīnē vēl arvien kontrolē četru sabiedroto cenzūra. Tā sāka darboties un pastāv sakarā ar vienošanos četru lielvalstu pārstāvju starpā 1946. g.

Pagājušās nedēļas beigās Austrijas valdība atkārtoti iesniedza protestu Sabiedroto padomei, prasot izbeigt šādu cenzūru, kas esot nedemokratisks iestādījums un esot pretrunā ar austriešu likumiem.

Rietumu trīs lielie jau vairākkārt ir apsvēruši minētās nenormālības likvidēšanu. Taču allaž viņu mēģinājumi cenzūru izbeigt ir atdūrušies uz krievu nelokāmu pretestību. Tālab nav pamata apšaubīt ASV pārstāvju domas, ka cenzūra Austrijā laikam gan turpināsies tik ilgi, kamēr Kremlis turpinās kavēt brīvas dzīves atjaunošanu visur citur pasaulē.

Pamiera sarunas Korejā

Ķīniešu un ziemeļkorejiešu komūnisti paziņoja, ka ir ar mieru pārrunāt kaŗa gūstekņu apmaiņas jautājumu. Komūnisti prasa, lai ikviena puse nekavējoties atbrīvo visus kaŗa gūstekņus, tikko pamiers būs parakstīts. Sabiedroto delegāti pieprasīja vispirms apmainīties ar informāciju par kaŗa gūstekņu skaitu, tautību un pārējām ziņām Sarkanā Krusta uzraudzībā. Sabiedroto rokās ir vairāk gūstekņu nekā komūnistu rokās.

Tālāk komūnisti izteicās, ka viņiem nebūtu iebildumu pret AN kaŗaspēka apmaiņu pamiera laikā, ja vien aizmugures inspicēšanu uzticētu neitrālo valstu pārstāvjiem.

Francijas, Rietumvācijas, Italijas, Beļģijas, Holandes un Luksemburgas ārlietu ministri, sanāca Strasburgā Eiropas Padomes pilī, lai īstenotu Eiropas armiju. Nolemts, ka Eiropas armiju vadīs pārnacionāla iestāde. Šai armijā paredzētas 43 divīzijas (1954. g.). Vācijā tanī būs 12 divīzijas. Ikviena no šīm divīzijām būs kopā ar 1 vai 2 nevācu divīzijām vienā korpusā. Šo armiju komandēs īpašs štābs ģen. Eizenhauera virsvadībā. Eiropas armiju vadīs sešu valstu ārlietu ministri. Paredzēts arī kopējs šīs armijas budžets ar aptuveni 8 miljardiem dolaru gadā. Ikviena valsts nodošot savu budžeta paredzēto tiesu kopējai aizsardzībai. Beneluksa valstis vēloties gan pagaidām savu budžeta tiesu izlietāt tieši savu divīziju uzturēšanai.

Kremlim kas padomā

Maskava. — Pēc informācijas, kas saņemta no vairākām pusēm un augstām aprindām, rietumnieku novērotāji ar lielu noteiktību secina, ka Kremlis ne vien akceptētu Kenena iecelšanu par Sav. Valstu vēstnieku Maskavā, bet varbūt pat būtu visai iepriecināts par šādu Vašingtonas izvēli.

Kā zināms, nesen Vašingtonā izplatīja ziņas, ka ASV valdība apstiprinās Kenena kandidātūru līdzšinējā vēstnieka admirāļa Kerka vietā. Trūmens šo informāciju apstiprina.

Kam gatavojas ģen. Eizenhauers?

Parīze. — 4 izcili Sav. Valstu atomzinātnieki nedēļas nogalē ieradās Parīzē. Zinātnieku grupā, ko vada Dr. Openheimers, ietelp Dr. Dabridžs, Dr. Čarlzs Loristens un Valters Vaitmens. Drīz pēc ierašanās viņi steidzās uz apspriedēm ģen. Eizenhauera stābā.

Brauciena pēkšņums un delegācijas izcilais sastāvs izraisījis īpašu uzmanību AN delegāciju un Francijas politiķu aprindās. Dzirdami dažādi, bieži pretrunīgi minējumi.

Nerimtīgi Tito signāli, ka Kremlis gatavojoties viņu iznīcināt, satricinājumi Čechijas valdības pašās virsotnēs un slepenas ziņas no Austrumvācijas izraisījušas valodas, ka Eizenhauers esot spiests gatavoties visļaunākajam. Pirms vajadzības izšķirīgi rīkoties, viņš vēlreiz gribot dzirdēt atomzinātnieku domas, kas ziņos visjaunākos sasniegumus šajā nozarē, cik daudz varot paļauties uz atombumbām.

Kas nospiež Franciju?

Parīzē. — Francijas Nacionālās aizsardzības ministrs Bido garākā memorandā, ko viņš iesniedzis Everelam Herimenam, brīdina, ka Francijai nākšoties ārkārtīgi grūti īstenot bruņošanās programmu saskaņā ar solījumiem, ko tā devusi Rietumu sabiedrotiem. Vēlēšanās dot savu tiesu Rietumu aizsardzībai esot lielākās rūpes, kādas Franciju pašlaik nospiež.

Bido savu memorandu iesniedzis Herimenam, kā Atlantijas Savienības īpašas komitejas priekšsēdim. Bido nav sazinājies ar franču finanču ministru Meijeru, kas savukārt to pašu Herimenu informējis, kā Francijas naudas lādes pārzinātājs. Abu ministru uzdotie skaitļi nesaskan, kālab abu valdības locekļu rosme rada šķelšanos kabinetā, ko gan enerģiskais premjērs Plevēns cer saturēt, kamēr tā vēl nav gājusi plašumā.

Iztaujāts Herimena komitejā, Meijers aplēsis, ka nacionālās aizsardzības īstenošanai vajadzētu Francijas budžetā 2,7 milj. dolaru 1952. gadā. Bido savukārt uzdevis, ka tam pašam nolūkam vajadzētu ap 4 milj. dol. Pēdējais gan piebildis: pārmaiņas uz augšu radot cenu celšanās. Bet katrā ziņā cenu celšanās nevar radīt tik lielu starpību.

Ja Bido aplēsums būtu pareizs, tad Francijai jārēķinās ar 1,3 milj. dol. iztrūkumu. Lai to segtu, vienīgais glābiņš meklējams, prasot jaunu aizdevumu no Savienotām Valstīm.

Nemainīs nostāju pret Ķīnu

Londona. — Premjērs Uinstons Čerčils paskaidrojis, ka viņš nedomājot pašreiz revidēt Lielbritanijas nostāju pret komūnistu Ķīnu. Komūnistu Ķīnas atzīšana ir viens no nepatīkamajām lietām, ko Čerčils saņēma kā mantojumu no Etlija valdības, kas, Čangkaišekam atstājot Ķīnas cietzemi un dodoties uz Formozu, steidzās atzīt Mao Tse Tungu par Ķīnas legālu pārstāvi.

ĢEN. MARKOSS NOGALINĀTS

Belgradē. — Dienvidslavu valdības oficioza Borba ievietots Karaivanova raksts par dažu komūnistu liktenī, kas nogrēkojušies pret Maskavu.

Karaivanovs, speciālists Kominforma jautājumos, raksta, ka slavenais Grieķijas komūnistu „ģenerālis" Markoss Vafiadisa kritis no grieķu terrorista Nikolaja Zachariadisa rokas. Markoss esot bijis Tito piekritējs, par ko Maskavai samaksājis ar savu dzīvību. Viņš esot nogalināts drīzumā pēc tam, kad 1948. g. Tito pārtrauca savas attieksmes ar Kominformu. Grieķijas kompartijā tad notikusi šķelšanās, pie kam Maskavas piekritēji pievienojuši „nacionālkomūnistu".

Atcerēsimies, ka ģen. Markosa vārdu pasaules prese skandināja vairāk kā 3 gadi. Toreiz Markoss bija Grieķijas komūnistu „partizānu" virspavēlnieks Maķedonijā, no kurienes, saņemot Bulgārijas, Dienvidslavijas un Albānijas atbalstu, viņam bija uzdots „atbrīvot no fašistiem un angļu—amerikāņu imperiālistiem visu Grieķiju". „Atbrīvošanas" iznākumā, kā to bija iecerējis Kremlis, visai Balkānu pussalai vajadzēja nonākt komūnistu rokās, lai pēc tam no aizmugures piekļūtu Dardaņeļiem. Dienvidslavija bija Markosa galvenais placdarms, kur tika apmācīts un papildināts viņa „kaŗaspēks" Dienvidslavijā iebēga sakauto komūnistu daļas, tur tās sakārtojās un devās jaunos uzbrukumos Grieķijā. Uz Dienvidslaviju komūnisti aizveda nolaupītos grieķu bērnus un mantas, Dienvidslavijā „partizānus" apgādāja ar pārtiku un ieročiem, Tito virsnieki Markosa stābā ieņēma augstus posteņus.

Bet drīzumā iestājās lūzums, jo Kremlis savu viedokli mainīja: solījumu „topošo Maķedonijas republiku" ietilpināt Dienvidslavijā atsauca. Maskavai bija izdevīgāki radīt patstāvīgu Maķedoniju, kurā iekļautos Dienvidserbija, Grieķijas un Bulgārijas Maķedonija. Ar to Kremlis gribēja izbeigt grieķu, bulgāru un dienvidslavu komūnistu „nacionālos" strīdus un paturēt Balkānos grožus savās rokās. Bet Tito, kas jutās pārāk drošs un Maķedoniju prasīja sev, nogāja par tālu un krita Staļina nežēlastībā. Maskava izbaudīja Tito imperiālismu, sākās pret viņu vērsta Kominforma kampaņa, kas satrieca visu komūnistu avantūru Grieķijā. Tito prata „aizbarikādēties" Dienvidslavijā, bet Markoss kļuva par Staļina atriebes āzi un, kā tagad apgalvo Karaivanovs, saņēmis no pašu ļaudīm „pelnīto sodu".

Tā izjuka Staļina plāni par komūnistiskas Maķedonijas valsts radīšanu,pie kā sevišķi vainojams viņa paša labākais skolnieks Tito, kam nepiedodamā nepaklausība būs jāsamaksā ar savu dzīvību.

Jaunas „tīrīšans" Čechoslovākijā

Komūnistiskās Čechoslovakijas valdības premjērs Klements Gotvalds 6. decembrī pasludināja, ka bij. vicepremjērs un Čechoslovakijas komūnistu partijas ģenerālsekretārs Rudolfs Slanskis ir titoists, ka viņš gribējis Čechoslovakijā atjaunot kapitālistisko iekārtu un bijis, līdz ar saviem domu biedriem, „amerikāņu imperiālisma aģents". Slanskis, kā jau agrāk ziņojām, apcietināts. Turpmākie „kārtības atjaunošanas soļi" sekos.

AIZSTĀV IMMIGRĀCIJU

The Globe and Mail savā 13. decembŗa ievadā iestājas par immigrāciju, pasludinot, ka ieceļotāju pieaugums nenozīmē viss darba samazināšanu, bet darba pavairošanu. Vairāk ļaužu — vairāk pircēju; vairāk pircēju, vairāk darba. Bez tam daudzi no immigrantiem strādā jau kā darba devēji, radot jaunus uzņēmumus.

19.000 bezdarbnieku Toronto un 193.000 bezdarbnieku visā Kanadā vēl nenozīmē, ka jāizbeidz immigrācija.

Laikraksts saka, ka Kanadā vēl arvien trūkst darba roku: veicama Sv. Labrenča ūdens ceļa izbūve, jāattīsta aizsardzības rūpniecība. Un kas domā, ka kanadiešu kaŗaspēkam Eiropā pietiek tikai ar vienu brigādi?

„Immigrants stingri strādā, bieži veic divus darbus. Viņa stāju raksturo Augusts Flaums, latvietis, kas 8 mēnešu laikā Kanadā ietaupījis gana naudas, lai nopirktu savu pulksteņu labošanas veikalu. Flaums mūsu līdzstrādniekam teica, ka tas strādā 12 stundas dienā, jo „astoņās jūs neko nevarat veikt."

Kanadā ir telpas gana lietpratējiem un uzņēmīgajiem. Tie atradīs darbu un dos darbu. Nebūtu lielākas muļķības kā tiem aizsprostot ceļu uz Kanadu. Nebūtu lielāka neprāta kā „sargājot" šodienu aizmest prom rītdienu.

Arī Brazīlijā nacionālizē

Riodežaneiro. — Prez. Geaulio Vargas prasa, lai Kongress nacionālizē naftas rūpniecību, ieskaitot tās iegūšanu, izstrādāšanu un transportu.

Vargas ierosina nodibināt Brazīlijas Petrolejas sabiedrību, kuŗas 51 proc. akcijas būtu valdības rokās.

Sabiedrības galva būtu brazīlietis un to izraudzītu prezidents. Līdz šim daudzas sabiedrības strādāja ar ārzemju kapitāliem.

„Brazilijas valdība un tauta vēlas sadarboties ar ārzemniekiem un ļaut tiem likt lietā viņu iniciātīvu zemes jaunuzbūves darbā, bet naftas rūpniecībā iniciātīva nododama pašiem brazīliešiem," teica prezidents Varga, sniedzot ziņojumu Kongresam.

Neaizmirsti trūkumcietējus Ziemassvētkos!

Nosūti viņiem nolemto ārtavu DV organizācijai ASV vai Kanadā!

LATVIJA

ir Amerikas kontinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

ĀRPUSĒ

A. VILKS

Nu jau kuro reizi pie zaļā galda pulcēti dažādu valstu pārstāvji ar dažādām ideoloģijām, lai kaut kā iekustinātu taisnīga likteņa ratu, kura spieķos sasviesti ne vien sprunguļi, bet milzu bluķi. Kas šo kavēkli veidojis, laikam visiem pie konferences galda ir pārāk skaidrs.

Šīs lielās sanāksmes ar katru gadskārtu vairāk mums atgādina teātri, kur galvenā lomā labi iespēlējies provokātors, melis un denunciants, kas, lietojot draudus, baida pretspēlētājus, tos izķircina, pat iznerro un tad atkal aiziet savā sākotnējā pozā. Ar šādu, kaut atkārtojošos, taktiku, Austrumu pārstāvji panāk sanāksmju ieilgšanu, neproduktivitāti, izjukšanu un laika iegūšanu savā militārā spēka vairošanai. Pasaules sabiedriskā doma ievirzās plāksnē, kur pasaules brīvās tautas ne bez pamata norāda, ka Rietumiem trūkst drosmes rīkoties, kā tas šādos provokācijas gadījumos būtu vajadzīgs. Rietumu bailes vai mazdūšība (vai arī vēlēšanās par katru cenu saglabāt mieru!) nu jau vairākas reizes nodemonstrēta jautājumā par Baltijas valstīm, kur kāds AN dalībnieks tautas mežonīgi iznīcina. Šo nelaimīgo tautu pārstāvības kā pazemīgi lūdzēji ir vairākkārt griezušies pēc palīdzības, bet katru reizi tos noraida resp., neievēro. Ir dzirdēti dažādi motīvi šo petīciju ievietošanai aktu plauktos. Mēs gaidījām šoreiz: varbūt mūsu sauciens izskanēs sēžu zāles iekšpusē? Bet atkal viļamies — mēs atkal paliekam ārpusē. Bez šaubām, tautas, kas pārstāvētas Apvienotajās Nācijās, nepazīst īstos apstākļus Baltijas valstīs. Un ja nu šais valstu pārstāvju sanāksmēs, kas mūsu jautājumā bijušas atkārtoti inertas, Rietumi, kā Baltijas valstu apstākļu labākie pazinēji, nenāk ar oficiālu, drošu un atklātu jautājumu Austrumu tirannijas reprezentantiem, tad ar šādu viņu pasivitāti ir panākts, ka liels jo liels procents nāciju paliek neziņā par faktiem un beigās pierod pie vienaldzības un ieskatiem, ka „Baltijas valstu liktenis nemaz tik baismīgs nav...“ Kas tai pašā laikā norisinās tur un visās citās zemēs aiz dzelzs aizkara — tās ir šausmas, kuru kaut 1/100 daļiņu nevar iedomāties tie, kas vēl līdz šim par mūsu iznīcināšanas jautājuma ierosinājumu klusē un sevī izlemj, ka labāk „arī šoreiz lāči nekaitināt...“.

Pasaules preses sveikti, sabrauc kopā ļaudis, kuriem vēl pa ceļam uz konferences vietu dūšā ir sparīga cīnīties par taisnību, brīvību un kārtību pasaules tautu un valstu starpā. Bet konferencēs tie ļauj atkal risināties teātrim, kur ainu pēc ainas galveno lomu tēlo sarkanais intrigants. Gadi aizsteidzas, taču eiropiski bruņniecīskais un brīvo tautu prestižu cēlējs gars nav vēl jaušams šais bābeliskās sanāksmēs. Un iekāms tur neradīsies drosme sviest pretiniekam acīs pamatotu un pierādītu izaicinājumu, tikmēr arī Baltijas tautām nelolot cerību par brīvības tuvošanos. Tās, pagaidām atstātas — noasiņošanai.

Bostonas latvieši pērk Balto namu

Tais', bāliņi, augstu namu,
Taisi treju namu duru.
Pa vienām gaisma ausa,
Pa otrām saule lēca,
Pa trešām durtiņām
Mēnestiņis ritināja.

T. Dz.

Šādu moto Bostonas latvieši likuši savam iecerētajam Baltajam namam. Šis nams, kas atrodas pie pazīstamā Franklina parka, 64 Sigourney ielā, Peter Farley Rd. stūrī, Jamaica Plan (sasniedzams ar Everett—Forest Hill elevātoru, Egleston vai Green piestātne), ir ieguvums, kas Bostonas latviešiem tiešām dara godu. Tas ir liels, plašs 2 stāvu nams ar plašām telpām, kur patvērumu un siltumu atradīs visas Bostonas organizācijas, pirmā kārtā, Bostonas skola, koris, teātris, ALTS, Daugavas Vanagi, Korporāciju kopa, jaunatne u. c. Telpas sola visas priekšrocības latviešu trimdinieku dzīves augšupejai, neizslēdzot koncertu sarīkošanu un pusīdz lielāku pulcēšanos. Ir tikai jāvēlas: kaut Dievs no dotu šim skaistajam pasākumam reālizēties.

Bet, acumirklī, ALTS valdi, kas šo namu pērk, un ievēlēto īpašu Nama Fonda komisiju nodarbina jautājums vajadzīgo līdzekļu sagādē.

Pirkšanas līgums slēgts jau septembrī par $20.000, iemaksājot pirmo skaidru iemaksu $2.000 apmērā. Bankas kredits iegūts par $11.000. Pēc līguma līdz gada beigām jānomaksā iztrūkstošie $7.000. Pēc šīs iemaksas izdarīšanas Bostonas latvieši varēs ieiet savā namā jeb Baltā namā, kā bostonieši paši jau tagad to iesaukuši.

Nama fondā uz 1. decembri iekrāti $700, bet „Zelta grāmatā" atsaucīgi tautieši parakstījušies par ziedojumu nodošanu pāri par $1.200. Tomēr iztrūkums ar to vēl nav segts.

Tautiskās Savienības valde un Nama Fonda komisija, apsverot nama finansēšanas programmu, atzīst, ka iztrūkstošās naudas summas iegūšanai ejams sekojošais ceļš:

1. Vēl un vēlreiz aicināt Bostonas un apkārtnes latviešus ziedot Baltajam Namam, ziedot to īpaši tie tautieši, kas to vēl nebūtu darījuši. Tautiešu nodotais ziedojums, liels vai mazs, ir acumirklī efektīvākais un drošākais veids, kā iegūt iztrūkstošo summu. Pie Nama Fonda izveidota īpaša līdzekļu sagādes komisija, ko vada māc. N. Ozols. 40 brīvprātīgi ziedojumu vācēji „ķemmēs" pašreiz visus Bostonas latviešus, sadalot pilsētu pa rajoniem. Tautieši, kas nav sasniedzami, tiek lūgti savu event. ziedojumu sūtīt pa pastu Nama Fonda kasierim J. Kaucim, 41 Linnaen Str., Cambridge, Mass., tel.: Boston—TRowbridge 6-1760. Līdz 1. decembrim atsaukušies 137 ziedotāji par $2.647,45.

Visu ziedotāju vārdi tiek ierakstīti īpašā „Zelta grāmatā" un kvītējumus par saņemtām summām publicēts latviešu laikrakstos „Laiks" un „Latvija".

Bostonas latvieši, neaizmirsīsim, ka katrs ziedotais cents un dolars tuvina mūs spraustajam mērķim, bet ziedotāju pavada apziņa, ka es neesmu atrāvies no saviem brāļiem un māsām trimdā kopējo nodomu reālizēšanā.

2. Ienākumi no sarīkojumiem: ALTS, gan atsevišķi, gan kopīgi ar Bostonas Daugavas Vanagiem, paredzējuši veselu rindu sarīkojumu, kuru atlikums domāts Nama Fondam. Tuvākais sarīkojums koncerts—tuvināšanās vakars 15. decembrī. Jaungada sagaidīšana — 31. decembrī. Draudzīgais aicinājums — 26. janvārī u. c.

Ar mīļu paldies Tautiskās Savienības valde atzīmē Bostonas Latviešu Teātra paredzēto izrādi un harfistes Margas Grasmanes—Milleres pieteikto koncertu, atsakoties no honorāra par labu Baltajam Namam.

Bostonas latvieši lūgti apmeklēt šos sarīkojumus, zinot, ka šie sarīkojumi domāti tikai nama iegūšanai.

3. Kaimiņš kaimiņam. Atcerēsimies, ka pēdējos gados, kad bijām vēl dzimtenē, tur bija izveidojusies jaukā tradicija ar vārdu „Kaimiņš kaimiņam". Tā bija palīdzības talka, kur kaimiņš kaimiņam palīdzēja gan tīrumā, gan lielākos sabiedriskos pasākumos.

Bostonas latvieši mīļi aicina tautiešus no tālākajiem centriem nākt mums talkā Baltā Nama iegūšanā. (Nobeigums 8. lpp.)

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

YMCA'S EGLĪTES VAKARS

Toronto Latviešu YMCA's Kluba eglītes vakars notiks svētdien, 16. decembrī, plkst. 6 p.p., Centrālās YMCA's auditorijā, 40 College St.

Bez biedriem un viņu ievestiem viesiem eglītes vakarā aicināta arī Latviešu Sporta Apvienība Kanadā, sporta saime un Toronto gaidas un skauti.

Bērniem uzvedums „Pīkstīte".

Svētku galdam lūdzam ņemt līdz groziņus, bet savstarpējai apdāvināšanai dāvanas. Notiks arī bērnu pašapdāvināšanās.

TLB SARĪKOJUMI

TLB Skolas un Jaunatnes kursu eglītes sarīkojums š. g. 30. dec., plkst. 5 pp. Sv. Andreja baznīcas telpās. Programmā bērnu teātra uzvedums.

TLB rīko pirmdien, š. g. 31. decembrī, plkst. 7.30 vak. 22. College ielā Vecgada vakara sarīkojumu. Programmā liela mūzikāla revija ar aktieru, vokālo un baleta solistu, sieviešu un vīru ansambļu piedalīšanos. Dziesmas un dejas no operetēm Klīvija, Mana māsa un es, Pie baltā zirdziņa, Silva u. c. Viesu omulībai dažādi stendi laba bufete un piemērota deju mūzika.

TLB paziņo, ka pēc vienošanās ar Kārļa Skalbes Klubu, pēdējais Latvijas de iure dienu nerīko, bet TLB to apvieno ar Draudzīgā Aicinājuma dienas sarīkojumu 1952. g. 26. janvārī. Sv. Andreja baznīcas telpās.

JAUNGADA SAGAIDĪŠANA

Gatavosimies Jaunā gada sagaidīšanai DV Ņujorkas Apvienības rīkotā ballē, 1951. g. 31. decembrī, Bethovena zālē, 210—214 E, 5th St., Ņujorkā.

BIJUŠO APRŪPĒJAMO IEVĒRĪBAI

Vācijas aprūpes organizācijas un centri bieži vien ir neziņā par viena un otra aprūpējamā nākotnes izkārtojumu, tajos gadījumos, kad aprūpējamais izbrauc uz emigrācijas zemēm no tām tālāk uz izvēlēto emigrācijas zemi, iepriekš par to tām neko nepaziņojot. Neskaidrību novēršanai un mūsu kartotēkas pilnīgai izveidošanai ir nepieciešami zināt visu to vārdus, kas kādreiz Vācijā bija aprūpējamo sarakstos. Tamdēļ lūdzam paziņot savus vārdus, lai tos no Vācijas sarakstiem varētu svītrot, jo mums ir vairāki gadījumi, kur kartotēkā esošais uzrādīts Vācijā, bet faktiski atrodas jau še. Palīdziet tādējādi tiem, kas nebija tik laimīgi kā jūs.

ALA Aprūpes Birojs,
31-43 Steinway Str.
Long Island City 3. . Y.

ZIŅAS NO EIROPAS

JAUNA PAPILDSKOLA

Ievadot papildskolas gaitas, Oldenburgas latviešu nometnē notika svētbrīdis māc. A. Abakuka vadībā. Vēlējumus jaunajai skolai nesa nometnes komitejas priekšsēdis R. Bangerskis, LCKV izglītības nozares vadītājs prof. H. Lācis un Lejassaksijas apgabala pārstāvis A. Krīpens. Vecāku vārdā runāja Mežaraups. Jauno skolu vadīs skolotājs Poruks, un tajā mācīsies ap 20 latviešu bērnu.

o

Rendsburgas (Vācijā) latviešu komitejā ievēlēti: priekšsēdis Valdovskis, locekļi — Zalkovskis, Saks un Mūrnieks. Pie nometnes pastāv arī latviešu skola.

o

Eslingenā prāta aptumšošanās brīdī 23 g. v. latvietis Vītiņš nogalinājis savu tēvu. Vītiņš agrāk ārstējies Vīscholcas psichiatriskā slimnīcā.

AIZVESTO SARAKSTI UN LATVIJAS VĒSTURE ZVIEDRIEM

Ev.-lut. draudzes priekšnieks Liepiņš un māc. A. Treijs mūsu valsts svētkos Aizvesto sarakstus pasniedza Gēteborgas bīskapam B. Gercam. LNFS padomes loc. A. Berkulis kopā ar A. Zāmuēli latviešu labvēlim prof. A. Boeethiusam nodeva prof. A. Spekkes vēsturi angļu valodā. Prof. B., piedalījies kā brīvprātīgais cīņā pret komūnistiem, šodien aktīvi atbalsta mūsu centienus. 18. nov. Gēteborgā bija pulcinājis vairāk kā 200 svētku dalībnieku.

MIRIS KARAVĪRS

Karolinskas slimnīcā 22. nov. vakarā, pēc ilgākas slimošanas ar sirdi 65 g. vecumā miris Latvijas armijas pulkv.-ltn. Heinrichs Saknieks — Neimanis.

DĀNIJAS PRESE PAR 18. NOV.

Latvijas valsts dibināšanas 33 gadu dienu bija atzīmējusi arī Dānijas prese, kā galvaspilsētā, tā arī provincē. Kopenhagenā starp citiem laikrakstiem, par 18. nov. dienu bija atzīmējis lielais laikraksts — Berlingske Tidende un Social-Demokraten. Pēdējais savam rakstam par Latviju, bija licis virsrakstu — Lettlands tragedie.

MIRIS PROF. M. LAZERSONS

Ņujorkā 64 g. vecumā miris prof. M. Lazersons, Latvijas bij. Saeimas deputāts un Rīgas laikraksta Sevodņa līdzstrādnieks. ASV viņš ieradās 1939. gadā, kur sarakstījis vairāk darbus par starptautiskām tiesībām, atzinīgi un objektīvi izsakoties par minoritāšu jautājuma nokārtojumu Latvijā.

PAZIŅOJUMS

Latvijas sūtniecība Londonā meklē mantiniekus šādu mirušo Latvijas pilsoņu atstātajiem mantojumiem:

1) Arnolds Zubovs—Āzis, dz. 1922. g. 26.5., Rīgā, miris 1950. g. 28. 1., Anglijā.

2) Rolf Shaftlin, dz. 1911. g. 28. 12., Rīgā, miris 1951. g. 1. 9. Anglijā.

Pieteikumi iesūtāmi Latvian Legation, 87 Eaton Place, London, S.W.1.

o

Latvijas sūtniecība Londonā paziņo, ka The Treasury Solicitor, London, meklē mantiniekus: 1) 1946. g. 7. februārī Anglijā mirušā jūrnieka Jāņa Stabulnieka (al. John Stabulneck), kas dzimis 1877. g. 18. jūlijā Latvijā, un 2) 1951. g. 31. maijā Anglijā mirušā Friča Bērziņa (al. Frank Burzins), kas dzimis 1896. g. 9. novembrī, Tukumā, Latvijā, atstātajiem mantojujumiem. Tiesīgi mantinieki, vai tie, kam tādi būtu zināmi, lūgti atsaukties Latvijas sūtniecībai, 87, Eaton Place, London, S. W. 1.

ZIŅAS NO AUSTRĀLIJAS

Sidnejā noslīcis 29 g. v. Harijs Lačaunieks. Nelaiķis bijis labs peldētājs, bet viņu pārsteiguši muskuļu krampji.

Austrālijā, Taramaras stacijas tuvumā negadījumā nogalināts 45 g. v. Andrejs Gurlis. Nelaiķis atstāj sievu un trīs bērnus.

Vecākā latviete Amerikā

Vecākā latviete Amerikā laikam būs 88 gadus vecā Lība Steprāne, dzim. Balcere, kas dzīvo pie sava dēla Valdemāra Nuarkā, N. J. Sava garā mūža novakarē šai māmuļai vajadzēja vēl doties uz Jauno Pasauli un šķērsot okeanu pag. gada decembrī, tomēr ceļojumu viņa izturēja labi. Tā nav pirmā reize, kad viņai bija jāsāk dzīve no gala. Arī Pirmā Pasaules kara laikā viņa ar savu ģimeni devusies bēgļu gaitās uz Krieviju un pēc kara atkal atgriezusies Latvijā. Lielāko daļu sava mūža viņa pavadījusi Līvānos, kur viņas vīrs bijis dzelzceļnieks. Arī viņas dēls staigājis tēva pēdās un bijis stacijas priekšnieks Rīgā.

Lības Steprānes ilgais mūžs izskaidrojams ar to, ka viņa cēlusies no zemnieku cilts. Viņa dzimusi Vecsērenas pagastā Strunķos, Jaunjelgavas apriņķī, un līdz savam 24. dzīvības gadam strādājusi tēva mājās. Tanī laikā labību kūla rijā ar sprigulīem. Viņa cēlusies rītos ar gaiļiem, bet vakaros ilgi sēdējusi pie ratiņa vai aužamiem stāviem. Viņa ir dzīvs vēsturees liecinieks par latviešu dzīvi tais laikos.

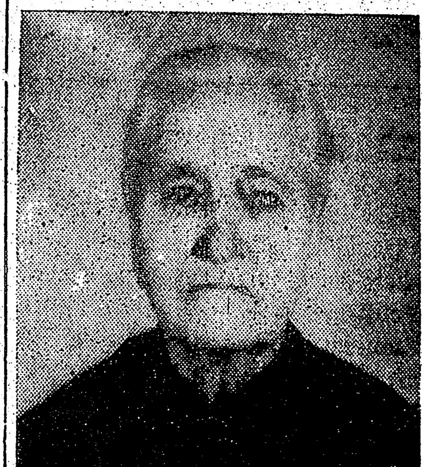

Savā mūžā viņa ļoti maz slimojusi un arī tagad vēl ir žirgta un palīdz apkopt māju. Viņa ļoti interesējas par pasaules notikumiem un ar ilgošanos gaida to brīdi, kad atkal varēs atgriezties Latvijā, lai dusētu dzimtenes smiltājā pie sava dzīves drauga.

„Nekur tik labi nebija un nebūs kā mūsu mīļajā Latvijā," šie vārdi ar nopūtām skan ik dienas no viņas lūpām.

Vēstules

„Laikraksta Laiks 1951. g. 1. decembra, n-rā 95 (171), nodaļā „Lasītāju balsis" lasām rakstu, kur kāda tautiete ASV sūdzas, ka it kā ASV tautiešu ziedojumi nenonākot domātajam mērķim — Vācijā esošo aprūpei.

Tā kā rakstā minētais attiecas uz Vācijas amerikāņu zonu, tad kārtojot DV aprūpes lietas šai zonā, atļaušos sniegt dažus paskaidrojumus attieksmē uz šo vienpusīgo un, liekas, arī tendenciozo informāciju, kuras īstais nolūks ir nevis aprūpes darba veicināšana, bet vairāk tā graušana, radot neuzticību esošajām aprūpes organizācijām.

Kaut gan latvieši ASV lielākā skaitā tikai pēdējā gadā ieceļojuši, tomēr līdzekļi Vācijā palikušo aprūpei ir plūduši bagātīgi. Tā DV pārstāvība ASV vien savākusi un nosūtījusi uz Vācijas amerikāņu zonu 1951. g., DM 11.267, kas izsniegtas zonā esošajiem invalidiem u. c. aprūpējamiem. Stingri pieturoties pie pārstāvniecības norādījuma, neviens feniņš nav izlietots citām vajadzībām, kā vienīgi aprūpei. Par katru izsniegto pabalstu nosūtīts pārskats uz ASV. Tāpat nosūtot ziedojumu saņēmējam, katrreiz minēts tā devējs.

Bez DV pārstāvības ASV, gan mantās, gan naudā saņemti ziedojumi no citām latviešu organizācijām ASV: Vašingtonas Latv. b-bas, Latv. ev.-lut. baznīcas Ņujorkā, Ņujorkas latv. biedrības, St. Johns draudzes, DV Apvienības Gr. Rapidos, Vilimanticas un Ditroitas draudzēm, Bufalo latv. kluba un vēl daudz citiem.

Aprūpes darba plānveidīgai veikšanai ir nepieciešama vispirms ziedotāja uzticība savai izvēlētai organizācijai un to stiprā mērā traucētu atsaukšanās uz katru individuālu lūgumu, jo tad aktīvākie un arī neatkarīgākie rakstītāji vienmēr saņemtu vairāk."

A. Bērziņš,
DV amerikāņu zonas Apr. biroja vadītājs

DAUGAVAS VANAGI

ASV

ZIEDOJUŠI.

Tautieši, ASV, kas pieteikušies 1 stundas algas ziedošanai mēnesī (4. turpinājums):

Sīmanis Pēteris; Skrebens Arvīds; Sipors Marija; Freibergs Voldemārs; Freibergs J.; Lamsters Viktors; Virza Roberts; Kaupiņš Alfreds; Plikgalvis Vilis; Tichovskis M.; Ditroitas DV kopa: Bērziņš Jānis; Frīdenbergs Krišs; Gailītis Olgerts; Iesaliņš Otto; Kalējs Gunārs; Ludzenieks Antons; Steps Vilis; Bērziņš Austra.

A. Pukīte, DV Biroja vad

KANADA

TRŪCĪGO APRŪPEI

Kara invalidu, slimo, veco un atraitņu ar bāriņiem apdāvināšanai 1951. g. Ziemassvētkos Vācijā ir ziedojuši:

DV Albertas nodaļa, atzīmējot Latvijas valsts dibināšanas svētkus. š. g. 18. novembrī, savākusi ziedojumus sērdieņu atbalstam š. g. Ziemassvētkos Vācijā $42.00; Minēto summu ir ziedojuši: $5.00 — L. Silkoks; K. Dobelis; $4.00 — P. Janitēns; $3.00 — J. Baroniņš; B. Bergs; $2.00 — A. Smith; T. Kusiņš; V. Kusiņš; C. Galevius, A. Janitēns; V. Krūmiņš; E. Bērziņš; $1.00 — F. Donas; J. Frey; J. Celmainis; K. Janitēns, A. Ancāns; K. Luts; L. Veiss; Nezināms.

M. Bergholcs — $5.00; M. Zikmanis $15.00.

DV Sv. Katarinas nod. 1 gada darbības atceres biedru vakarā saziedots $26.00 izmaksai kā svētku velti kādam kara invalidam Vācijā.

R. Putniņš, $2.00; B. Briediņš $7.50; St. Purmals $10.00.

Kopā ar iepriekšpublicētiem ziedojumiem $339.54.

Kara invalidu un grūtdieņu palīdzībai Vācijā ziedojuši:

R. Miskaudze $5.00; Ina Salsters $5.00; A. Štrauss $10.00;

Daugavas Vanagi informācijas un propagandas darbam ziedojuši:

A. R. $2.00; G. Grīslītis $1.00; V. Demants $1.00; V. Balgals $2.00; H. A. Stikhevitz $1.00;

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu paldies. Ziedojumi tiks izlietoti pēc ziedotāju vēlēšanās.

DV Kanadas valde

PĀRSKATS

par tautiešu aprūpei ziedotiem līdzekļiem un to izlietāšanu 1951. gada oktobra mēnesī.

I. Ienākumi. Ienākumi no zemāk minēto tautiešu ziedojumiem:

Āboliņš Emilija $2.00; Andersons Rūdolfs $2.00, Bāliņš Mārtiņš $2.00; Baltais Ernests $5.00; Baltiņš Kārlis $2.00; Bankers Valdis $5.00; Barbans Arturs $1.00; Baumanis Elizabete $2.00; Baumanis Elma $3.00; Bērziņš Erna $3.00; Bērziņš Jānis $1.00; Bluķe Elfrida $5.00; Cīrulis Sofija $2.00; Cughaus Johans $3.00; Dambergi M. un A. $1.00; Daugavietis Voldemārs $5.00; Dibrančs L. $2.00; Dobelis Jēkabs $1.00; Drenģeris A. $5.00; Dūmiņš Jānis $5.00; Gedrovics Jānis $6.00; Grundsbergs Anna $2.00; Ikstrums Jānis $2.00; Jansons P. 2.00; Jaunzems Verners $2.00; Jirgens Imants $1.00; Kaivens A. $2; Kandrovics Leons ...5.00; Kārkliņš Juris $10.00; Kārkliņš Zigurds $1; Kinstlers Oskars un Marija $4.00; Krauja Inta $1.00; Krauja Kārlis $1.00; Krauja Z. $1.00; Krūmiņš Kārlis $2.00; Lange Alise $3; Lange Mārtiņš $3.00; Lapainis Roberts un Alise $5.00; Lapsa Jānis $2.00; Latsons Osvalds $1.00; Lepelis Jānis $2.00; Liepiņš Marta $2; Linde Roberts $5.00; Liplecis Olga $5.00; Līviņš Jānis $1.00; Lukāzis Jēkabs $2.00; Malcenieks Arvīds $1.00; Maļinovskis Donāts $1; Maurītis Paulis $5.00; Mētra Emma $3.00; Neikens M. $26.00; Ozoliņš Austra $5.00; Padručiks Voldemārs $5.00; Pakalns Aija $4.00; Plate Andrejs ...1.00; Reņķis Jāzeps $1.00; Ritelis Elmārs $4.00; Ritmanis Z. $2.00; Sakne Paulis $3.00; Skrēbens Arvīds $2.00; Smildziņš Elga $1.00; šmits Klāra $1.00; Spilbergs Veronika $3.00; Spolāns Nikolajs $1.00; Spunde Voldemārs $1.00; Strauss Anna $1.00; Subers Pēteris $2.00; Sūniņš Kārlis $2.00; Ūdris Nikolajs $3.00; Varslavāns Ida $5.00; Vistucis Alise $1.00; Vītoliņš Augusts $2.00; Vizulis Voldemārs $5.00; Zaļais Alma $3.00; Zariņš Jānis $3.00; Zariņš Jānis $2.00; Zaube Aleksandrs $2.00; Zeltiņš Ludvigs $1.00; Zolts A. $3.00; Zvēriņš Arnolds $10.00; G. P. un S. P. $4.00; Pitsburgas un apkārtnes latv. biedrība $10.00; DV Apv. Bostonā, Mass. $150.00. Kopā — $409.00.

Kasē uz 1951. gada 1. oktobri: DV Pārstāvībā ASV $290.68; DV Apv. Bostonā $22.80; DV Apv. Vašingtonā $144.12; DV Apv. Misisipi $17.50. Kopā $475.10. Pavisam kopā $884.10.

II. Izdevumi.

Palīdzība tautiešiem ASV: P. Bonātam (invalids) $30.00; K. Rīķim (inv.) $30.00; M. Burmeisterei (veca māte) $30.00; B. Gailis (veca māte) $30.00; K. Kodoliņam (inv.) $30; J. Albertam (vecs tēvs) $30.00; P. Tauriņam (inv.) $45.00; E. Dravniekam (inv.) $40.00; DV Apv. Bostonā, Mass. izmaksas: A. Subačs $50.00; M. Grimbušs $50.00; A. Ozoliņš $50.00. Kopā $415.00.

Palīdzība tautiešiem Argentīnā: Pabalsts Ž. Čornajas ģimenei asins pārliešanai dēlam $50.00;

Palīdzība tautiešiem Austrijā:

Naudas pārvedums pabalstiem $50.00; Streptomicina iegāde tbc slimniekiem $84.00. Kopā $134.00; Pavisam kopā $599.00.

III. DV Rietumvācijas valdes konts aprūpes vajadzībām.

Atlikums uz 1951. g. 1. oktobri $2.142.25. Pārvests uz Vāciju aprūpes vajadzībām šinī mēnesī — $800.00; Atlikums kontā uz 1951. gada 1. novembri $1.342.25.

IV. Kasē uz 1951. gada 1. novembri:

DV Pārstāvībā ASV $100.68; DV Apv. Bostonā $22.80; DV Apv. Vašingtonā, D.C. $144.12; DV Apv. Misisipi $17.50. Kopā $285.10.

J. Vinters, kasieris — A. Līdacis, DV pārstāvis ASV

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Saziņā ar ALA Kultūras Biroja mākslas sekciju 8. decembrī Ņujorkas draudzes namā bija sapulcējušies latviešu profesionālie mākslinieki, lai lemtu par savā laikā Eslingenā nodibinātās Latviešu Mākslinieku Apvienības darbības atjaunošanu. M.A. valdes priekšsēdis ir prof. A. Annus. Sapulcējušies nolēma uzsākt darbību, jo biedru lielākā daļa tagad atrodas Amerikā. Apvienība uzaicina vecos biedrus reģistrēties un līdz pieteikties citus māksliniekus, kas vēlētos iestāties Apvienībā.

o

Š. g. 28. novembrī Čikagā ar sklerozi miris klasisko valodu skotājs un ģimnazijas direktors Vasīlijs Balodis. Nelaiķis dzimis Vestienas pagastā 1884. g. 3. jūlijā. Pēc Vestienas draudzes skolas beigšanas nelaiķis mācās Rīgas Garīgajā seminārā, ko beidz 1904. g. No 1904.—1908. g. strādā par tautskolotāju. No 1908. — 1912. g. studē Pēterpils ķeizariskajā Filoloģijas Institūtā, iegūstot cand. phil. gradu. Studiju laikā bija korporācijas Fraternitas Petropolitana (Latvijā Frat. Metropolitana) loc. Līdz 1920. g. strādā Krimā par skolotāju, pēc kam atgriežas Latvijā un strādā Rīgas 1. valsts vidusskolā par skolotāju, bet no 1939. līdz 1940. g. ir šīs skolas direktors. No 1941. līdz 1944. g. ir Rīgas 3. valsts ģimnazijas (bij. Draudziņas) direktors. 1944. g. dodas bēgļu gaitās uz Vāciju, kur atkal strādā par audzinātāju un skolotāju, no 1945. g. līdz 1947. g. ir Eichštetes nometnes ģimnazijas direktors, no 1947. līdz 1949. g. Regensburgas Viestura ģimnāzijas direktors, bet no 1949. g. līdz izceļošanai uz ASV ir Švābu Gmindes latviešu ģimnazijas latīņu valodas skolotājs. Iebrauc ASV 1950. g. augustā un apmetas Šelbijā (N. C.) pēc kam pārceļas uz Čikagu. Nelaiķis apbedīts 1. dec. Čikagas kapsētā. Izvadīšanā piedalījās kupls skaits nelaiķa audzēkņu un sabiedrisku darbinieku. Nelaiķis kā īstens latvju tautas dēls nešaubīgi ticēja Latvijas brīvības rītam un cerēja atgriezties Latvijas skolas druvā, bet bija jāapguļas tālu no dzimtenes. Nelaiķis atstāj sievu un meitu. Vieglas smiltis. Kad kādu brāli ved uz dusu... V. L.

o

Sirsnīgi pateicos mācītājiem: Rev. E. C. Reinertson, prof. Dr. Jānim Rozentālam, prof. Dr. Edmundam Šmitam un Dr. Kārlim Bilzenam, kas, kā garīdznieki, piedalījās manā sirsnīgā ievešanā Minneapoles Št. Paula latviešu Ev.-Lut. draudzē, Centrālā Lut. b-cā š. g. 11. nov. Tāpat pateicos māksliniekiem: prof. Artūram Priedniekam—Kavaram un vijolniekam Gundaram Ponem. Esmu saņēmis daudzus jo daudzus apsveikumus. Sirsnīgs paldies visiem. Draudzes padome, Dāmu komiteja un visas draudzes organizācijas bija daudz pūlējušās arī vakara sarīkošanā. Paldies par to. Apsolos draudzei kalpot visiem spēkiem, nebeigt lūgt Visuvareno žēlot mūs, vienot mūs, pasargāt mūs līdz tam brīdim, kad ausīs saule brīvajai Latvijai.

Pēteris Langins,
Draudzes mācītājs.

LATVIJA

Statistika liecina, ka Francijā dzīves dārdzība, salīdzinot ar 1938. g., cēlusies 20—25 reizes, bet algas tikai 10—12 reižu; tātad algotais darbinieks tagad izpelna uz pusi mazāk nekā pirms kaŗa. Valdība gan deklarējusi, ka strādnieku dzīves līmeņa celšana visnotaļ ir tās mērķis; to grib panākt, paceļot minimālās algas no 18.000 uz 23.000 franku mēnesī, un stabilizējot vai pat pazeminot preču cenas. Īgnumu radījusi parādība, ka daži darba devēji, sevišķi lauksaimniecībā, kuŗ strādnieki nav tik cieši saistījušies arodbiedrībās, censas valdības algu tarifus visādiem līdzekļiem apiet, algas samazina un strādniekus izmanto. Tādēļ valdībai te vēl daudz grūta darba, līdz tā varētu cerēt panākt ciešamu dzīves izlīdzinātību, pēc kuŗas tagad prasa visā pasaulē.

Pie šādiem izmantotājiem nokļuvuši arī dažu mūsu tautieši, kas tagad sarūgtināti censas atstāt šo zemi. Jāatzīmē, ka latvieši iecienīti kā krietni strādnieki, un tos darba devēji labprāt pieņem. Daži mūsu tautieši izpelna arī krietnas algas. Kāds latvietis ogļraktuvē 8 stundu darba dienā izrokot 30 t ogļu, pārspēdams „stachānoviešus" un „hennekiešus", un saņemot līdz 80.000 franku mēnesī, brīvu dzīvokli, apkurināšanu un 22.000 franku pabalstu bērniem. Kāds cits ķieģeļrūpniecībā pag. g. izpelnījis caurmērā 1500 fr. dienā un tādēļ par dzīves apstākļiem Francijā arī nevar žēloties. Daži Francijā dzīvojošie latvieši ar cītīgu darbu arī tikuši pie saviem īpašumiem vai kļuvuši nomnieki.

LAIKS

Ziņas, ko sniedz bēgļi no Pad. Savienības nekādā ziņā neapstiprina rietumu dažās aprindās izplatīto uzskatu, ka padomju režīms atrodas sabrukuma priekšvakarā, un ka sabrukumu var paseidzināt pastiprinot „psīcholoģisko kaŗu." To saka Aleksis Inkelis un Raimunds Bauers, kas vada Harvardas universitātes biroju Krievijas pētīšanai.

Šo bēgļu iztaujāšanu uzskata par vislabāko veidu patiesas ainas iegūšanai par to, ko domā un kā jūtas vienkāršā tauta Pad. Savienībā. Pētnieki savos secinājumos iekalkulējuši arī to, ka izbēgušie (ar maziem izņēmumiem) ir patiesi noskaņoti pret Staļina režīmu.

Neraugoties uz šo bēgļu nepārprotamo vēlēšanos nostādīt padomju režīmu iespējami sliktākā gaismā, viņi tomēr gandrīz vienbalsīgi atzīst, ka nav nekādu izredžu uz iekšēju revolūciju un režīma gāšanu vai mīkstināšanu tautas neapmierinātības dēļ.

Amerikāņu zinātnieki, kas šos pētījumus vada, atzīstas, ka bēgļu vienprātība šai jautājumā sagādājusi pārsteigumu. Pēc bēgļu vienprātīga sprieduma Staļina režīmu varētu gāzt tikai ārēja vara, kaut arī tie paši bēgļi tikpat vienprātīgi liecina, ka nopietnā cīņā Kremļa režīmu aizstāvētu augstākais 10 proc. Pad. Savienības iedzīvotāju.

„Padomju režīma stabilitāti," saka abi Harvardas pētnieki, „visvairāk nodrošina nežēlīgā pārvalde un cilvēku vēlēšanās dzīvot mierā. Tas spiež viņus meklēt ceļus kā pēc iespējas neuzkrītoši iekļauties šīs varas sistēmā pat tad, ja viņi to nicina un ienīst."

Intervijas rāda, ka bēgļiem ir ļoti skaidri uzskati par Staļinu. Padomju propagandas centieni nostādīt viņu par „tētiņu" un izskaidrot nepatīkamas lietas ar „nespējīgu palīgu kļūdīšanos," acīm redzot, nav nesusi augļus. Bēgļi vienprātīgi runā par Staļinu kā par cietsirdīgu varmāku, no kuŗa žēlastību nevar gaidīt neviens.

Pulkv. A. Silgailis

LATVIEŠU LEĢIONS

Ģen.-maj. Šrēdera viedokli zemes pašpārvaldes ģenerāldirektori ļoti noteikti noraidīja, norādot, ka leģiona komplektēšana teoreizējā latviešu tautas noskaņojumā un Latvijā valdošos apstākļos ir pilnīgi izslēgta. Ja nu latvju tautas lielā cīņas griba, ko tā bija parādījusi okupācijas laika sākumā tik ļoti atslābusi, tad vainīgi tikai vācieši ar savu netaisno un nemākulīgo izrīcību pret latviešiem. Lai pamudinātu latvju tautu arī turmāk piedalīties aktīvā cīņā, vāciešiem jārada attiecīgie priekšnoteikumi:

1) jādod latvju tautai noteikti politiski cīņas mērķi, kā arī garantijas, ka latvieši tiešām cīnās par brīvu un neatkarīgu Latviju;

2) nekavējoties jāpārtrauc nacionālā un saimnieciskā latviešu vajāšana, kā arī jāatbrīvo no apcietinājuma visi par nacionālu darbību arestētie latvieši;

3) jātdod atpakaļ agrākiem īpašniekiem visi lielinieku nacionalizētie latviešu īpašumi;

4) latviešu uzturā, apgādes, algas un tiesību ziņā jāpielīdzina vāciešiem.

Ģen.-maj. Šrēders apsolīja visas šīs prasības iesniegt savai priekšniecībai un izteica cerību, ka tās vācu augstākā vadībā atradīs dzirdīgas ausis.

Šai pirmajai sekoja vairākas citas apspriedes leģiona jautājumā ar Latvijas ģenerālkomisāru Dr. Drechsleru un citiem, kas beidzot arī noveda pie leģiona formēšanas.

Nevīļus jājautā, kādi iemesli pamudināja zemes pašpārvaldi atzīt leģiona formēšanu un to atbalstīt?

Bez jau sākumā minētā apsvēruma, lai vācu armijas atkāpšanās gadījumā latviešu rīcībā būtu savi bruņotie spēki, bija nācis klāt jauns apstāklis. 1943. g. februārī pašpārvalde ieguva ziņas, ka vācieši totālā kaŗa ietvaros ir nodomājuši caur darba pārvaldēm iesaukt militāram dienestam vācu armijā un darbam militārizētās darba vienībās (piem., Org. Todt) 1919. — 1924. g. dzimušos latviešu jaunekļus, pamatojoties uz Austrumu reichsministra Alfreda Rozenberga 1941. g. 19. decembŗa rīkojumu par obligāta darba pienākuma ievešanu okupētos austrumu apgabalos. Šie 6 gada gājumi sastādīja apm. 90.000 jauniešu, kas tanī laikā bija latviešu tautas militāri visvērtīgākā daļa. Vācieši paredzēja, ka no šī skaita izdosies iesaukt apm. 58.000 jauniešu, iedalot apm. 25.000 vīru armijas izpalīgos, apm. 15—17.000 vīru — leģionā, apm. 10.000 vīru darba vienībās un apm. 6000 policijas vienībās. Šī nodoma realizēšanai vācu ģenerālkomisārs Latvijā Dr. Drechslers jau 1943. g. februārī pavēlēja vācu darba pārvaldēm Latvijā veikt attiecīgos priekšdarbus.

Redzot, ka vācieši pretēji zemes pašpārvaldes protestiem un iebildumiem, kuŗos atkārtoti norādīja uz šādas iesaukšanas nelikumību un starptautiskās tiesību normu pārkāpšanu no vācu puses, iesaukšanu tomēr izdarīs un līdz ar to latviešu tautas vērtīgāko cilvēku materiālu izkliedēs pa vācu vienībām, un šie jaunieši var latviešu tautai zust bez sevišķas jēgas, — latviešu vadošās personas centās panākt, lai vismaz tautas dzīvo spēku saturētu vienkopus, latviešu virsnieku vadībā un Latvijas tuvumā, panākot tādējādi tā saudzēšanu un izmantošanu vienīgi latviešu interesēs.

Šai nolūkā zemes pašpārvalde 1943. g. 23. februārī iesniedza vienlaicīgi Austrumzemes reichskomisāram Lozem, Latvijas ģenerālkomisāram Drechsleram, citām vadītājām personām un Austrumzemes armijas virspavēlniekam jaunu protestu ar sekojošām prasībām, no kuŗu īstenošanas viņa darīja atkarīgu savu izturēšanos leģiona formēšanas jautājumā:

1) leģiona vadība piekrīt tikai latviešu virsniekiem. Leģiona komandieris ir ģenerālis Bangerskis, viņa štāba priekšnieks — pulkv. Silgailis;

2) katram latvietim, ko iesauks 1919.—1924. g. gājuma ietvaros, ir tiesības pašam izvēlēties dienesta veidu. Nekādus spaidus šinī ziņā neizlietos;

3) leģionu apmācāms Latvijā; apmācības ilgums vismaz 6 mēneši, un tikai pēc tam tas, kā slēgta vienība, nododams vācu armijas virspavēlniecības rīcībā;

4) leģionu drīkst iesaistīt kaujās tikai austrumfrontes ziemeļu sektorā;

5) uzturs, atalgojums, ietērps, apgāde un tiesības leģionam dodamas tās pašas, kādas pastāv vācu armijai.

Latviešu noteiktās stājas dēļ vācieši beidzot bija spiesti šīs latviešu prasības visumā ievērot. Vācieši negribēja atzīt vienīgi latviešu prasību leģiona vadību nodot latviešu rokās, tāpat dot brīvību iesaucamiem pašiem izvēlēties dienesta veidu. Viņi par katru cenu gribēja sadabūt 25.000 armijas izpalīgu. Turpretim latviešu interesēs, kā mēs to jau redzējām, bija pēc iespējas vairāk iesaucamos piesaistīt leģionā un tādējādi tos paturēt vajadzības brīdim latviešu tautas rīcībā. Ar lielām pūlēm zemes pašpārvaldei, kā arī vēlākam leģiona ģenerālinspektoram, izdevās daudzus iesaucamos izglābt no iedalīšanas izpalīgos resp., jau iedalītos dabūt atpakaļ leģionam.

(Turpinājums sekos).

Tonija Krūka

Ne ar varu, bet ar savu garu

Noauni kurpes, atstāj ceļa putekļus ārpusē, lai ar skaidru sirdi, bez bailēm vari ieiet templī un pielūgt savu Dievu.

Tāda ir moslēmiešu tradicija, kas bieži vien izraisa daudz pārdomu, risinot ne tkai reliģiskās, bet arī sadzīves problēmas.

Š. g. 22. novembrī, Ķēniņa Edvarda viesnīcā, Toronto, pulcējās visas Kanadas YWCA's pārstāves pie vakariņu galda, lai noklausītos Kanadas YWCA's prezidentes C. L. Sevedžas (C. L. Savage) un Nacionālās Kanadas YWCA's galvenās mītnes Toronto direktrises Lilianas Tomsones (Lilian Thomson) vēstījumu par Vispasaules YWCA's vadītāju konferenci š. g. oktobrī moslema zemes — Libānas galvaspilsētā Beirutā.

„Kad man paziņoja, ka konference notiks Libānā, es izbrīnā vaicāju, kāpēc tur, bet tagad es zinu," iesāka savu runu prezidente" „Tā ir vieta, kur satiekas austrumi ar rietumiem vienādā attālumā. Tagad man liekas, ka ne tikai tāpēc, jo grūti būs atrast otru tādu zemi, kur viesmīlība ir goda lieta pat bērniem un vislielākais apvainojums ir piedāvāt par to kādu atlīdzību."

Šai konferencē bija pārstāvētas 53 valstis no visas pasaules.

„Man bija gandrīz bail uzņemties tālo ceļu, jo, sekojot turienes notikumiem amerikāņu un kanadiešu presē, tā vien likās, ka mums jābrauc uz pulveŗmucu, kas kuŗu katru brīdi gatavojas sprāgt. Izrādījās, ka mūsu bailes bija gluži veltas. Visu konferences laiku (14 dienas) man likās, ka es dzīvoju svētdienas skolas grāmatā, jo vēl šodien, mums par lielo pārsteigumu, Libānas sievietes tikpat droši un graciozi nes augļu grozus un ūdens krūkas uz galvas. Jaunavu sejas aizsegtas biezu melnu plīvuru, ka es klusībā sev jautāju, kā viņas var saredzēt, kur spert soli."

Visvairāk prezidente sajūsmināta par apbrīnojami labo un sirsnīgo organizāciju no Libānas valdības puses. Visām konferences dalībniecēm izsniegtas iecelošanas vīzas par brīvu, izgatavotas sevišķas nozīmes šim gadījumam, katra pārstāve saņēmusi naudu — 10 Libānas mārciņas sīkiem izdevumiem, rīkota dineja — UNESCO namā ar valdības pārstāvju un ministru piedalīšanos, kur Vispasaules YWCA's prezidentei L. R. Barnes'ei (ASV) (Lilace Reid Barnes) piešķirta augstākā Libānas goda zīme.

L. R. Barnes'e 1947. gada vasarā apmeklēja arī DP nometnes Vācijā tā gūstot patiesos iespaidus, lai droši varētu pacelt savu balsi vispasaules sanāksmēs par palīdzību un tiesībām komūnistu okupēto zemju trimdiniekiem.

Libānas konferencē pacēlās jautājums: „Vai Apvienotās Nācijas (AN) ir ceļš uz mieru?"

Tad Austrijas pārstāve jautāja klātesošajām: „Vai jūs arī zināt, ka tūkstoš sievietes un meitenes Austrijas DP nometnēs lūdz Dievu, lai nāktu Trešais Pasaules kaŗš, kas beidzot aizvestu visus mājās;"

Uzklausot dažādo valstu pārstāvju domas, rezultāts nerunāja par labu Apvienotām Nācijām.

Kad tālākās apspriedēs pārrunāja par eventuālo palīdzību Trešā Pasaules kaŗa gadījumā, Korejas pārstāve piecēlās ar šādiem vārdiem: „Es nezinu, ko jūs domājat ar „palīdzību nākošajā kaŗā", kad Trešais Pasaules kaŗš jau sācies."

Prezidente tālāk stāstīja par pašu Libānu, tās iedzīvotājiem un dzīves veidu.

Direktrise L. Tomsone pieskārās diviem jautājumiem, kas pārrunāti īpašā komisijā, ko viņa vadījusi: reliģija un politiskā dzīve YWCA's organizācijā.

„Ja mēs lūdzam, mēs lūdzam kā viena ģimene."

Visizteiktāk šī teze īstenojās konferences laikā, kad absolūtā vienprātībā dievkalpojumus noturēja visu konfesiju baznīcās pēc kārtas, pat katoļu un moslema. Moslema baznīcā ieejot, arī pārējo konfesiju pārstāves sekoja šīs ticības senajām tradicijām — atstājot kurpes ārpusē.

1856. gadā būs 100 gadi, kopš nodibinājusies YWCA, bet šis bija pirmais gadījums, kas demonstrēja visai pasaulei, ka kopējā vienprātības doma pārkāpusi pat konfesiju un tradiciju valņus.

Konferences dalībnieces apmeklējušas arī Palestīnas arabu bēgļu nometni Beirutā, kur teltīs dzīvo vairāk kā viens miljons bēgļu.

„Es negribu šeit runāt par žīdiem un arabiem," teica Tomsone, „bet gan par humāno ideju. Par to ideju, ko sludina AN, bet kas gan ir tikai uz papīra. Es redzēju šo bēgļu drausmīgo un neaprakstāmo stāvokli. Es redzēju kādu vecu arabu sievu mirstam teltī, un tad man nāca prātā Makbeta vārdi: „Ļauj man mirt manā zemē!" Arī šīs vecās sievas acīs es lasīju tos pašus Šekspīra vārdus, lai gan viņa par šo vīru nekad nebija dzirdējusi. — Kas atrisinās sarežģīto politikas kamolu, kas atdos padzītajiem atpakaļ viņu īstās mājās? — tā jautā šodien ne tikai no mājām izdzītie, bet katrs no mums, jo, redzot un dzirdot šo postu, brīžiem sagrābj bailes, ka arī mūs nepiemeklē tas pats liktenis."

Debatēs par AN L. Tomsone uzsvērusi, ka Kanadas YWCA mēģinājusi izplatīt un iedzīvināt AN domu. Zviedriju pārstāvēja Palestīnā noslepkavotā AN pārstāvja grafa Bernadota māsa — Dr. Sedegrēna (Cedegren) kundze (Vispasaules YWCA's viceprezidente un gaidu prezidente Zviedrijā), kas domā, ka AN ir vienīgā iespēja pasaules miera saglabāšanai. Turpretim Indijas dižciltīgā (rani) pārstāve teica: „Mēs esam devuši savus labākos delegātus AN, bet no gaidītā iznācis pretējais. Mēs nedrīkstam salīdzināt komūnismu ar pārējo pasauli un pieiet tam ar līdzīgu mērauklu, jo tā mēs neatvairāmi solojam pretim pašiznīcībi."

Ir labi zināt, ka visā pasaulē valda pretkomūnistiskā noskaņa un ka sarkanā daimona varas kāre nav noslēpums ne šaipus, nedz viņpus ekvātora.

RADIO 50 GADU JUBILEJA

1901. gada 12. decembrī Ņufaundlendas St. Džons pilsētas Signālukalnā G. Markoni uztvēra pirmo bezdrāts signālu no Poldhu, Kornvalā.

Markoni bija tikai 26 gadi, kad tas ieradās Signālu kalnā, lai izdarītu savus pirmos lielo distanču mēģinājumus. Signālu kalns ir apmēram 2 akru līdzenums, 600 pēdas virs Atlantijas okeana un ir šī kontinenta tuvākais punkts Britu salām.

Markoni iekārtoja savu ierīci kādas vecas militāras barakas tornī. Vājas gaisa balona antēnas šūpojās aukstajā decembŗa vējā un noteiktā laikā vājas, bet nepārprotamas Morsa zīmes — burts S — pienāca, šķērsojot 2.000 jūdžu okeana platību, atzīmējot jaunu satiksmes laikmetu.

Kanadas raidītāju sabiedrība atzīmēja šo vēsturisko notikumu ar sevišķu programmu no Toronto studijas visam Transkanadas tīklam. Programmā ietelpa skaņu platēs uzņemts Markoni dēla markiza Markoni uzruna, kas attēloja viņa tēva izturēšanos, kad tas sapratis, ka viņa mēģinājums bija vainagojies sekmēm.

C. S.

Arodbiedrības Kanadā

Pēdējos gados arodbiedrību kustība kļuvusi par vienu no visvarenākiem spēkiem Kanadā. Apmēram viens no katriem 14 kanadiešiem, vai viens no katriem pieciem strādājošiem pieder pie arodbiedrībām. Organizēto strādnieku ietekme ir sajūtama katrā mūsu sociālās un saimnieciskās dzīves nozarē. Arodnieciskā kustība Kanadā ir tikai astoņdesmit gadus veca.

Līdzīgi daudziem citiem Kanadas iestādījumiem, arī arodnieciskā kustība Kanadā pārņemta no Britanijas. Strādājošo brīvās apvienības princips viņu kopīgo interešu labā ir britu ideja.

Strādājošo federācijas 19. gadu simteņa sākumā izveidoja vispirms Britanija. Tās bija industriālizācijas auglis, jo pilsētās radās lielas strādnieku masas, kas pārtika vienīgi no darba algas.

Sākumā strādnieku apvienībām bija divi mērķi: apvienot strādniekus un ierobežot sacensību pašu strādājošo starpā, kas nospieda algas un pasliktināja darba apstākļus. Blakus nolūks bija uzkrāt fondus, kas dotu iespēju piešķirt pabalstus nelaimes, slimības un bezdarba gadījumos laikā, kad vēl nebija rūpniecības apdrošināšanas.

Arodbiedrību kustības tēvs bija Roberts Ovens, anglis, „pats savas laimes kalējs", kas jaunības gados bija iekrājis mantu, darbojoties jaunajā kokvilnas rūpniecībā. 1834. gadā viņš pūlējās izveidot pirmo britu arodbiedrību federāciju — The Grand National Consolidated Union. Tomēr lielās nacionālās arodbiedrību savienības ideja bija pāragra, tāpēc šo organizāciju drīz nācās likvidēt. Tā tomēr deva paraugu lielajiem strādnieku kongresiem, kas izveidojās pēc četrdesmit gadiem.

Pirmie strādnieki, kas organizējās Kanadā, bija spiestuvju darbinieki, kas notika ap 1830. gadu. Pārējās agrās Kanadas arodbiedrības bija četras dzelzceļnieku brālības: mašīnistu, kurinātāju un vilciena apkalpju. Pirmie lokomotīvju mašīnistu biroji nodibinājās 1863. g. Hamiltonā un Belvillē.Tagad augšminētās četras dzelzceļnieku brālības darbojas kā neatkarīgas arodbiedrības, kas nav pieslējušās nevienam kongresam.

Jau ļoti drīz Kanadas strādnieku kustība sāka apvienot spēkus ar strādnieku arodkustību Savienotajās Valstīs. Pirmās ASV apvienības, kas spēra soli Kanadā, bija dzelzsveidotāju un spiestuvju strādnieku apvienības. Tām sekoja ievērības cienīga organizācija — Sv. Krispina bruņinieki, kas vadīja kurpnieku bezcerības cīņu pret apavu masu fabrikāciju fabrikās.

ARODU UN STRĀDNIEKU KONGRESS

ASK šodien ir stiprākā arodbiedrību federācija: 1951. gada 1. janvārī tai bija 2,865 nodaļas ar 459,068 biedriem.

Tā izauga no Toronto Arodu un Strādnieku padomes, izveidojoties par nacionālu organizāciju 1886. gada septembŗa kongresā. Divdesmitā gadu simteņa sākumā ASK bija izveidojusies par Kanadas organizēto strādnieku galveno pārstāvi.

1902. gadā ASK nodrošināja sev tiesības runāt Kanadas strādnieku vārdā, izraidot no kongresa visas nacionālās un internacionālās arodbiedrības, kas darbojās rajonos, kur jau bija Amerikas strādnieku federācijā (AFI) reģistrētas arodbiedrības iesaistītas ASK. Ar to izbeidza parallēlismu strādnieku arodkustībā, panākot, ka katru arodu reprezentē tikai viena arodbiedrība, kas savas tiesības iegūst no AFL ar ASK starpniecību.

Līdzīgi vecākai ASV organizācijai — Amerikas Darba Federācijai, — ASK pēc savas būtības ir apolītiska un mērena organizācija. 1949. gadā notika komūnistiski noskaņoto elementu „tīrīšana".

KANADAS DARBA KONGRESS

Kanadā kopš 1927. gada eksistēja Nacionāla Darba Federācija, kas aptvēra darba kongresus un arodbiedrības, kuŗas nevarēja un negribēja sadarboties ar ASK. Šo federāciju sauca All-Canadian Congress of Labour. 1939. gadā ASK, sekojot Amerikas vadībai, izslēdza tās arodbiedrības, kas Savienotajās Valstīs bija pievienojušās jaunajai federācijai — CIO. Šīs internacionālās arodbiedrības apvienojās ar ACC, izveidojot 1940. gada septembrī Canadian Congress of Labor (CCL).

Šodien CCL ir otra stipruma strādnieku federācija Kanadā ar 1.175 nodaļām un 301.728 biedriem 1951. g. 1. janvārī. Līdzīgi CIO, arī CCL savas darbības pirmajos desmit gados bija spiesta pārdzīvot vētrainus posmus. CCL kopš 1949. gada izdara noteiktu savas mājas tīrīšanu, izmetot no sava vidus divus no visstingrākām arodbiedrībām — United Electrical, Radio and Mochine Workers un International Union of Mines, Mill and Smelters Workers — viņu komūnistiski noskaņotās vadības dēļ.

KANADAS UN KATOĻU DARBA KONFERERĀCIJA

Savā orgānā „Rerum Novarum" (1891. g. 15. maijā) pāvests Leo XIII izteicis Romas katoļu baznīcas attieksmes pret strādnieku tiesībām, atzīstot, ka valsts pienākums ir novērst strādnieku ļaunprātīgu izmantošanu.

„Rerum Novarum" nācās pielietot praksē 1900. gadā. No šī laika sākās katoļu „sindikātu" veidošana Kanadā, kam 1951. g. 1. janvārī bija 424 nodaļas un 80.089 biedri, galvenām kārtām Kvebekas provincē.

ORGANIZĒTIE STRĀDNIEKI MŪSU DIENĀS KANADĀ

1951. g. 1. janvārī Kanadā bija 1.005.639 arodbiedrību biedri, kuŗu vairākums organizējies trijās lielajās strādnieku federācijās (TLC, CCL, C and CC of L) un dažās neatkarīgās arodbiedrībās, kā piemēram, četras dzelzceļnieku brālības. Tātad no visiem Kanadas strādniekiem arodbiedrībās ir apvienoti ap 20 proc, Savienotās Valstīs 25 proc un Lielbritanijā — 50 proc.

Organizētie strādnieki Kanadā nav ieguvuši politisku spēku proporcionāli savam skaitam.TLC ir apzināti atturējusies no pievienošanās jebkādai politiskai partijai, lai gan LC, līdzīgi citām lielām strādnieku organizācijām, ir zināma ietekme kā Otavā, tā provinču darba departamentos. Kamēr CCL pirms dažiem gadiem oficiāli savienojās ar CCF partiju, daudzi domā, ka ir liels jautājums, vai tas ir tieši nācis par labu CCL, tā CCF.

Kanadas strādnieku stāvoklis visumā ir samērā labs. Arī darba apstākļi ir labi: caurmēra darba nedēļas garums ir 42 stundas; un kaut gan cenas ir kāpušas, algu pacelšana ir nodrošinājusi strādniekiem pieklājīgu dzīves standartu; rūpniecības apdrošināšanas un pensiju sistēma plešas plašumā. Kanadas strādnieku tiesības ir nodrošinājusi progresīva likumdošana, kā, piemēram, federālais „Industrial Relations and Disputes Investigation ACT", ko pieņēma 1948. gadā.

Ar maz izņēmumiem, Kanadas darba devēji un darba ņēmēji nenostājas viens pret otru kā naidīgas puses, bet gan cenšas viens otra problēmas saprast. Viss tas ir sasniegts brīvu sarunu kārtībā brīvu ļaužu starpā; bez „plāniem", bez stachanoviešiem, bez medaļām par veselību graujošiem pārmērīgiem darbiem un bez koncentrācijas nometnēm. Kanada ir pierādījusi, ka vislabākā darba vieta ir brīvā zemē.

C. S.

KANADĀ

Toronto, King Eduard hotelī 5. decembrī pulcējās Kanadas kooperācijas pārstāvji no visām lielās valsts malām. Pēc konferences notika kopmielasts, kam sekoja mūsu Diždanča priekšnesumi — 8 latviešu tautas dejas. Jāatzīmē, ka Diždancis kanadiešu aprindās Toronto jau kļuvis stipri populārs. Apstāklis, ka Kanadas kooperātori savas sanāksmes priekšnesumu daļā bija izvēlējušies tieši Diždanča priekšnesumus, glaimo kā pašam ansamblim, tā arī mums visiem.

Un Diždanča sniegumi arī šoreiz bija lieliski: slaidās meitenes krāšņajos brunčos un vingrie zēni pieticīgajos pelēkās krāsas tautiskajos uzvalkos labā iestudējumā rādīja cittautiešiem mūsu lepnās un vijīgās tautas dejas. Ne tikai sanāksmes dalībnieki, bet arī viesnīcas apkalpotāji un iemītnieki pulcējās lielajā zālē, lai noskatītos latviešu sniegumus, kas izraisīja apbrīnu un pelnītus aplausus.

Visu klātesošo vārdā dejotājiem pateicās sanāksmes vadītājs.

o

Mūsu tautieši, kas septembŗa vidū aizbrauca uz Jukonas raktuvēm, tagad jau iekārtojušies, iepazinušies ar īpatnējiem darba apstākļiem un samierinājušies ar vientulību un īso ziemeļu dienu.

„Sākumā gan gāja pagrūti, bet tagad tas pārvarēts," raksta raktuvju vīri. P. Miķelsons, kas Jukonas raktuvēs strādā divi gadi, pag .nedēļā gan dabūjis ievainojumus pirkstos, kāpēc viņu apkuŗes darbā nomainīja Valdemārs Ziemanis. Alfreds Cildermanis, kas sākumā strādāja pie cauruļu likšanas, tagad nogājis pazemē, kur arī strādā pie raktuvju apsildīšanas darbiem.

Izpelņa visiem samērā laba: taupīgi dzīvojot, varot atlicināt 150-200 dolaru mēnesī.

Priecīgus Ziemassvētkus tautiešiem tālajos ziemeļos — Jukonā!

HELIKOPTERU SATIKSME ŅUJORKĀ

Ņujorkā nodibinājusies un saņēmusi atļauju uzsākt darbību sabiedrība, kuŗas mērķis ir noorganizēt helikopteru satiksmi Ņujorkas pilsētas robežās un tuvākā apkārtnē. Helikopteri virzās ar 100 jūdžu ātr. st., piemēroti īsiem lidojumiem un var nosēsties katrā vietā. Tie pārvadās pasažieŗus, pastu un bagāžu. Satiksmi atklās vispirms starp trīs galvenām lidostām. Lai no Ņujorkas starptautiskās lidostas automobilī nokļūtu līdz Ņuarkas lidostai, vajadzīgas 2 stundas, bet helikopters šo attālumu veic [illegible] minūtēs.

Kā helikopteru osta jau sagatavots Ostas pārvaldes ēkas jumts, 8 Ave. Nākotnē paredzēts ierīkot vēl citas „Heliostas" pilsētas robežās. Par tādu izraudzīts arī jaunās auto ostas jumts.

Helikopteru satiksme jau darbojas ar labiem panākumiem Losandželosā un Čikagā. Tāpat Korejā helikopteri izrādījušies ļoti noderīgi. Pagaidām helikopterus būvē 2-3 pasažieŗu pārvadāšanai, bet ir jau izstrādāti projekti helikopteriem, kas spētu celt 20 pasažieŗus.

Helikopteru satiksmei paredz lielu nākotni lielpilsētās, jo tas ir līdzeklis, kā izvairīties no ielām, kas pārblīvētas automobiļiem un tādēļ nav piemērotas ātrai satiksmei.

Vācijas kaŗa rūpniecības atjaunošana?

Starp daudzajiem jautājumiem kas pacēlušies sakarā ar vācu armijas atjaunošanu, ir arī Vācijas kaŗa rūpniecības atjaunošana. Grib pieļaut pilnīgi neatkarīgu Vācijas bruņošanās rūpniecību. Tanku, lidmašīnu un lielgabalu ražošana, kas nepieciešama 12 vācu divīzijām, būtu jāatstāj pašai Vācijai. Vācija varētu palīdzēt apgādāt ar ieročiem Italiju, Beļģiju un Holandi, kas tagad saņem ieročus no Kanadas un ASV. Tas padarītu Angliju un Franciju neatkarīgas no amerikāņu ieroču sūtījumiem. Valsts kanclers Adenauers un citi vācu valstsvīri aprēķina 12 divīziju apbruņošanas izdevumus uz 6 lielajiem. Turpretim sabiedrotie domā, ka 12 divīziju apbruņošanai nepieciešami vismaz 14 biljoni. Pēc pašreizējiem plāniem rietumu valstīm, sevišķi Amerikai, jādod viss apbruņojums un jāsedz daļa apmācības izdevumu. Rūras iesaistīšanai bruņošanās rūpniecībā ir tomēr daudz pretinieku.

Kas saņem šo naudu?

Personiskie ienākumi Kanadā sasnieguši jaunu rekorda skaitli: $13.327 miljoni 1950. gadā, kas sadalās šādi:

Algoti darbinieki ir saņēmuši $8.032 miljoni vai 60.3 proc.,

Lauksaimnieki un veikalnieki ar pašu uzņēmumiem dabūjuši $2.875 milj. vai 21.6 proc.,

Personas, kas saņem ienākumus no procentiem un rentēm, ieņēmušas $997 milj. vai 7,5 proc..

Akciju īpašnieki kanadieši, kam pieder akcijas, — dabūjuši $245 milj. dividendēs vai 1.8 proc..

Bruņoto spēku locekļi saņēmuši $137 milj. vai 1.0 proc.,

Ģimenes piemaksām, vecuma pensijām, kaŗa veterānu pensijām un privātu organizāciju labdarības maksājumiem izdotās šummas ir $1.041 milj. vai 7.8 proc.,

Personiskos ienākumos nedrīkst sajaukt ar nacionālo ienākumu. Pēdējais ir tautas kopienākums no tekošās produkcijas; tur neietelp, piemēram, tādas lietas kā ģimenes piemaksas. Personiskais ienākums tātad ir tas, ko ļaudis ir saņēmuši skaidrā naudā vai citādos veidos.

C. S.

Aizsila Zīlīte

DZIMTENES GAISMA

„Kādu dienu tā paklusi un bailīgi kāds klaudzina pie manām durvīm. Atveŗu — tur stāv vīriņš sirmu bārdu. Aicinu vecīti ienākt un lūdzu viņu apsēsties vecajā šūpuļkrēslā, kur man šķiet, ir ērtākā sēdēšana.

Vecītis ieveļas dziļajā krēslā kā tāds vilnas kamoliņš, nokrekšķinās, nobrauka sirmo bārdu un iesāk:

„Meit, vai tu pazīsti mani vēl?"

„Nē, vecīt, es, laikam, pirmoreiz tevi redzu," atsaku.

„Ai, ai, kāda tev atmiņa! Esmu tas pats Ziemassvētku vecītis, kas kādreiz Ziemassvētku vakarā stāvēja nometnē pie sestās barakas un raudāja. Līņāja lietiņš un pāri līcim pūta vējš, atnesdams Dānijas gardumu smaržu. Tā es tur stāvēju, līdz uznāca tumša nakts. Nometnes valdnieks neļāva man iet pie eglītes un izdalīt manu dāvanu maisu. Lai atdodot maisu viņam, došot citam vecītim izdalīt. Arē, pats rakstīja, lai maisu atdodot viņam," un vecītis parāda man rūpīgi glabātu vēstuli, kur patiesi prasīts, lai dāvanu maisu atdod nometnes valdniekam.

„Vai tu patiesi raudāji tanī svētajā naktī, kad visi zvani pauž mieru un mīlestību, kad pat suņi nekožot uun zagļi nezogot?"

„Raudāju, raudāju gauži," atsaka vecītis un sāk šņukāties. „Pēc lielas lūgšanas valdnieks atļāva vēlu naktī izdalīt manas rūpīgi krātās dāvanas. Jā, tā tas bija," nosaka vecītis un top bēdīgs.

„To notikumu atminos gan, bet par tām tumšajām dienām labāk nerunāsim, lūko izmest šo gadījumu no prāta," mierinu veco vīriņu un novirzu runu uz citu pusi.

Bet vecītis atsāk atkal par Ziemassvētkiem: „Vai tev šogad būs kaut kas, ko iemest manā kulītē, Ziemassvētki nāk ar steigu virsū."

„Ak, tu manu dieniņ, kā labums aizdzen rūpes!" iesaucos. „Nemaz vēl neesmu domājusi par to, ka mazie circenīši gaidīs dāvanas, tāpat aizmirsts varonis gaidīs Ziemassvētku lielāko dāvanu Mīlestību, un veca māmiņa un vecs tētiņš aizmiglotām acīm skatīsies uz visām debess pusēm un gaidīs mīļus ciemiņus ar Ziemassvētku sveicienu.

Pateicos vecītim par atgādinājumu un apsolu jau šovakar sākt iesaiņot dāvanas, cik izdosies sagādāt. Tad vēl it kā atvainodamās, saku: „Tikai, lūdzu, nelaunojies, ka manos sainīšos nebūs nez' cik dārgas lietas, man pašai nav tagad daudz, bet kaut kas jau iznāks. Rokas arī nav klēpī gulējušas, sanāks labs galiņš tavā maisā. Lūdzu, atnāc rīt!"

Vecīša sejā atmirdzēja gaišs prieks, un viņš apmierināts aizgāja.

Tikko vecītis bija aizgājis, es sāku pādkravāt savas lietiņas un krāvu kaudzē visu, ko bez kavēšanās varēju otram dāvināt. Lieli saiņi, mazi saiņi un pavisam mazi sainīši, cits par citu jaukāks.

Beidzot uzduŗos savai vecajai ceļa somai, kas stāv vēl kā atvesta no Eiropas. Tur atrodu iesāktu diega spolīti no Strazdu muižas Rīgā, tur pārsēji, adatas, gabaliņš Tomberga ziepju un svece ar uzrakstu gredzenā „Gaisma", sērkociņi.

Tā rīkojoties, uzreiz — puh! nodziest gaisma visā mājā. Aizdedzinu to pašu Latvijas sveci. Liesmiņa paraustās, it kā taisītos dzist, un atkal uzliesmo.

Brīdi lūkojos liesmiņā un ak tavu brīnumu! — redzu visas savas senās dienas, sākot ar bērnību. Nāk Ziemassvētki. Māte steidz apdarīt dienas darbus un uzpoš māju svētku rotā. Kā smaržo viss tīrais! Un svētku gardumi un zaļās skujiņas!

Kad māte sagērbj savas četras meitenītes tīrās svētku drānās, pārnāk tēvs ar dažādiem sainīšiem, un mēs visi taisāmies iet baznīcā.

Kāpjam kalnā un redzam jau svecītēm apgaismotos baznīcas logus. Baznīcā liela egle, no zemes līdz altāŗa smailēm, un visa mirdz svecīšu gaismā. Kāds mirdzums! Svinīgs klusums un liela bijība man sirdī. Skan varenas ērģeļu skaņas, skan spēcīgi dziedātā No debesīm es atnesu... Ne vārda nesaprotu no svētrunas, bet mana mazā sirds lielas bijības pilna. Un beidzot kaut kur krēslā atskan vijoļu skaņas. Nekad un nekur vairs tā neskan vijole kā toreiz Ziemassvētku naktī manas dzimtenes baznīcā.

Es gribu lūgt sveces liesmiņai šinī vietā apstāties, bet liesmiņa iedrebas un saka:

„Lai gaisma tavā sirdī mirdz, tad dvēselei būs gaiši brīži!"

Iedegas atkal gaisma, un es izdzēšu sveci, bet dvēselē patiesi ir gaiši un jauki.

Māra Maizīte

PĀRDOMAS

Es augu kā vientulīgs koks,
kā puķe es aizveŗos dusā
un skumstu kā pusatvērts logs
skumst vasaras vakarā klusā.

Es gribu ziedēt kā dārzs,
es krītu kā upe pār krāci
un līkstu kā apinis vārs,
kad Tu mani atteikties māci.

Kā zeme es slāpstu; kā lauks
es sapņoju, iegrimis zālē;
un, kad mani mūžība sauks,
kā putns es zudīšu tālē.

VADĪTĀJU APSPRIEDE

Kanadas Jendas skautu vadītāji un vad. vietnieki tiek aicināti uz apspriedi 24. dec. plkst. 9 rītā Sv. Andreja baznīcas namā. Vakarā notiks kopēja gaidu un skautu Ziemassvētku eglīte. Toronto Latviešu Sporta Kopa gaidu vienībai pasniegs Latvijas valsts karogu.

MĀJSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Installē visāda veida eļļas burnerus, silta gaisa un ūdeņa apkuri, kā arī gāzes un ūdensvadus ierīkoju un laboju

GARANTĒTS DARBS — ZEMAS CENAS — ILGGADĪGA PRAKSE

ĀDOLFS LAGŪNS

964A Bathurst St., Toronto, Ont., tel. ME 6583

PRESES FOTOGRAFS H. KLIGERS

pieņem katrā laikā ateljē ar iepriekšēju pieteikšanos.
Reportāžas gadījumā izbrauc arī uz attālākām pilsētām.
Laborātorijas darbus (attīsta, palielina, retušē, atjauno vecās, kā arī krāsu fotografijas) izpilda arī pa pstu. Amatieŗi var iegādāties visus fotografēšanas materiālus saņemot **atlaidi.**
Pašlaik pārdošanā: Kontaks, Leika, Rolleifleks un gaismas mērītāji, ar **atlaidi no 10—50 proc.**
Visos svētku, jubileju u. c. gadījumos neaizmirstiet

H. KLIGERA foto iestādi, 41 Langley Ave,
Tel. RI 7641, Toronto

Veidojas plašāks jaunatnes žurnāls

Latviešu jaunatnes žurnāls Neiemītās Takas, kas Modŗa Medņa vadībā iznāca Filadelfijā ASV, lai trimdā veicinātu plašāka jaunatnes žurnāla izveidošanu, apvienojies ar Vācijā topošo jaunatnes žurnālu. Jaunā žurnāla mērķis kalpot jaunatnes audzināšanai un aktivizēt jauniešu līdzdarbību, uzņemoties arī tā vadību.

Atvadoties no lasītājiem un līdzstrādniekiem, Neiemito Taku vadība izsaka pārliecību, ka kopējiem spēkiem spraustos mērķi sasniegs.

Silts paldies žurnāla Neiemītās Takas vadībai par jau veikto vērtīgo darbu un labas sekmes jaunajam žurnālam nākotnē.

Redakcija

PELNĪTA ATZINĪBA

Daudziem vēl labā atmiņā artilerijas kapteiņa Mateasa cīņas pret komūnistiem parādītā varonība un vēlākā bojā eja. Viņa kundze Nina Mateasе ar dēlu Uldi, bijušu skautu kopnieku, un meitu Guntu iecelojusi ASV un no turienes pārcēlusies uz Kanadu. Mateasa kundze pēdējā laikā darbu atradusi kādās kanadiešu mājās, kur viņa ir saimniece, apkopdama māju un pēdamas par kādu agrāk slavenu architektu ar kundzi.

Mateasa kundze savu bērnu izglītībai naudu piepelna, pagatavodama dīvānu spilvenus ar latvju stila rakstiem gaumīgā krāsu saskaņā.

Meita Gunta ir Scarboro Collegiate audzēkne. Viņa ir skolotāju ļoti iemīlota un kluvusi populāra ar savu centību. Skolotāju [illegible]tenei Guntai skolā ir piešķirta izcila uzmanība. Uz kāda viņas angļu valodas rakstu darba latviski uzrakstīta atzinība: labs stils, laba valoda, Gunta ar saviem 17 gadiem par 1950./51. māc. gadā sasniegtām sekmēm no 1.200 audzēkņu saņēmusi pirmo godalgu.

Mūsu dievpalīgs jaunajai censonei.

J. D.

Gunta Mateasa

ATMIŅAS

Kad krēslo vakars, veļu atmiņu pasaules vārtus, un norietošās saules strēle tur met savu atblāzmu. Mijkrēslis apņem mani un neaizmirstamas dara aiztecējušās dienas.

Atcerēties, neaizmirstošu darīt katru aizgājušās dienas gaitu, kaut arī tā vienmuļa un pretī neraugās neviens smaids un saules atspulgs, bet skan tikai stundeņa atbalss, kad tas, paņemdams stundas, dienas, gadus nes tos uz tālu, neaizsniedzamu krastu, no kurienes tie neatgriežas, un nedzirdami paliek mani saucieni pēc tiem.

Šai mijkrēšļa stundā vēlos; lai katras dienas rietā un ausmā mirdz tie skaistie ideāli un nelokāmā apņemšanās, ko sevī slēdzis, lai tie darītu pilnskanīgāku vēl daudzu nākošo dienu mūžu. To mirdzums līdzīgs Atēnu templa spožumam, gaišāko dienu saulei. Bet bezgala tāls ir ceļš no ideāliem līdz īstenībai. Tāls, bet arī skaists.

Kā jauns, skanošs zvans ir bērnu dienu atmiņas, kas saplūst kopā ar seniem sapņiem, ka pieduroties tas sāk skanēt, ienesdams sirdī sajūtu, kur jaucas prieks un bēdas.

Kādreiz varbūt, meklēdams sen izirušās dienas, taujādams dienas grāmatas apputējušās un nodzeltējušās lapas, meklēsi ceļu, kas ved pie dienām, kas sen no tevis jau šķirtas. Versi atmiņu svētnīcas ierūsējušās un zirnekļu tīkliem aizaustās durvis. Varbūt būs tur iejot par ko pasmaidīt, vai arī kas, ko ar klusuma mirkli pieminēt. Senu dienu draugi un tālu laiku elpa, lai aizstāj vīraku ar mirdzumu šai svētnīcā. Atstājot šo vietu, būsi mierīgs, laimīgs atkal un, klausot dzīves lielajam aicinājumam, iesi tālāk līdz vēl nezināmam mirklim.

L.

A. Ozols

ZIEMEĻU BRŪKLENĀJS

Dažai rožu kopējai un tiem — bez uzrakstiem un krustiem

Vēlā rudens tumšajās naktīs, kad zeltainās lapas latvju zemi klāja, mūsu senči gaidīja ciemos Aizsaules ceļu staigātājus.

Svešumā vientuļi klīzdami, atminām aiziesim mēs pie tiem, kas vairs neatnāks, bet gan mūs, vienu ātrāk otru vēlāk, sauks pie sevis. Atceroties skaistās Ineša salas, lai pieminēta kapteiņa J. Leiša ģimene. Mazie bērni, sieva, vecāmāte zuda 14. jūnija nakts tumsā. Pats Leitis ar diviem vecākiem dēliem patvērumu rada silā, varbūt tā sauktā Palsā purvā, kur dzērve slēpjas akačainā sūneklī. Viņš nemeklēja glābiņu svešās zemēs, palika dzimtenei uzticīgs līdz pēdējam elpas vilcienam: krita cīņā pret iebrucēju; krita arī dēls.

Tālāk lai stāsta viņi paši. 1945. gada 11. februārī kāds leģionārs, dzērbenietis K. man raksta: „Pašreiz mainījām iecirkni, bijām pie Džūkstes ezera, kā K. Ieviņš nosaucis šo vietu savā romānā. Nesen šeit bija krievu uzbrukums, tie atvairīti un apkārt mētājas neskaitāmi uzbrucēju līķi, lielāko tiesu latvieši. Vienā atradu pat pazīstamu — Laimonis Odziņš, dzimis 1924. g., Taurenes Kalna Bebros. Daudzi no Alūksnes, Gulbenes, Limbažiem u. t. t. Redzi, kā notiek — brālis pret brāli... Daudzi Tavi pazīstami ir ievainoti. Kritis J. Seisums, no Taurenes Dabariem 8. janvārī, mūsu uzbrukumā kaujā pie Lestenes. Rindas ir retas, bet mēs ticam uzvarai un sevi mierinām: vēl nav vakars, saule tikai launaglaikā, bet kādreiz liekas, ka tā drīz noies."

Daudziem gaita pret bezcerīgo svešumu kļuva smaga. Kaut kur Dievzemītē apsīka spēki rakstniekam Val. Pelēča mazajam dēliņam, nesagaidīja vairs tēvu no ienaidnieku nometnes pārnākam. Varbūt Malienas sili šalca: neaiziet par tālu no teiksmainās tēvuzemes. Erdmaņa dzīves biedri un mazos apraka smagie sakšu mūri, arī daudzus citus.

Senāk Urālu tuvumā kāds vienkāršs ķieģeļu stabs rādīja ceļu uz Sibiriju, ceļu, no kuŗa vairs neatgriezās. Tur līza arī daža latvja sirds. 1945. gadā šī Āzijas un Eiropas robeža pievirzījās pie Tīringas. Tur satrūka daudzu dzīves pavedieni. Māte ārste iešļircināja nāves zāles saviem lolojumiem, citiem tuviniekiem un sev. Tas notika brīdī, kad tūkstoši centās glābties, kad dzīvība šķita [illegible] putekļi.

Avīze ziņo no Gautingas, ka mirusi Olga Jēkabsone, [illegible] sanatorijā smagi slimu vīru. Viņas meitiņa aizceļoja līdz ar mātes māsu uz ASV. Dimzu Jānītis no Sipeles saulainām Kļavām bij radis mūža mītni Augsburgas kapu ārzemnieku nodalījumā. Izbāluši dažādu valodu uzraksti, aizauga nezālēm. Krusttēvs un vecāki negribēja atstāt viņu šai aizmirstā pasaulē un jau nedaudz ietrūdējušo šķirstu nodeva krematorijas liesmām. Pirms gadiem 20 kristījām viņu Bērzes baznīcā.

Kādreiz mūsu tēvi, atceroties turku karu, dziedāja: „Pie Donavas tur tāļu, kur kaŗa pērkons rūc..." un tagad atkal Donavai savos krastos bij jāuzņem mūžīgā mierā tie, kas nāca no mūsu zemes. Regensburgas kapu latviešu stūrītī pie pašas sētas apbedīti autokatastrofas upuri: Bērziņš, Smiltēns, arch. Bērziņa dzīves biedre. Tur palika aizvien laipnās skolotājas Zeipes urniņa, tur apgūlas Saldus veterinārārsts Velps, kas nemitīgi zīmēja plānus gotu stilā, savai jaunceļamai mājai Saldū. Jā, gotu stilā, it kā nojauzdams... Tur pie leģionāra Līkuma kapa smagus ciešanu un atvadu vārdus teica kāds kaŗavīrs (laikam invalids) un, viņa vārdos klausoties, atcerējāmies Virgilija: „Uzvarētam ir tikai viens glābiņš — negaidīt glābiņu!" Šais kapos apbedīts arī Jātnieku pulka pulkv. Taube, skolotājas Kuplās puisēns un vēl daži gan ar kapa zīmi gan varbūt bez tās. Kādreiz pie Zilās Donavas ūdeņiem dzīvoja tūkstošiem latviešu, tagad tur palicis viens vienīgais — provizors D., kas raksta: „Kad svešums nomāc, tad aizeju tautiešu pulciņā, klusajos ciemos, tad labi tur..." Un okeana dzelmes mūžīgā tumsa, uzņēma agronoma Pēteŗa Plostiņa laicīgās atliekas.— Tā viņš mīlēja zemi un to kopā, bet šķiroties liktenis nenovēlēja pat sauju, un nedziedāta palika mūsu vecā sēru dziesma — Viena sauja smilšu — bagāts mantojums, priekiem, bēdām virsū mūžīgs ieguvums. Svešs garīdznieks svešā valodā no sveša kuģa —

Uz tā paša kuģa kāds jauneklis, kas tā cerēja arī šinī krastā vēl atgriezties, viņu krastu sasniedza, no ciešanām, ilgām atraisīts.

Kaut kur Tiroles kalnos sveša zeme klāj mūsu skaisto agro pavasaŗa ainavu darinātāju, gleznotāju, lāčplēsi Jēkabu Apini. Mira traģiskā nāvē 1945. g. 8. maijā. Dažas dienas vēlāk mira arī viņa dzīves biedre.

Un kaut kur vēl kapi, daudzie, nepušķotie... granātu raktie, kaŗa ratu līdzinātie... bez uzrakstiem un krustiem...

Mazs latvju pulciņš Norvēģijas Ziemeļjūŗas krastā plūc ziemeļu sīko mētru un vēlo ziedu tiem daudziem, daudziem bez uzrakstiem un krustiem, šeit minētiem un visiem, visiem... un Vidzemes zēnam tālā ekvatoriālā Afrikā, par ko Valdemārs Kārkliņš stāsta (Pēdas smiltīs): „... tur ir vientuļa akmeņu kaudzīte, kādas šai zemē saliek par piemiņu mirušiem svešiniekiem. Taču reti kāds iedomājas, ka tā ir kāda ceļa gala zīme un ka zem baltajiem akmeņiem izdzisis kāds ugunskurs, kas reiz bij kvēlāks par tuksneša sauli, jo tādu zīmju ir pārāk daudz gar ceļu, kas caur tuksnesi ved uz mājām."

Aleksandrs Kalniņš

SVĒTDIENAS SKOLA

Šoreiz negribu runāt par kādu kanadiešu svētdienas skolu vai baznīcu, kas darbotos kādā lielā pilsētā, bet par svētdienas skolu, kas darbojas kādā mazā ciemā Ontario provincē.

Vienu dienu pie mūsu mājas piebrauca zils auto. No mašīnas izkāpa un istabā ienāca vidēja vecuma smaidīga dāma. Vispirms aprunājās ar saimnieci, tad iegriezās arī pie mums. Mani uzaicināja, vai negribot intereses pēc atnākt uz viņu svētdienas skolu. Mazliet padomāju. Šeit latviešu tuvumā nav, un tā noslaistīties arī nava nekāda jēga. Es teicu: „Labi," un viņa ar manu atbildi bija apmierināta. Jau to pašu svētdienu aizgāju uz dievkalpojumu. Lai gan ciems mazs, tomēr dievkalpojums itin kupli apmeklēts. Varētu sacīt — ticīgi cilvēki. Ir arī mazs baznīcas koris, kurā dzied kādi 10 jaunieši. Balsis nav izkoptas, jo koris netiek regulāri mācīts balss technikā. Nākošo svētdienu gāju uz svētdienas skolu. Priekšā jau bija daži pazīstami no kulšanu laika. Apakšējā baznīcas zālē bija salasījies krietns bērnu pulciņš, un svētdienas skola sākās. Mani iedalīja pie vecākajiem. Te, uzreiz, izšāvās priekškari uz visām četrām istabas pusēm un tās bija nodalītas 4 klases. Sākās bērnu skološana. Katrs skolotājs savā istabas kaktā mācīja savu klasi. Vārdu sakot, visi 4 kakti „runāja." Bet tās ir viņu lietas, un tur mēs neko nevaram grozīt. Mana skolotāja lasīja kādu bībeles stāstu. Kad tas izlasīts, liek kādam to īsos vārdos atstāstīt. Uzdod dažus jautājumus, uz kuŗiem jāatbild. Min arī piemērus, kas padara vielu interesantāku. Skolēnu sarakstā atzīmē ieradušos skolēnu vārdus. Es šinī sarakstā neesmu, un mani arī necenšas tanī ierakstīt. Es esmu viesis vai, pareizāk brīvklausītājs. Laipnība uz katra soļa. Mani aicina uz jaunatnes vakariem, kur notiek pārrunas, spēles un tml. Tomēr pēc grūti nostrādātas dienas nogurums mani uzvar, un es palieku mājā, lai dažus vārdus uzrakstītu Jaunatnes nodaļai. Tā paiet svētdienas viena pēc otras.

SKAUTI PALĪDZ SAVIEM TRŪKUMCIETĒJIEM

Kanadas Jendas skautu pr-ks māksl. J. Deksnis no saņemtās maksas par Sv. Andreja baznīcas dekorēšanu 18. nov. svinībām $30 nosūta uz Austrāliju vadītājam Lūkam, kas trešo gadu slimo ar neārstējamu kaiti, kuŗa viņam laupījusi katru iespēju strādāt. Baznīcas dekorēšanā izpalīdzīgi bija vadītāji Plaudis un Bembers, kas nopelnīto atlīdzību $5 katrs ziedoja Lūkam.

Skolu problēmas ASV

Izglītība — „New York Roman Catholic Daily Worker" redaktrise Doroteja Deja garākā rakstu sērijā apcerē ASV skolu problēmas. Vienā no pēdējiem rakstiem viņa atzīst kā lielāko nepareizību amerikāņu skolas zēnu un meiteņu kopējās mācības. Meitenes, ar kuŗām apietas tāpat kā ar zēniem, kuŗām nemāca neko, kas uzsvērtu viņu sievišķību, nedod priekšstatu par viņu nākošajiem pienākumiem, pēc skolas beigšanas nevar būt apzinīgas mājasmātes. Nepareizi ievadītas skolu programmas sekas atbalsojas daudzu amerikāņu ģimenes dzīvē.

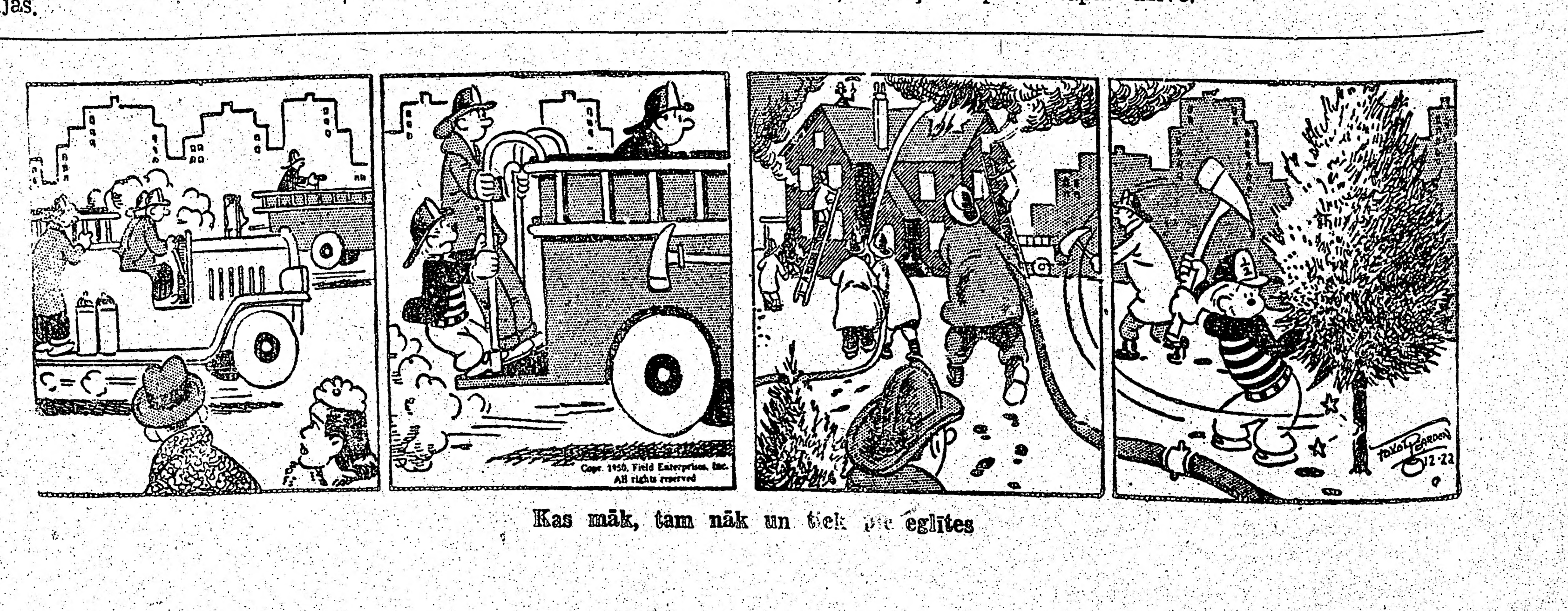

Kas māk, tam nāk un tiek pie eglītes

SPORTS

MŪSU GALDA TENISISTU SEKMĪGAIS STARTS TORONTO STARPT. TURNEJĀ

Toronto kanādiešu laikrakstos 10. dec., atrodam vairākus mūsu sportistu vārdus. Tie ir mūsu centīgie galda tenisisti, kas nebaidījās cīnīties Toronto lielajā starpt. turnīrā, kur bez visas Kanadas labākajiem piedalījās arī daudzi amerikāņu galda tenisisti. Sacensības pie 6 galdiem divi dienās ilga vairāk par 30 stundām.

No mūsu galda tenisistiem vislabākās sekmes guva pats jaunākais dalībnieks Alberts Puķītis, kas zēnu klasē (līdz 15 g.) bija pārliecinošs turnīra uzvarētājs, finālā pieveicot kanadieti Grosmani 11:21, 21:13, 21:15.

Jaunatnes grupā līdz 18 g. veiksmīgi cīnījās Kūlītis, pusfinālā zaudējot uzvarētājam lietuvietim Vilembrektas.

Vīriešu vienspēlē līdz 3. kārtai tika Eglītis, zaudējot Kanadas meistaram Žulps un Ingolevičs tika līdz 2. kārtai, bet Avotiņš zaudēja jau pirmā kārtā.

Senioru klasē Borduško aizkluva līdz pusfinālam.

Sieviešu vienspēlē Velta Ādmine aizkluva līdz pusfinālam, kur zaudēja 2. v. ieguvējai Džesopai (Jessop); tā zaudēja tikai uzvarētājai — meistarei Perkinai. Hamiltoniete Mielēna sekmīgi cīnījās līdz ceturtdaļfinālam, kamēr A. Balodei nācās zaudēt jau 1. spēlē.

Vīriešu dubultspēlē Eglītis un Borduško zaudēja ukraiņu pārim, kuŗu pārākumu nācās atzīt arī Ingolevičam, pārī ar kanadieti Morisu.

Sieviešu dubultspēlē Ādmine spēlēja kopā ar kanadieti Wžesonu finālā zaudējot pret meistari Perkinu un Špringu ar 14:21, 8:21. Mielēna, kas spēlēja kopā ar kādu Hamiltonas lietuvieti, zaudēja V. Ādminei un Džesopai.

Jauktā dubultspēlē piedalījās Žulps ar Mielēnu un Ādmine ar kanadieti Anderu, pēdējie noklūstot līdz pusfinālam, kur zaudēja turnīra uzvarētājiem.

Toronto galda tenisa līgas spēlēs latviešu Y I vienība zaudēja 7000 klubam ar 7:14. Mūsu vienībā: Eglītis, Borduško un Ingolevičs. Kājas savainojuma dēļ nevarēja darboties līdz Kuga. YMCA's 2. vien. lietuviešu Vytis 1. vien. 7:14.

Sieviešu līgā 3. kārtā Ādmine, Balode un Vikse pieveica East Toronto ar 18:3, gūstot 3. uzvaru.

OSLO UN HELSINKI SAUC

Vācijas lielākos sporta centros pašlaik izrāda olimpisko filmu „Helsinki sauc", kas sakombinēta no 1936. g. olimpisko spēļu Berlīnē uzņēmumiem un vācu pēckaŗa ievērojamākiem sporta notikumiem.

Bobsleja sacensībās Oslo pirmo reizi piedalīsies arī Norvēģija un Zviedrija. Pag. ziemas spēlēs St. Moricā bobslejā labākos panākumus guva Šveice, pārspējot amerikāņus.

Francijas 8 slēpētāju vienībā būs arī pag. olimpisko spēļu 2 zelta medaļu izcīnītājs Oreollers, Alpu kombinācija.

Liekas, aizraujoties ar Soņas Henni un Barbares Skotes panākumiem filmā, Oslo būs nepieredzēti liels dalībnieču skaits daiļslidošanā, tālu pārspējot vīriešu daiļslidotāju skaitu.

Anglijas valdība līdz šim vēl nav atvēlējusi līdzekļus Britu olimpiskās komitejas līdzekļu pavairošanai sakarā ar angļu piedalīšanos olimpiskās spēlēs Oslo un Helsinkos.

Lai pierastu pie klimatiskiem apstākļiem, Dānijā pēdējās nedēļās pirms olimpiskām spēlēm trenēsies vairāku aizjūras zemju sportisti.

Pasaules rekordists un pēdējo olimpisko spēļu uzvarētājs desmitcīņā amer. Bobs Matiass, kas atkal būtu drošs uzvarētājs, Helsinkos nestartēs. Sašutis, ka viņu neiedalīja amerikāņu izlasē šīgada Eiropas turnejā, Matiass nepiedalījās arī ASV desmitcīņas meistarībā. Domā, ka M. drīzumā klūs profesionāls futbolists.

Savu vārdu vieglatlētikā Helsinkos teiks arī japāņi. Šeit viņu šīgada labākie rezultāti: Tāllēkšanā Tajima 7.40 m., kārtslekšanā Hayaši 4,10 m. Maratonskrējienā Tanaka 2:28:16 st., tāllēkšanā sievietēm Sugimura 6.05 m.

Francijas olimpisko spēļu drošākais kandidāts peldēšanā Aleks. Ženī (Jany) starpt. sacīkstēs Briselē 100 m kraulā veica 59.8 sek., bet starpt. sacīkstēs Upsalā 58,4 sek.

Francijas peldētāju izlasē Helsinkos būs arī Žanī māsa Žinette, kas nesen sasniedza trīs jaunus Francijas rekordus.

Amatieŗu valstu sacīkstēs boksā Malmo Vācija uzvarēja Zviedriju 18:2, bet Londonā Italija Angliju ar 14:6.

Lauku hokejā Kalkutā Indija uzvarējusi Japāņu ar 6:0.

Zviedru Helsingborgas futbola klubs tālo austrumu turnejā Honkongā pret britu sastādīto vienību spēlējis 1:1.

DVF PIRMĀ UZVARA ANGLIJAS KAUSA IZCĪŅĀ

Londonas basketbola meistarība pašreiz norit pilnā sparā. Latvieši šogad tanī piedalās ar 4 vienībām. Augstākā līgas 1. grupā spēlē DVF un Londonas latviešu sporta klubs ar savām pirmām komandām, bet 3. grupā spēlē abu klubu otrās vienības ar saviem jaunajiem spēlētājiem. Pēc 4. kārtas spēlēm stāvoklis ir

1. grupā — 1. AZS (poļi) — 8 p. 2. DVE (latvieši) — 7 p. 3.-6. viena angļu vienība 7. LLSK vietu ieņem trīs amerikāņu un viena angļu vienība. 7. LLSK (latv.) — 5 p., seko divas angļu un viena amerikāņu vienības

3. grupāa — 1. vietā DVF„B" ar 8 p., bet 6. v. LLSK „B" ar 4 p.

1. decembrī visā Anglijā sākās kausa spēles basketbolā. Pirmā kārtā Londonas apg. satikās augstākās līgas vadībā esošā Poļu Studentu (AZS)) vienība ar DVF. Iepriekšējā sestdienā abas komandas spēlēja savu meistarības spēli. Vienlīdzīgā cīņā AZS panāca (35:31 (15:21) uzvaru. spēļu pirmā kārtā lozei patika atkal savest kopā abas vienības jau spēļu pirmajā kārtā. Šoreiz Vanagi spēlei piegāja ļoti nopietni. Jau sākot ar pirmajām spēles minūtēm teicas DVF pārsvars. Saskaņotos uzbrukumos Vanagi jau 1. puslaikā panāca 40:13 vadību. 2. puslaikā uz brīdī poļi panāca spēlē izlīdzinājumu, bet puslaika beigu daļā atkal labi saspēlējoties DVF panāca vērtīgu 54:38 uzvaru un tiesības spēlēt kausa 2. kārtā. DVF sastāvā bija Riekstiņš, Priedītis, Antēns, Šmits, Jēkabsons un Zakevičs.

CEP LORIENT CEĻĀ UZ VISAUGSTĀKO LĪGU

CEP Lorient šogad pirmo gadu spēlē Francijas augstākajā līgā. Pēc 5. kārtas CEP Lorient atrodas priekšgalā ar nevienu zaudētu spēli, resp. 12 p. Pēdējā spēlē CEP's uzvarēja Guincamp ar 77:52. (Francijas turnejas laikā DVF pieveica Guincamp ar 50: 45). Vienā grupā ar CEU'u pašreiz spēlē 3 Parīzes klubi. No tiem spēcīgākā ir Stade Francais. Pret šo klubu CEP's spēlēs 15. decembrī. Šīs spēles uzvarētājs, liekas, būs arī līgas uzvarētājs, kam nodrošināta tiesība spēlēt Francijas visaugstākā līgā. Labā formā ir abi mūsu pazīstmie basketbolisti Zebeliņš un Lūsars. Zebeliņš piecu sacīkšu laikā viens pats ieguvis 137 p. ......

ANGLIJA — AUSTRIJA 2:2

Ar lielu interesi gaidītā valstu sacīkste futbolā Londonā deva neizšķirtu 2:2 (0:0) rezultātu. Spēles gaita visumā bija vienlīdzīga ar nelielu austriešu technisku pārsvaru. Angļi spēlēja savu veco futbolu, ko var raksturot vārdiem „sit un skrien". Ar šo spēles veidu viņi panāca abus vārtus. Turpretī austrieši savus vārtus guva atjautīgā kombināciju spēlē, kaut gan angļi pirmos un austrieši otros vārtus guva no 11 metru sitieniem.

Lai arī angļu prese un radio komentātori jūsmo par savas vienības spēli un ka pasargāts palicis 50 gadu pastāvošais rekords, ka angļi savās mājās nav zaudējuši, neitrālam skatītājam tomēr ir cits spriedums, un proti — austrieši bija labāki un ilgi vairs nebūs jāgaida, kad kontinentālais futbols uzvarēs angļus pašu mājās.

O. Kļavenieks

Kurzemes cinītāju pēdējais ceļš

(Turpinājums)

Vieglo ieroču vienības tiek sūtītas vēl uz priekšu, tieši uz līnijām, pie Naudītes skolas, kur cīnās pret ienaidnieku par jaunu saformētais 2. bataljons. Manu vienību, kā mīnumetēju vadu, atstāj apm. 1 km attālumā no galvenās kaujas līnijas pie Slagūnas muižas, lai mēs ar saviem „stobriem" no šejienes varētu sekmīgāki atbalstīt vieglo ieroču vienības pirmā līnijā. Tuvākajās dienās sākās sīvas kaujas pirmās līnijās, kur mēs ar saviem „stobriem" mēģinām palīdzēt. Tā tas velkas īsu laiku, līdz jūtam,

PIE REŅĢES MUIŽAS

ka ienaidnieks sāk mūs apiet, jo aizstāvju rindas ir par īsām un gar flankiem ienaidniekam ir brīvs ceļš. Mūsu bataljona dažas rotas, kopā ar smago vadu, sāk atkāpties Reņģes muižas virzienā. Mūsu 10. vads un 2. bataljons sedz mūsu atkāpšanos. Nonākot pie Reņģes muižas, mēs sākam no jauna nocietināties. Bet nepaiet ne dažas dienas, kad mūsu sedzēju vienības ar lielu troksni mūs sasniedz, un ienaidnieks tām seko cieši pa pēdām. Esam atkal ar viņu saskarē, uzsākam asu kauju, bet tā pati nelaime, kas pie Slagūnas: ienaidnieks atkal sāk mūs apiet. Ar bažām nogaidām vakaru, ņemam atkal „kājas pār pleciem," (Jāatzīmē, ka šinī laikā nav Kurzemē nekādu slēgtu vācu kaujas vienību, tās varbūt ir tikai dažas vāji apbruņotas rotas. Kurzemes galvenie aizstāvji šinī laikā ir daži leģiona bataljoni un pāris artilerijas pulkiem, un sīkas aizsargu vienības, pie tam vēl vāji apbruņojumu). Mūsu atkāpšanās ceļš ved cauri biezām apkārtnes mežiem līdz sasniedzam Stūru muižas robežu. So lielo gabalu atkāpjoties, sākot no Slagūnas muižas, varēja vērot latviešu zemnieka ciņu: viņi vēl kopa laukus, vāca ražu. Visi viņi palika pie dzīves laikā, dažas savās sētās. Viņi nebēga nekur, paskaidrodami: nav vairs, kur palikt, ienaidnieks mūs tā kā tā panāks. Žēl, bija daļu Kurzemes meiču; tās visas palikās pie saviem vecākiem, kaut gan mēs pa ceļam viliņājām līdzi, baidījām no krieviem, izmisums viņām bija liels, bet nebija nekādas citas notelktas izejas. Drūms iespaids sekoja mums līdzi. Stūru muižas apkārtnē mēs uzturējāmies dažas dienas, kamēr dažas mīnumetēju apkalpes mūs nosūtīja uz Jaunauci. Šeit bijām apm. 10 dienas. Mūsu priekšējo līniju aizstāvji, ir dažas aizsargu vienības. Dažreiz norit viegla apšaudīšanās, bet tieša saskare ar ienaidnieku neiznāca. Tikai atmiņā ir palicis kāds traģisks gadījums ar krievu kareivju izrīcību. Kādu dienu, vērojot, tālskatī, kāds cīņu biedrs redz, ka netālu no frontes joslas meža nomalē, zemnieks ar savu sievu, krauj labību. Viņiem tuvojas divi apbruņoti krievu kareivji. Zemnieks paceļ rokas, tam pretī nostājas krievu kareivis, otrs tuvojās sievietei, kas mēģina bēgt, var konstatēt, ka krievs grib izdarīt kādu varmācību pret šo sievieti. Nav mums par to vairs laika domāt. Lai notiek kas notikdams. Pagriežam tanī virzienā mīnumetēju, un sākam steidzīgi apšaudīt meža nomali minētā notikuma tuvumā. Kā uz mājienu krievi atstāja nelaimīgo zemnieku pāri un iebēga mežā, nekā ļauna neizdarījuši. Pēc tam ar šo zemnieku pāri nācām tuvā saskarē, viņi bija par to mums bezgala pateicīgi.

VIŅI PĀRRĒĶINĀJAS

Par šo mūsu prombūtnes laiku mūsu pārējās vienības ir nosūtītas Upes muižas apkārtnē, lai no turienes uzsāktu cīņu ar ienaidnieku. Notiek viena, otra smagāka kauja, no kurām daudzi vairs nepārnāk. Atceros dažus stipri noskumušos (Cik tas zīmīgi!), ar kuriem braucu reizē uz fronti, tie bija tieši tie, no kuriem šinīs kaujās, daļa krita, piem., dižkar. D., kar. M. u. c. Sākoties sīvajām kaujām pie Upes muižas, arī mūsu rajonā sākās lielāka rosība. Sākām manīt dažas labi apbruņotas vācu vienības, un kā kronis ierodas „Grossdeutschland" tanku divizijas daļas. Šie, kā var redzēt, ir speciāli viri, labi apbruņoti, tie vairs nesnauž. Sākas no mūsu puses plašs vispārīgs uzbrukums. Vācieši ir stipri lieli optimisti, un sakās jau rīt būt Jelgavā. Bet viņi pārrēķinājās. Ienaidnieks turas sīksti pretī, sāk parādīties „lieliem bariem" krievu aviācija.

Tomēr pamazām mūsu pusē ir panākumi un virzāmies uz priekšu. Ar pārmainīgām kaujām ienaidnieks atkāpjas, un mēs viņam cieši sekojam pa pēdām. Tā virzoties, nonākam atpakaļ Slagūnas muižas apkārtnē. Pārejot šo apgabalu, kurā apm. divi nedēļi valdīja krievi, mums bija iespēja redzēt vietās, kur bijuši stābi, izsmēķētas „Camel" un „Chesterfield" cigarešu paciņas, tāpat tukšas amerikāņu konservu kārbas. Tas bija mums liels pārsteigums. Bet vēlāk tā lieta mums kļuva pavisam skaidra. Sarunās ar zemniekiem viņi atsaucās caurmērā diezgan labi par krievu izdarīšanos savā valdīšanas laikā. Tāpat arī no latviešu meičām tanī rajonā neko tādu

KRIEVU NEĢĒLĪBA

sevišķu par krievu izrīcību netikām dzirdējuši. Bet tas tā ir bijis tikai šinī apkārtnē. Kā vēlāk dabūjām zināt, to, kas noticis Jaunpils apkārtnē, nemaz nevar visu pateikt, cik nežēlīgas un neģēlīgas bijušas krievu izdarības ar latviešu sievietēm un tāpat arī ar vīriešiem. No tā varam spriest, ka viss atkarājas no atsevišķām vienībām un, galvenais, no viņu vadības nostājas un disciplīnas.

Tagad visu šo laiku esam pie saistīti pie vācu vienībām. No Slagūnas muižas virzāmies vēl uz priekšu līdz savienojamies atkal ar savu bataljonu. Tagad viss mūsu bataljons piedalīts „Grossdeutschland divīzijai, un mēs kļūstam par „spēlējamiem kauliņiem" vāciešiem pēc vajadzības. Tas pats liktenis ir arī 2. bataljonam un pārējām šeit novietotām latviešu vienībām, kā kājniekiem tā artilerijai. Ienaidnieks sāk arvien sīvāki turēties mums pretī, it sevišķi nekaunīga ir krievu aviācija, kas nāk tagad nepārtraukti viļņos, un viens otrs vācu „tīgeris" tiek apraktis lielo aviācijas bumbu krāteros. Mēs tagad tiekam nemitīgi sviesti niknās kaujās, kas norit Naudītes pagastā un Ansātu apkārtnē.

Dzimtenē valda brīnišķīgs rudens. Skaistas saulainas dienas ir krievu aviācijai kā radītas, un mēs bieži lūdzam Dievu, lai lītu lietus, jo tad aviācijai nav izdevīgi operēt. Jo bieži ir tā, ka iznākot no bunkura mazliet saulītē, lai apskatītu savu „kreklu", kas nav mēnešiem mainīts un tanī saradušies daudzi „ciemiņi", — tiklīdz tu sāc tos kontrolēt, — kāds iekliedzas: „Aparāti nāk!" Jālaižas atpakaļ bunkuros.

Vācu lidmašīnas šinī cīņas laikā parādās ļoti reti, un pie tam ļoti mazā skaitā. Bet gods kam gods, divu vācu iznīcinātāju pietika, lai iztrenkātu 12 lidmašīnu lielu krievu bumbvedēju baru, ko pavadīja vairāki iznīcinātāji. Gaisa kaujās vienmēr, cik mēs novērojām, vācietis nogāza krievus.

(Turpinājums sekos).

Jānis Klīdzējs

VIŅAS UN VIŅI

Mūsu dienu ģimenes problēmas rakstnieka skatījumā

I

Kāds drūmais vaicāja: Kas tad īsti notiek ar mūsu jaunavām un jaunekļiem, ar mūsu sievietēm un vīriešiem, kad tiem pasaulē izklīdinātiem, apnīk būt vientuļiem? Puse no tiem aiziet kādā svešā paspārnē. Tie aiziet uz neatgriešanos, jo tad vairs nav atgriešanās ceļa. To domāju ne tikai dzimtenes vien nozīmē, bet arī piederības nozīmē savai tautai. Vai mūsu pašu paspārne vairs neko nav vērta? Vai tā ne ar ko vairs nesaista? Kas tas viss ir? Kāpēc?

Nopietnais teica: Jaunie nedomā par savu tautu. Aizskrien kā vējputenī, kur pagadās. Bet drīzi vien daudzi redzēs, ka dzīve nav ne valsis, ne samba, ne boogie—woogie, ar ko vairumam visa tā būšana sākas.

Reālists: Neizliksimies un neliekuļosim par daudz ar to domāšanu par tautu. It kā mēs abi divi — tu un es — būtu bijuši tie, kas domāja par tautu, kad precējāmies! Ja kāds to saka, tad melo, nudien! Karaļi un princeses ir spiesti domāt par tautu tādā reizē un tāpēc — tie ir nelaimīgi! Normāls cilvēks sameklē sev vīru vai sievu — kā jau tas ir no pasaules iesākuma. Un tā tam jābūt. Vēlāk tad nu dzīvo, kā abi prot un var.

Zobgalis: Dzīves normālītam tagad vairs ir ļoti grūti teikt, kas ir tikums un kas būtu saucams par netikumu. Tomēr — tā kā tikumi ir vispārējs īpašums, tad pieklājīgam tautas loceklim tas jāzina vismaz vārda pēc. Viens no latviešu daudzajiem tikumiem arī vēl šodien lielā cieņā: precēšanās! Un tieši šis te ir tik labdarīgs un visu ap sevi padara tik vieglu, siltu, brīnišķīgu. Ja jūs, varbūt, esat ceļojušies tanīs grūtajos laikos, tā sakot, par agru — tad pamēģiniet tagad otrreiz. Nē, nenožēlosit.

PIENĀK LAIKS UN JĀPRECAS

Mūsu vecītēviem un vecāmmātēm, tiem nu gan bija grūti tādās reizēs, vai! Kad jau arī bija iecerēts draugs un īsti pa prātam un tikumam atrasts, arī tad vēl tie pārdomāja trīsreiz. Bet tas nebija viss. Tiem bija vēl jāprasa padoms tēvam, mātei un galu galā visiem radiem.

Mūsu tēvam un mātēm bija jau mazliet vieglāk: Iemīlējās, pārdomāja divreiz un tad kautrīgi pavaicāja, ko par to teiks vīņu tēvs un māte.

Tikai mūsu paaudze spēj atzīt, saprast un novērtēt, cik gan lēnām ir nākusi brīvība. No mana vecētva līdz manai jaunībai ir bijis gabaliņš, patiesi! Beidzot mīlestībai, nē, pareizāk sakot — mīlai ir ierādīta un atdota viņas īstā vietā. Dažreiz vecie te šo un to nesaprot un pārprot. Redziet, tas tāpēc, ka viņi vairs neatceras no fizikas studijām. Pie tam viņu skolas gados tas bija diezgan vāji mācīts priekšmets. Un lūk, skaņai ir savs ātrums, bet tas šķiet jau ir lēnums. Tikai gaismas ātrums vēl kaut ko spēj. Un it kā mīla nebūtu pēkšņa, liela gaisma? Un vai jaunība, ja to neredzētu un nejustu? Jaunie to redz daudz labāk nekā paši sevi. Un tad — pasmaida, tad mazliet boogie—woogie un — precas! Saka: ko tur dzīsināt! —

Tā nu tās ir steidzīgas pārrunas. Vienam liekas, ka tauta iet jau bojā, ka mūsu trimdinieku atlikums pazūd un iesūcas pasaules tautu smiltīs kā veja nesta šļakata. — Otram liekas, ka tas viss ir dabiski, nenovēršami un galu galā arī pareizi. — Trešām visa runāšana par šīm lietām liekas tikai nicīga smaida vērts: Kas un kādam varētu tur būt daļas, ja tur kāda Skaidrīte, vai kāds Spodris šā tā vai citādi precās un apmaldās tumsā. Pienāks laiks, un precas! Kas jums skaudība? — Vēl kāds cits, kas nedzīvo tagadnē, pie tagadnes nākotnē, jo tas ir viņa liktenis un citādi viņš nevar, izsmiesis vaicā un vaicā: Ja tas tā, tad—kas nāks atpakaļ? Kas būs uz kur paliks tie, kam būtu jānāk atpakaļ uz šurieni? — Dažs cits vēl pamedī patiesībās pa zobgalībām un atmet ar roku. —

Lai nu kā, bet tas nu gan ir tiesa, ka par mūsu jaunavu un jaunekļu aiziešanu ar laulībām svešās tautās runā un pārrunā un pārspriež ne mazumu. Tas nozīmē, ka šī runāšana nav tikai runāšanas dēļ, Tas varētu nozīmēt arī to, ka mūsu izklīdinātās tautas apziņā un zemapziņā nojauta ir satraukta par nobrukumu no savas dvēseles un miesas, kas turpinās visās pasaulēs.

Vai šo pārrunu un neatbildēto jautājumu nemiers patiesi varētu nozīmēt, ka mūsu jaunavu un jaunekļu izlaulāšanās pa savējo vidu un aizlaulāšanās pa visām pasaules tautām, kuru pajumtē šodien ir mūsu mājas, ir jau iegājusi tādā straujumā un apmērā, ka tas ir par daudz, kā to jau katrs redz, tā sakot, neapbruņotām acīm?

KĀPĒC?

Mūsu laikrakstu ziņas un vēstules no visām zemēm, kur mīt latvieši, bieži piemin, ka tik un tik latvietes, tik un tik latvieši salaulājušies ar svešajiem. Šo gadījumu pieminēšana vēstulēs izteicas tikpat dažādā veidā, cik dažādi ir cilvēki, viņu domas, izpratne un vērtējumi. Daži to atbildams: Kāpēc? Daža meitas māte tā pat meita to piemin ar skaudību: Tur no tās Ingridas jau nebija nekā, bet, cik lepnu partiju šī taisa. Viņas vīram pašam sava mašīna un māja un viņš nav nekāds dīpītis, bet īstais austrālietis. Viņa jau tāda bija, kas prot...

(Turpinājums sekos-.

KAS MĒS TĀDI?

Pusnopietni komentāri par svētku kopmielasta rīcības komitejas drāmatisko sēdi.

Vieta — protams, Amerika!

Laiks — kā no apakšvirsraksta noprotams: piecas minūtes pirms divpadsmitiem.

Personas — pēdējie mohikāņi cīņā par svēto lietu.

Temats — ar jautājumzīmēm. Par ko? Par — nu, par to pašu kopmielastu un tā izrīkošan". Kas gan tie būtu par svētkiem bez īsta svētku mielasta? Un kas par svētku mielastu bez mielasta izrīcības dāmu komitejas? Un kas par komiteju bez — dalībniecēm?

Tādēļ svētku mielasta rīcības komitejas vēlēšanām tika izsludināta īpaša sapulce. Gods, kam gods, ierādās arī, pie tam no malu malām: Zupas kundze no vienas pilsētas kakta, Susuru māte no pārupes, Klapatiņas jaunkundze pat no pašas pilsētas nomales. Vēsturiskā vienprātībā visas sanāksmes dalībnieces tika ievēlētas pašā rīcības komitejā, ko arī sapulces vadītājs steidzīgi apstiprināja.

— Jā, bet kā tad ar darbiem? Kas tos darīs? — Klapatiņas jaunkundze vientiesīgi apjautājas.

— Neķas, nekas, — mierina sanāksmes vadītājs, — pirmie, kas atnāks, tiks uzaicināti iegriezties apakšstelpās. Tur Zupas kundze tos norīkos pie sviestmaizīšu apziešanas. —

— Bet latvieši mīl akadēmiskos ceturkšņus. Nupat kā vēl nogaidījāmies uz Klapatiņas jaunkundzi 54 minūtes. Es pati būšu sapucējusies, jaunā kleitā un vis, es jau nu ap maizītēm neiešu ķēlleties! — iebilda Zupas kundze.

— Susuru māte varēs sākt jau ko darīt. Viena otra vēl piebiedrosies.

Vadītājs pa ieradumam nomāj uz tukšo krēslu rindām.

— Es jau labprāt, es jau visu, — Susuru māte solījās, — tikai nezinu tā daudzuma — —

— Tā vienkārša matēmatika. Divsimts tautiešiem izsūtīti tūkstots ielūgumi. Ja aplēšam pa trīs maizītēm uz katru viesi, kopā būtu simts piecdesmit.

— Manu dieniņ! Simts piecdesmit tūkstoš...

—Simts piecdesmit maizītes. Vai nu vairāk par piecdesmit sanāks? Pašu tautiešiem pietiks ar apklātiem galdiem. Tie visi nāks ar groziņiem. Tātad Zupas kundze pārraudzīs darbus un —

Te Zupas kundze vairs nenocietās:

— Ka' tik neiznāk ar groziņiem tāpat kā ar ziedošanu: dažs labs kungs ar visu ģimeni tiek cauri tik ar rokas paspiešanu. Maku ārā tāds vis neņem. Gaidīt uz groziņiem — —

— Mieru, dāmas, mieru! Groziņi būs. Apkārtrakstā rakstīts. Jautājums vienīgi par galda dekorēšanu. To uzticēsim Klapatiņas jaunkundzei, vai ne?

— Man gan nav to pieredzējumu kā, piemēram, tepat — —

— Jaunībai gaumes netrūkst. Problēma tikai par naudu. Nu, tā būs ziedotāju sanesta.

— Jā, vai tad bērniem ar' jāziedo? — grib zināt Sukurmāte.

— Kas negrib, var neziedot.

—Bet teitan stāv mells uz balta: pieaugušiem ziedojumi, sākot no dolara, bērniem no pusdolara.

— Jā, mīļās dāmas , izdevumi pašiem vien jāsedz. Telpas, honorāri solistiem — —

Sanāksmes vadītājs grib vēl plaši skaidrot, bet Susuru mātes prieks to pārsteidz.

— Ko, vai tad koristiem maksās ar'? Teikšu, lai mans vecais tūdaliņ lasās uz kori, tak nopelnīs ieejas maksu. Ziniet, šim kā no slimnīcas iznākušam neviens vis darbu neuztic. Par „švaku" esmot. Daudz brangāku cilvēku tagadiņ bez vietām.

— Lai atpūšas cilvēks, kā tad vai no slimnīcas tūlīt darbā iekšā, — Zupas kundzes balsī mātišķs rājiens.

— Pūšas jau, bet sakritās arī. Nez', kas par vainu. Sūdzas, ka ēst griboties. Bet tas nevar būt tiesa, šitai zemē taču visi labi paēduši, brauc baltām riepām — avīzēs rakstīts.

— Pie lietas, dāmas! Nenovirzīsimies! — sauc sēdes vadītājs. —Koristiem nemaksās.

— Kā tad tā? Pērn tika maksāts!

—Solistei maksāja, ne korim.

— Vai tad viņa citu priekšnesumos neklausījās? Vai ēst neēda? Vai ziedot maz zie-

Vadītājs pacēla rokas:

— Dāmas, nebūsim tālumnieki! Arī Ņujorkā māksliniekiem maksā.

— Tur tad ir Ņujorka un tie tad arī ir mākslinieki! — sparojas Zupas kundze, tādēļ sēdes vadītājs vēlīgi pasludina sanāksmi par lieliski izdevušos un noslēgtu, novēlēdams vēl vislabākās sekmes kopmielasta rīcības komitejas darbīgajām dalībniecēm.

Pie ielas stūra Klapatiņas jaunkundze notver Zupas kundzi.

— Vai nevajadzētu tās maizītes novietot tikai uz viena galda un to pašu nožogot?

— Kā tad tā?

— Redziet, es tā kā pārsteidzos. Lielā priekā par 10 ielūgumiem tos tūlīt visus izdalīju. Saņēmu atbildes, ka nākšot, pie tam ar visām sievām un bērniem. Gribot parādīt, kas mēs tādi esam, citādi vēl domāšot, ka melnie. Solīju rupjomaizi, siļķi, pīrāgus. Kā nu rādās, visiem tā kā tā nepietiks. Vai nav labāk, ja vismaz daži ir paēdināti?

— Vai tik nebūtu gudrāk prasīt ielūgumus atpakaļ?

— Jā, bet šefi, darba biedri, diendienā kopā...

— Pasakiet, ka ielūgumu termiņš notecējis. Drukas kļūda. Šogad neko nerīko.

— Kam tad es tos dalīju?

— Gluži vienkārši: lai tie zinātu, kas mēs tādi, kas par svētkiem, un ka bijuši uz tiem reiz uzlūgti.

— Laikam tā būs jādara. Paldies par padomu! Ja nelīdzēs, — nu tad, tiksimies pie galdiem — kaut arī tukšiem!

TURKU SARGS PIE DARDANEĻIEM

Turki jau no senseniem laikiem ir bijuši izcili karavīri, tikai, kā jau tas parasts, — to, kas kādu laiku nespraucas citiem priekšā un skaļi neauro, aizmirst. Tā, ziņas par varonīgiem turku janičāriem, kas sultāna varu un slavu nesa savu līko zobenu asmeņos, atrodamas tikai vēstures grāmatās — un cik ir tādu, kas savā ikdienā atrod laiku, lai iedziļinātos pagātnē? Tāpat jau sen nav pieminēts, ka turki reiz bija Vidējo Austrumu pārvaldnieki. Bet tagad, kad 4500 vīru stiprā turku brīvprātīgo brigāde Korejas kara laukos ar saviem varoņdarbiem pārsteidza visus, turki ir etkal nākuši cieņā — Turciju uzņem Ziemeļatlantijas pakta sabiedroto vidū, turku karavīrus uzskata par vienu no stiprākiem balstiem, NATO spēkiem.

Turki nav zaudējuši ne nieka no sava kareivīguma un turki ir dzimuši krievu ienaidnieki — pēdējo 400 gadu laikā turki 13 reizes karojuši pret krieviem. Kad Turcija izziņoja, ka nolēmusi savus karavīrus nosūtīt uz Koreju cīņai pret komūnistiem, armijas galvenā mītne Ankarā bija stāvgrūdām pārpildīta ar vīriem, kas nāca pieteikties, brīvprātīgo pieteicās sešas reizes vairāk kā vajadzēja.

TURCIJAS STRATEĢISKĀ NOZĪME

Nākošajā karā Turcijai var būt svarīga stratēģiska nozīme. Turki var nobloķēt Padomijas Melnās jūras floti, aizsprostot Dardaneļus un Bosforu, sargāt ieeju Vidusjūrā. Turcijas 19 divīzijas, uzņemot kaujas saskari ar Sarkanarmiju, var aizturēt ievērojamu spēku iepludināšanu Rietumeiropā vai citur. Turcija sargā vājos Vidējos Austrumus, un grib kopā ar NATO izveidot to aizsardzības spēkus. Turku regulārā armijā ir 400.000 vīru, no tiem 20.000 kara flotē un otri 20.000 gaisa spēkos, bet tā, vajadzības gadījumā, var uzstādīt izcilus, apmācītus 2 miljoni vīru stiprus, kaujas spēkus.

ASV sniegusi turkiem iespējami lielāko atbalstu, kopš 1947. g. Turcija saņēmusi kara mantas $700 miljonu vērtībā (arī pati Turcija pusi no sava budžeta izlieto armijas vajadzībām). ASV militārā misija Ankārā, kas ir viena no tās lielākām aizjūrā, izveidojusies par turku armijas modernizēšanas centru, tās locekļu vadībā līdz šim apmācīti apm. pusmiljons vīru. Turku kara flote papildināta ar zemūdenēm, iznīcinātājiem un mīnu laivām. Sakarā ar Turcijas stratēģisko poziciju Pad. Savienības un dažu tās satelitu industrijas centru tuvumā, ASV ierosinājusi daudzu lielu aerodromu izbūvi, kas būtu piemēroti amerikāņu strūklidmašīnām un B-36 bumbvežiem.

ARMIJAS PAMATS

Apzinātie turku pretspēki pašreiz ir 32 Kaukazā stacionētās Sarkanarmijas divīzijas un 11 bulgāru divīzijas Bosfora Eiropas pusē. Tad vēl sarkano kara flote un gaisa spēki, tāpat citas speciālas daļas.

Turku armijas pamats ir viņas kājnieki, un tie ir labi karotāji, kaut rietumniekam, pirmo reizi uzlūkojot šos tumšādainos, stiegrainos, plecīgos vīrus, tērptus rupjās vilnas drānas šūdinātās uniformās, tie rādās lempīgi. Katrs turku kareivis nīst „moskof" — tā viņi sauc krievus.

Vienkāršais kareivis ir dzimis un uzaudzis māļu būdā, kaut kur kalnos. Viņš ir pieradis pie grūtībām, izsalkuma un sala — sīksts un pieticīgs. 18 gadu vecumu sasniegušajam jauniesauktam armija izsniedz: segu, telteni, mēteli, vasaras un ziemas uniformas, pāri zābaku, divus pārus kokvilnas apakšveļas, divus pārus zeķu, karavīra katliņu, ēdampiederumus un šauteni, kas veidota pēc vecās vācu šautenes parauga un nosaukta Ankara 7.92. Zābakus turku kareivjiem apmaina pēc katriem sešiem mēnešiem, bet ar pārējo ietērpu jāiztiek divi gadi. Turku kareivis lāpa savu tērpu, un, ja tomēr biksēm izdilst dibens, ļoti žēl, tas viss... Turku kareivju uzturēšana nav smaga problēma, viņš ir pieticīgs un bieži atzīst, ka armijā tas labāk apgādāts kā mājās. Turcijā viena kareivja uzturs un apgāde gadā izmaksā apm. $500 (AV — $5.000).

Dzimuši un auguši vienkāršos apstākļos, turku karavīri uz lietām un notikumiem skatās gaužam reāli (puse no jauniesauktajiem ir analfabēti). Turku karavīri mīl savu zemi un gatavi stāties pretim katram, kas gribēs tiem uzspiest savu varu. Viņi ir ar mieru cīnīties blakus amerikāņiem, jo tos atzīst par vienīgiem, ar ko būtu vērts sadarboties un ir ar mieru palīdzēt amerikāņiem cīņā par jebkuras tautas brīvību, kaut arī būtu jāpalīdz saviem ienaidniekiem — grieķiem.

Amerikāņu militārā misija (JAMMAT) — 1250 vīri ģenerālmajora Arnolda vadībā, grib turku spēkus izveidot 35-40 divīziju stiprus. Viņa jau, uzlabojot apbruņojumu, ir dubultojusi to kaujas spējas. JAMMAT ietekmēts, turku armijas komandieris ģen. Nuri Džamets pēdējo 3 mēnešu laikā atvaļinājis no karadienesta 100 ģenerāļus un pulkvežus, tāpat daudz zemāku pakāpju virsniekus, kā karadienestam nederīgus, un šo vīru vietā, kas armiju uzskatīja par darbavietu, kur pelnīt naudu, skolo jaunu kaujas virsnieku audzi.

TURKUS VĒRTĒ

JAMMAT ierodoties Turcijā, tās locekļus pārsteidza, ka zemē tikpat kā nemaz nav smagai satiksmei lietojamu ceļu. Izrādījās, ka Turcijas izcilais prezidents, nelaiķis Kemals Ataturks, kaut visādi centās Turciju modernizēt, izšķīries ceļus nebūvēt. Un tieši, militāru apsvērumu dēļ — turku līdzšinējā militārā stratēģija bija, novietot karaspēka vienības kalnos un citās stratēģiski svarīgās vietās, lai tās cīnās līdz pēdējam vīram — karaspēkam, kas nepārvietojas, nav vajadzīgi ceļi. Pēc dedzīgas pārliecināšanas, amerikāņu misijai izdevies turkus pierunāt, un tie tagad izbūvē labu ceļu tīklu.

Amerikāņi, kas redzējuši, ka turku karavīri Korejā, kam aptrūkusies municija, nav atkāpušies, bet cīnījušies pret sarkanajiem ar akmeņiem, nažiem un kailām dūrēm, šos savus sabiedrotos vērtē augsti. Un Turcija pašreiz rādās visstiprākais Rietumu spēku bastions tieši blakus Padomju Savienībai.

Pa jokam

Jauns mākslinieks noskūpsta savu sieviešu kārtas modeli.

— Es varu derēt, Jūs to darāt ar katru modeli, — saka noskūpstītā.

— O, nē. — steidz atbildēt vinš, — Jūs esat pirmais.

— Cik tad Jums modelu bijis,

— Četri: Viena roze, viens sīpols, viens banans un Jūs.

*

Armijas psīchiatrs pārbauda kāda kareivja gara spējas.

— Vai Jūs dažkārt dzirdat balsis, nevarēdams pateikt, kas runā vai no kurienes balsis nāk?

— Jā, daktera kungs.

— Un kad tas notiek?

— Kad es atbildu telefonā.

*

Jānītis mierīgi rotaļājas pagalmā ar savu draudzenīti. Te viņš iesit meitenei, un tā raudot aizskrien mājās. Māte rādamās vaicā, kāpēc Jānītis sitis Ilzīti?

Jānītis paskaidro:

— Mēs spēlējām Ādamu un Ievu — un viņa apēda ābolu, bet mani nekārdināja.

*

Laiks garīgi atmosties, — sprediķo reformātors. — Laiks apjost savus gurnus. Laiks novilkt vecās drānas un izvilkt ieročus no maksts. Laiks...

— Hē, kungs, diezgan, — sauc kāda sieviete tuvu skatuvei. — Ja tā ir garīga atmoda, tad neuzdrošinieties vairs neko novilkt, ne izvilkt.

NO KRASTA LĪDZ KRASTAM

II

Pēc trīs ar pus diennaktīm sasniedzu Sītli (Seattle). Saprotams, varēja pa ceļam nokāpt un naktis pavadīt viesnīcās. Pārnakšņošana vienkāršās viesnīcās maksā 2-3 dol., bet tā sauc. „Hotel"s, kas ir sastopami skaistākās vietās ik uz soļa un domāti autobraucēju ērtībai (arī auto var atstāt turpat pagalmā vai garāžā) un parasti ir mazas mājiņas ar vienu istabu un vannas istabu, dažreiz arī ar mazu virtuvi, tā jau maksā pāri par 3 dol. (pat 4 vai 5 dol., atkarā no ērtībām). Bet es līdz Sītlai nobraucu vienā rāvienā, pierādīdams, ka ne tikai ar vilcienu var tur nokļūt tik īsā laikā. Ceļojums vilcienā tālu nav tik interesants un maksā vismaz divreiz tik daudz; ceļojums lidmašīnā ir visērtāks un ilgst tikai vienu diennakti, bet maksā vsmaz 100 dol., lielākās lidmašīnās pat 150 dol., to pašu, ko pulmanguļamvagonā, bet atkrīt prāvie izdevumi par uzturu ceļā, jo uzturs ir ierēķināts lidojuma cenā. Ceļojuma pēdējā pus diena bija tiešām brīnišķīga: viena ar mūžīgu sniegu apklāta kalnu grēda mainās ar otru, dažreiz ceļš ir tik šaurs un pagriezieni tik strauji, un auto brauc ar tikai maz samazinātu ātrumu, ka, šķiet, kuru katru acumirkli auto ievelsies bezdibenī. Prātā nāk kalnu ceļš no Tiflisas uz Vladikaukazu, kas šķērsojot Kaukaza kalnus, aiztaupa vismaz divu dienu ceļojumu vilcienā apkārt Kaukazam. Tur ir tādas pašas pāri simt metru augstas sienas no vienas puses un dažus simt metrus dziļš bezdibens no otras puses. Ļoti īpatnēji arī tas, ka veselas 4 stundas ceļš gāja līkloču gar kādu ļoti strauju kalna upi. Tā gribējās apstāties un nokāpt lejā pie tās un atvēsināties dzidros ūdeņos. No Ņujorkas es izbraucu svētdienā, pl. 12 dienā, Sītlē nonācām trešdien, plkst. 10 vakarā. Tur nolēmu pārgulēt lētā viesnīcā, lai tālākās jaukās dabas ainas skatītu dienas gaismā.

Sītlē biju kādreiz bijis pirms 20 gadiem, braucot no Losandželosas privātā automašīnā 3 dienas, naktis atpūšoties viesnīcās. Sītle man likās stipri augusi un modernizējusies, ar daudziem jauniem debesskrāpjiem. Diemžēl, nākošais rīts bija miglains un mūžīgo sniegu pārklātais kalns nebija redzams. Dažas ielas ir pavisam stāvas un jākāpj augšā pa trepītēm. No Sītles atklāta jūra nav redzama: to aizklāj daudzās salas un saliņas. Tur jau var redzēt dažus milzu kokus. Priekš divdesmit gadiem man daži veci emigranti tautieši stāstīja, ka viņu jaunībā ap Sītli esot vēl bijuši lieli mūža meži ar tik resniem kokiem, ka divi auto viens pie otra var izbraukt cauri. Diemžēl, tagad tādu koku ir palicis pāri pavisam maz. Tikai tā saucamos „National Parks" (t.i. milzu territorijās kur paliek neskarta pirmatnējā daba un tās iemītnieki) nedrīkst nocirst nevienu koku, nošaut nevienu zvēru. Tamdēļ var iedomāties, cik brīnumaina likās daba tiem pirmiem „pionieriem", kas brezenta klātos vāģos pēc daudziem mēnešiem un neskaitāmām grūtībām nonāca no austrumiem „tālos mežonīgos rietumos". Ceļš ved uz nelielo, bet gleznaino pilsētiņu Takomu un vēlā pēcpusdienā nonākam Portlandē, Klusā okeana krastā. Tur nolēmu atkal apstāties un palikt pa nakti, lai otrā dienā pienācīgi izbaudītu visus jaukumus, varbūt vienreizīgus pasaulē, jo ceļš vairāk kā pus dienu ved gar ārkārtīgi stāvu jūras krastu, skaisti apaugušu ar milzīgām priedēm un eglēm. Un apakšā — ak brīnumi — ir gandrīz tikpat skaistas kāpas ar baltām smiltīm kā Rīgas jūrmalā! Vienā vietā auto apstājās, lai no simts metrus augstā krasta apskatītu roņu alas dziļi dziļi apakšā jūras klintīs. Saskaitīju veselus 12 roņus. Tādas alas ir arī Kalifornijas jūrmalā, kur roņus varot redzēt pavisam tuvu.

(Nobeigums sekos)

Ingrida Vīksna

VIŅI PALIKA KURZEMĒ

ATMIŅAS PAR JĀNI MEDENI UN VILI CEDRIŅU

Par teiksmu lēnām kļūst kāds Latvijas zemes stūris, kāds laiks, kas gaŗu, tumšu ziemu šūpojās starp izmisumu un pārdrošu cerību. Par teiksmu kļūst cilvēki, kas tur sagaidīja piepildāmies savu likteni. Teiksmu zeme Kurzeme, pieņēmusi savu posta stundu, ir pasaules skatam aizslēpusi neskaitāmas dzīvības, un, aizstaigājot turp atpakaļ nomoda sapnī, jāsastop tik daudz, daudz tuvinieku un draugu... Un šai pazudušo draudzē, mūžības gaismas apstaroti, paceļas divi vārdi, kas iekalti kāda neredzama, bet mūžos nezūdīgā pieminekļa pamatā:

Vilis Cedriņš, miris Kurzemē.

Jānis Medenis, pazudis bez vēsts.

Ja var vēl būt kāda pārdroša cerība, ka varenos Medeņa plecus varbūt nesalauzīs vergu dzinēju pletnes sitieni, un tas pa savu nezināmo moku ceļu kādreiz atgriezīsies saullēkta stundā, tad pa Cedriņu droši zināms, ka tas miris cietumā, kur nokļuvis pēc nesekmīga bēgšanas mēģinājuma uz Zviedriju ar velkonīti Rota.

Ir jau pagājuši seši gaŗi gadi, kopš tās ziemas, kad pa Kurzemes piekrastes zemnieku sētām ik dienas klaiņoja Cedriņš, lai sameklētu piena lāsi un pavalga tiesu savam mazajam dēlam, un kad varenais bajārs Medenis, pazaudējis zirgus un vezumus, ar kuŗiem izbrauca no savas bagātās Vidzemes sētas, mitinājās ar ģimeni nemīlīgajā Tērandes skolā, mācīdams nedaudzajiem skolas bērniem vienreizvienī un pirmās rakstu zīmes.

Šie divi dzejnieki, draugi un gara radinieki kā dzīvē, tā savās varenajās vārsmās, turēdamies allaž kopā labās dienās, priekos un dzīrās, kāda barga likteņa vadīti palika kopā arī nelaimē un postā, dalīdamies vienā liktenī.

Tās ir pirmās oktobŗa dienas 1944. gada rudenī, kad Ventspils bēgļu mītnē, kur caurbraucēji bēgļi dažas naktis var pārgulēt salmu cisās un iestrēbt pusdienās karstu viru, parādās Viļa Cedriņa zēnīgais augums, un ar savu biklo kautrīgo smaidu viņš nāk pretī draugiem, stāstīdams savas rūpes un nelaimes. Cedriņš šais dienās ir kluss un noraizējies — viņam steidzīgi jāsameklē laba mājvieta, jāsagādā pārtika, jo blakus veļas grozā guļ viņa vecākais dēls Gundars, ko tikai pēdējā dienā pirms Rīgas krišanas Cedriņš izrāvis no slimnīcas. Gundaram ir tikai divi gadi, tikko puisēns izcietis aklās zarnas operāciju, un nu tas ar tēvu un kādu vecu radinieci nokļuvis Ventspilī, lai atrastu ceļu pāri uz Zviedriju. Turp ar gluži mazo Raini, Cedriņa jaunāko dēlu, devusies jau viņa kundze, dzejniece Mirdza Čuibe, kamēr Cedriņš palicis vēl Rīgā, lai izglābtu Gundaru.

Mājvietu Cedriņš drīz ir atradis, un nu to bieži var redzēt staigājam Ventspils ielās gan ar kāposta galvu, gan miltu maisiņu azotē, gan ar piena kanniņu iebraucamās vietās, kur šo to var iemainīt no apkārtējiem zemniekiem. Šai laikā Ventspilī iebrauc arī gaŗa pajūgu rinda ar Vidzemes bēgļiem, un šai posta karavānē pacietīgs sēd Kārlis Skalbe ar dzimtu, tur savus nogurušos zirgus vada ar brāļi Medeņi, un varenais Tēcilas dzejnieks ar savādu sērīgumu citkārt valdonīgajā skatā.

Bēgļu mītnes jumta stāvā ir maza istabiņa, tur pa grīdu izmētāti salmi, paunas un koferi, bet pie loga ir šķirbains un ļodzīgs galdiņš, kur nolikt maizes donu. Un starp daudzajām dēku pilnajām dienām pēc gaŗajiem gadiem vēl šodien palicis atmiņā kāds vakars, kad šai jumta čokurā ap drebulīgu sveces liesmu bija sasēdusi maza bēgļu draudze, no kuŗas tik daudzi jau aizslīdējuši velainēs. Kā šodien vēl redzu — tur sēd Kārlis Skalbe — uz vienīgā krēsla, kas istabā, bet tāpat zemē notupies uz salmu klājiena ir Vilis Cedriņš, tam blakus Medenis ar tumšiem bārdas rugājiem noaugušu vaigu. Ar noslēpumainu saini padusē ienāk kalsnais Teodors Zeltiņš, ap karstas mētru tējas katliņu saimnieko Elvira Kociņa, Lija un Skaidrīte Kronbergas. Tur ir vēl daži jauni puiši leģionāru formās, starp tiem redz Dzintaru Sodumu, dažus frontes ziņotājus, daudzi ir svešinieki, bet visiem ir viena bēda un viens draudzīgs tuvums.

Šai savādā vakarā, kur uz daudzām pierēm gulēja jau neredzams nīcības zīmogs, katrs pusvārdos, īsi un aprauti, stāstīja savu bēdu, un īstā skaļumā nepacēlās pat Medeņa balss, kas citkārt mēdza pieskandēt visu apkārtni ar saviem plašajiem, līganajiem metriem. Bet šai vakarā Medenis ir vēl klusāks kā rāmais Skalbe, kas, pacietīgs pieņemdams aukstumu, ceļa putekļus un nogurumu, veicis pajūgā visu gaŗo ceļu no Piebalgas līdz Ventspilij. Pat tad, kad Zeltiņš iztinis savu mazo sainīti, uzlikdams galdā pudeli, no kuŗas katrs iešļāc pa malkam savā tējas krūzītē, balsis neklūst skaļākas, bet tikai aprauti teikumi iztraucē klusumu. Dobjā un zemā balsī stāsta Medenis par uzlidojumu bēgļu karavānai, kur ar ložmetējiem zemlidojumā apšauti zirgi, sievas un bērni. Viņš stāsta, kā grāvī sakrizdamas, izglābušās viņa meitas, kā nošauts zirgs, un par nakti, kur tas ar šauteni plecā ganījis uzticīgos vezuma vilcējus svešā āboliņa laukā. Kaut fronte jau bijusi aizdurvē, saimnieks nav gribējis novēlēt āboliņa klēpi svešajiem bēgļiem, un Medeņa balss sašutumā iedārdas atkal senajā varenībā.

Cedriņš, ko Medenis kādreiz bija iecēlis savā „muižkunga" godā, un kas draugu pulkā Rīgā tik labprāt mēdza skaitīt sulīgos Verharna pantus, ar kuŗu tulkošanu tas cīnījās pēdējā laikā, šai vakarā neceļas kājās, lai sāktu svinīgi skandēt: „Reiz dzīras izvērtās par trakām...", bet viņa rindām šai Kurzemes cēlienā ir gluži cita noskaņa. Cedriņa mīļākais motīvs, ko viņš allaž atkārto, ir ievīts sonetā Piemineklis, kas ir arī viens no vislabākajiem Cedriņa darbiem. „Kad miris būšu es, mans dēls, kas tēvu mīli..." viņš skaita klusu, mazliet pieliecis galvu, un divas bedrītes vaigos vērš Cedriņa zēnīgo seju maigu kā meitenei. Tikai tumšās, dzīvīgās acis raugas apkārtējos draugos modrā gudrībā, un varbūt tālā nojautā jau saskata savu likteni.

(Turpinājums sekos).

Vilis Cedriņš

PIEMINEKLIS

Kad miris būšu es, mans dēls, kas tēvu mīli,
Ļauj, lai es dusu tur, kur staigā lemesis,
Viss kails, uz muguras zem noras nogulis,
Tik plaukstā sažņaugtā liec rudu ozolzīli

Šis sīkstais miesas nams, kas dāvājis un vīlis,
Bet dzīvi piepildīt līdz galam nespējis,
Vairs nebūs dienā tai mans dvēseles mājoklis
Un Dievam pateiksies par vēso zemes dzīli.

Bet ozolzīle dīgs. Caur pirkstiem saknes stīgos.
No maniem pīšļiem jauns reiz pamodīsies gars:
Liels koks ar zarotni šveiks klajus bezgalīgos.

Kas neizdevās man ar tūkstoš kvēlām dzejām,
To dobji izsacīs viens vienīgs ozolzars,
Kas ēnains pacelsies virs rāmu upju lejām

Pār avīm, kas še dzers, pār vīriem, kas še ars.

HERTAS LŪSES KONCERTS

Viens no retajiem īstas mākslas reprezentētajiem notikumiem bija Hertas Lūses koncerts Ņujorkā.

Bēthovens, Šuberts, Alfr. Kalniņš un Jānis Mediņš piedzīvoja vienu no savu dziesmu skaistākām interpretācijām. Herta Lūse lieku reizi pierādīja, ka viņa dziesmas var dziedāt tādā stilā un ar tādu kultūrālu izpratni, kā tikai reta mūsu dziedātāja. Tā vienkāršība cēlums un lielā personība, kas izpaužas Hertas Lūses mākslā, dota tikai retajiem.

Arī operu ārijas Hertas Lūses dziedājumā radīja dziļu pārdzīvojumu, it īpaši P. Čaikovska Pīķa dāmas ārija (meistarsniegums!). Diemžēl, pavadītājs instruments, kā daudzkārt latviešu koncertos nebūt neattaisnoja klavieŗu nosaukumu. Tas, protams, kavēja realizēt tos labos nodomus, kādi bija Hugo Štrausam, sniedzot Bēthovena Mēnesnīcas sonātu un Šopēna darbus. **Ingus Nāruns**

ITĀĻU BALETS AMERIKĀ

Jose Greco — Žozē Greco, dzimis pirms 30 gadiem Itālijā, 9 g. vecumā iebraucis Amerikā un uzaudzis Bruklinā. To dejojot kādā Ņujorkas naktsklubā, ieraudzīja slavenā spāņu dejotāja Argentinita, kas Greko nolīga par savu partneri. Argentinita mira 1945. g., Greko pavadīja tās atliekas uz Spāniju un pēc tam turpināja uzstāties kopā ar Argentinitas māsu Pilāru Lopecu, līdz to sāka salīdzināt ar vienu no lielākiem spāņu dejotājiem — Eskudero. 1948. g. Žozē Greko nodibināja savu dejotāju trupu, to izveidojot par vienu no izcilākiem dienvidnieku deju ansambliem. Pēc panākumu pilnas turnejas pa Eiropu, kāda Brodvejas teātra vadītājs Lī Šuberts Greko trupu nolīga četru nedēļu ilgām viesizrādēm. Amerika Greko trupas priekšnesumus uzņēma ar sajūsmu, tie pārsteidza pat lielākos skeptiķus. Līgumam Ņujorkā beidzoties, Greko salīdzis viesizrāžu turneju, kas trupu novedīs Bostonā, Filadelfijā, Pitsburgā, Baltimorā, Vašingtonā, un ko tā beigs 1952. g. janvāŗa beigās.

Mūksalietis Nullītis Toronto

Visnežēlīgākie gadi nav varējuši šai sejā iegrebt neviena nežēlīga vaibsta, nevienas nežēlīgas grumbas. Viss tajā liekas labsirdīgi, sapņaini smaidām: zilās acis aiz profesorālām acenēm, gadu tik ļoti vēl saudzētā sejas krāsa un pat šaurā latviskā prievīte, kas šeit, zem smakra, pieticīgi, bet stūrgalvīgi aizstāj parasto kakla saiti.

Patiesi nebūs, liekas, sapņiem nolemtāka cilvēka par gleznotāju Arnoldu Nullīti, bet nebūs arī otra, ko likteņa raupjā roka būtu nesaudzīgāki arvien par jaunu atbīdījusi no viņa paša iecerētā, sapņu iedvesmotā mākslas ceļa.

Viņš dzimis 1896. gada 30. jūlijā Bauskas apriņķa Cotes pagastā kā vecākais un tomēr nepraktiskākais lauksaimnieka dēls. Uzaudzis starp viļņojošām druvām, kas sniedzās līdz pašai tālai mežmalai, viņš jau kopš bērnības vairāk mīlējis sarunāties ar dabu kā ar cilvēkiem, neatrazdams nekāda prieka nedz viņu praktiskajās sarunās, nedz viņu izdarībās.

Ar šo iekšējo noskaņu, ko nekādi nebija iespējams noslēpt, beigās samierinājās arī vecāki. Zeme zēnu nenoturēs, zēns tāpēc jālaiž skolā un pasaulē. Mājas pārņems jaunākais un praktiskākais dēls. Zīmēt zēns jau zīmē pirms sāk rakstīt, bet pagasta skolas skolotājam pašam nav nekādas intereses par mākslu, un tā zēnam nekas neatliek kā gaidīt, līdz atnāk laiks, kad jāpārceļas uz Bauskas tirdzniecības skolu, kur kopā ar savu brālēnu Vili Lingu, vada svētdienas zīmēšanas sacensības. Skolu Arnolds beidz 1914. gadā, kad viņam ir 18 gadu un tikai viena vēlēšanās: mācīties gleznot. Bet praktiskie mājinieki par mākslas skolām negrib ne dzirdēt. Cita lieta — kaŗa skola! Godi un laba dzīvošana, īpaši miera laikā. Arnolds paliek pie sava, un vecāki pie sava un tāpēc Arnoldam jāpaliek mājās. Bet tad nāk kaŗš un pārcērt Gordija mezglu. Vāciem tuvojoties Nullīšu ģimene piebiedrojas bēgļu straumei, un tad atskan aicinājums stāties latviešu strēlnieku bataljonos. Jaunekļis paklausa savai latviskai sirdsbalsij, atsakās no saviem sapņiem par mākslu un brīvprātīgi iestājas 3. Kurzemes Strēlnieku Bataljonā. Sapnis par Latvijas brīvību tai brīdī ir visskaistākais. Drīz vien jaunais sapņotājs rupjā kareivja mētelī dodas pārdrošos izlūku gājienos Slokā un Babītes ezera rajonā. Gājiens, pēc gājiena, kauja pēc kaujas. Tad nāk kaŗa skola un paaugstināšana par virsnieku, un tad Ziemassvētku kaujas un janvāŗa kaujas un Februāŗa revolūcija. Kādā atpūtas laikā, pulka stābs atrodas Nītaurē, un te nu pirmajā brīvajā brīdī Nullītis izraksta no Krievijas galvaspilsētas žurnālu „Iskustvo dļa vsech" (Māksla visiem) un pievēršas savai iemīļotai mākslai: „Kā māceju, tā cīnījos ar zīmuli un ogli."

Tad notiek boļševiku apvērsums, un pulku pārceļ uz Valmieru garnizona dienestam. Arī šeit jaunais mākslinieks turpina iedziļināšanos mākslas problēmatikā ar tiem līdzekļiem, kādi viņam pie rokas.

Vēlāk seko vācu gūsts, pēc tam iestājas Latvijas armijā un piedalās atbrīvošanas cīņās.

1920. gadā noligst mieru ar Maskavu. Pulks pārnāk uz Rīgu, un Arnolds Nullītis var iestāties Nacionālās Jaunatnes Burharda Dzeņa vadītā tēlniecības studijā. Bet skurbais mācīšanās prieks nav ilgstošs — pulku pārceļ uz Jelgavu.

1921. gadā Rīgā dibinās Latvijas Mākslas Akadēmija. Nu Nullītis vairs Jelgavā nav novaldāms. Viņš iesniedz lūgumu demobilizēties, bet ak vai — divīzijas komandieris pulkv. Ķūķis uzliek ziņojumam lēmumu „Virsnieku trūkuma dēļ, nepiekrītu," un tikai tad, kad pulkā atsūta jaunu virsnieku, Arnolds Nullītis var atvaļināties un no virsnieka kļūt par Latvijas Mākslas Akadēmijas audzēkni, Figurālo darbnīcu Nullītis beidz 1929. gadā ar mākslinieka gleznotāja gradu.

Jau Akadēmijā viņš novēršas no „akadēmiskuma" un ar dažiem citiem „jaunstrāvniekiem" meklē jaunus ceļus un nodibina kopā ar viņiem „Ziemeļziedu," rīko referātus, brauc ekskursijās uz Tallinu un Kauņu.

Bet ar laiku „Ziemeļzieda" locekļu vairākums paši kļūst „konservatīvi", mazākums tāpēc nodibina savu grupu — „Mūksalieši".

Pārdaugavā, Mūksalas ielā atradās Tones darbnīca, un tur strādā a Nullītis, Noritis, Jūrasteteris un Silzemnieks.

Arnolds Nullītis strādā aizrautīgi, un viņa darbi redzami visās lielākās izstādēs Latvijā sasniedz Valsts, Rīgas pilsētas un Tukuma pilsētas mākslas mūzejus, ministrijas un privātkollekcijas.

Otrā Pasaules kaŗā, 1944. gada martā Arnoldu Nullīti mobilizēja un iedalīja 3. Robežsargu pulkā.

(Nobeigums 8. lpp.)

Aizšautie vanagi

Pašportrets

JURĢIS JANKUS

VELNA PURVS

Tulkojis VALDIS SKUDRA

STĀSTS

(Turpinājums)

Kādā pēcpusdienā es atgriezos no savas pastaigas ar purva zāļu klēpi rokās. Sasniedzis sausāko vietu es pacēlu acis un satrūkos: uz veca izčākstējuša celma sēdēja vecs sirms vīrs. Meža biezoknī sastopot svešu cilvēku vienmēr top drusku baisi un es gribēju tam paiet garām, bet vecais tai brīdī pacēla galvu. Es viņu pazinu. Tas bija Smailis. Mūsu kaimiņš. Sasveicinājāmies. Viņam nebija groza ne sēnēm, ne riekstiem, un, manī skatīdamies, viņš smaidīja:

— Nebaidies viens pats pa muklāju bradāt? — vaicāja.

— No kā man, tēvoc, būtu jābaidās? — atjautāju.

— No kā? Nu taču no tā, ka pats nelabais tevi aiz kājām neaizrauj uz elli.

— Kāpēc tad šis mani lai rautu, — es sacīju. — Ne kādu cilvēku esmu noslepkavojis, ne citu kādu lielu grēku pastrādājis. Un, galu galā, tēvoci, es domāju, ka nekāda velna te nekad nava bijis. Ļaudis to tikai izdomājuši, lai bērni vieni paši neietu purvam pa tuvu un neiekristu akacī.

Vecais pasmīnēja un sacīja:

— Arī es agrāk domāju tāpat kā tu. Tāpat kā tu nācu pēc purva ziediem, kamēr vienreiz tik tikko pats savu ādu nepaspēlēju. Tagad es tur neeju tuvumā ne par kādu naudu.

Es atcerējos stāstu, kā velns veco Smaili pa savu purvu jājis, bet ļaudis tam neticēja. Neticēju arī es. Stāstīja, ka viņš, atgriezdamies mājup, dzērumā iemaldījies purvā un tikko akacī nedabūjis galu. Kaimiņi dzirdēdami palīgā saucienus to atraduši un no muklāja izvilkuši. Pēc tam, lai glābtos no kauna, viņš pats sacerējis stāstu par vadātāju. To atceroties, es pasmaidīju. Vecais to ievēroja. Viņš manī paskatījās ar dziļu pārmetumu un teica:

— Redzu, — netici. Joprojām netici. Toreiz es, protams, biju spējīgs arī drusku melot, sagudrot stāstu, lai glābtu savu godu, bet kāpēc lai es melotu tagad, kad ar vienu kāju stāvu jau kapā. Redzi, es atnāku šeit bez groza sēnēm vai riekstiem. Apsēstos un pārdomāju, vai vēl uz sirds nav kāds smagums, kas kā akmens varētu novilkt akacī.

Kādu brīdi viņš klusēja. Klusēju arī es. Egles galotnē vāvere lupināja čiekuru un brūnās plēksnītes čaukstēdamas krita lejup. Pa tumšu melnalkšņu starpām bija redzams melns, pār akaci pārliecies bērza stumbrs. Uz tā, kā uz plata sola es daudzkārt mēdzu sēdēt un lūkoties dzelmē. Bet pēc šiem vecā vīra vārdiem, man likās, ka kaut kas pāršalca koku galotnēm un novirpuļoja akača dibenā. Man prāts nemaz vairs nenesās uz jokiem, bet vecais runāja tālāk:

— Kas par to, ka tu proti rakstīt un lasi daudz grāmatu, taču visu noslēpumu vēl neviens nava grāmatās aprakstījis. Un neaprakstīs arī. Es atnāku, apsēstos šeit un mani pārņem miers. Gribētos vēl kādreiz aizbrist līdz līkajam bērzam, nostēsties uz tā un palūkoties dzelmē, taču man top baigi. Skatīties nāvei tieši acīs... Nē, neuzdrošināšos...

— Palūkotos brīdi un nāktu atkal atpakaļ. Es jau daudzreiz to esmu darījis. Nekas tur arī nava redzams, tikai dūņas rūgst un burbuļo.

Vecais brīdi klusēja un neatlaidīgi skatījās man sejā, bet tad piepeši jautāja:

— Un vai tevi tur lejā nevelk?

— Vai no tā bērza?

— No bērza akacī.

— Nevelk, — es apjucis atbildēju.

Vecais apklusa atkal. Es apsēdos sūnās resnas egles pakājē un kā rotaļādamies plucināju melno vilka vāli. Tas bija dīvaini: kur izplēsu gabaliņu, tur auga brūce tūliņ atkal aizdzija, vieta gan palika gaiši iepelēkā krāsā, taču arī ne uz ilgu laiku, pēc brīža tā atkal tapa dzeltāni melna kā bijusi.

— Lūk, muklāja zieds, brīdi noskatījies manā rotaļā, sacīja vecais, — izrauj tam robu, bet tas atkal aizvelkas it kā nekas nebūtu pieskāries, kā guloša bērna acs: atveŗas un atkal aizveŗas. Pasaki nu, ja tik gudrs esi, ko bērns tai brīdī redzējis. Bet augs redzēja, patiešām redzēja, tikai nevienam to neteiks, jo tas nav cilvēks — paslēpa sevī noslēpumu un klusē. Tam nav sirds, kas visu mūžu kniešas un sāp un prasa atzīšanas. Tu esi vēl jauns, bet daudz grāmatu jau esi lasījis un spēji saprast.

— Saprotu, tēvoci, — es sacīju. — Velns šeit daudzus būs dzīvus aizjājis uz elli. Es atceros, ļaudis runāja ka arī jūs viņš vienreiz gribējis paraut. Vai tas ir tiesa?

Vecais pēkšņi nolieca galvu, izplūca šķipsnu sūnu, saberza to pelēkos cietos un kraupainos pirkstos, tad paskatījās manī un sāka smieties. Viņš smējās bez skaņas, toties ar visu seju un zem kuplām sirmām uzacīm iegrimušām acīm. Tāds acu smiekls urbās man cauri un es jūtu, ka man pārskrien tirpas. Nejauši man ienāca prātā, ka tas nemaz nava mūsu kaimiņš, vecais Smailis, kas ik svētdienas rūpīgi apstaigāja savas pļavas un druvas un pētīja, vai kādā vietā manas govis nav iecēlušas kāju viņa daļā, vai noplūkušas sauju vasarāja. Man likās, ka šis te, ir pats Velna purva nelabais, kas izraudzīto upuri ievelk akacī. Man gribējās piecelties un aiziet. Bet es zināju, ja es būtu piecēlies, tūliņ būtu sācis skriet. Te vecais ierunājās atkal:

— Ak tad tu gribi zināt, kā tas toreiz ar mani notika? Bet vai tad tu tam ticēsi?

— Kāpēc tad ne? Man jau sen gribējās jautāt, bet...

— Nebija drosmes... Ir labi, ja cilvēks ne visu uzdrošinās, kas ienāk prātā. Labi būtu, ja tas vēl mazāk uzdrošinātos kā tagad, — būtu daudz mierīgāks mūžs. Nu, toreiz notika tā: Tavs tēvs, Raudoņu Baltramiejs, tas pats, kas pērn nomira, Miķelis Švendris un es, sadomājām jāt uz Seduvu zirgus pārdot vai mīt. Tie divi drīzi vien izmija. Zirgi, varbūt, neko labāki nebija, bet viņi dabūja dažus rubļus piedevu. Mēs ar tavu tēvu savējos pārdevām. Tavam tēvam bija smuks melnis. Nebija sevišķi liels, toties gandrīz četrstūrains, platām krūtīm, varēji vezumu kraut, cik lielu gribēji — zirgs gāja kā uguns. Visi mēģināja tavu tēvu atrunāt, lai šis to zirgu nepārdod, bet viņš bija iedomājies iegādāties pāri. — Divjūgs pavisam cita lieta kā darbā, tā braukšanā, — viņš mēdza teikt. Par melni šis dabūšot labu naudu, pielikšot vēl kaut cik klāt un nopirkšot divus zirgus vietā. Un viņam izdevās. Kā šodien, atminos, astoņdesmit rubļu dabūja. Pārdevu arī es savējo, taču es ar visu kaulēšanos saņēmu tikai četrdesmitpieci. Tiesa manējā bija diezgan pavāja ķēvele, ne arklā ne ratos tā lāga nederēja. Dažreiz, kad tai uznāca dullums, apstājās, tad kaut vai uguni zem vēdera kur, uz priekšu ne soļa. Pārdevu, palūkojos apkārt, bet tavs tēvs tā ir saka:

— Kāpēc tagad jāpērk cits zirgs? Barības nekāda jūra nav un darba, šā vai tā, šobrīd arī nav nekāda liela. Ziemā zirgiem cenas vēl kritīsies, bet mums ietaupīsies ēdamais.

Man, pie tam, bija vēl otrs zirgs — Sirmis. Es saku: — Ja kur ievajadzēsies, paņemsi manu Sirmi. Kaimiņiem tak savā starpā jāizlīdzas. Un mēs turklāt vēl no vienas puses tikpat kā radi bijām.

Diena bija apmākusies, ja sīka migla ar asu vēju tika azotē, tad tikpat kā cauri vilka.

Iegriezāmies Bereļa krogū. Matīss ar Švendri dzer līkopas un aicina mūs arī. Brītiņu piesēdām. Izdzeŗam pa kausiņam, bet tavējais tēvs visu laiku it kā uz adatām sēdētu.

— Mēs, Pēter, — viņš saka, — slienamies augšā un ejam. Tie divi, jāšus mūs panāks un garām tiks, bet ja vēl pa kausiņam, tad kas zi', varbūt ir to, kas kabatā, mājās nepārnesam.

Paklausīju. Paspaidīju, kabatu, kuŗā gulēja nezdodziņā ievīstītā „ķēve," un gājām. Ārā jau krēsloja. Vējš bija rimies, bet debess bija apmākusies, un krita smaga migla. Bija skaidrs, ka nakts būs tumša un miglaina. Miestā, šur tur pie namu stūŗiem stāvēja pa piesietam zirgam, dažuviet pa orei. Ceļš bija slapjš un dubļains. Sausām kājām varēja paiet tikai pa ceļmalas takām, taču drīzi satumsa pavisam, un mēs bridām pa dubļiem pa pašu ceļa vidu. Mēs neviena nepanācām, bet arī mums neviens garām netika aizgājis, tikai uzkāpuši kādā paugurā, ieklausījāmies, ka mums tuvojas zirga soļi.

— Parau, tikai tagad tie mūs panāk, — sacīja tavs tēvs, un mēs abi nogājām ceļa malā.

Jājējs tuvojās vienādā, stingrā riksī. Tas piejāja mums blakus un tad zirgam ļāva iet soļiem.

— Nu ko, zirdziņš labi tek? — es jautāju un tikai tad ievēroju, ka zirgs bija viens pats. Apturēju to un paņēmu aiz pavadas. Tumsā zirgs izskatījās pavisam melns, pamazs, bet platām krūtīm.

— Ek, ka tevi deviņi, Āņupr, — es iesaucos, — Tavs melnis tev dzenas pakaļ. Kāp mugurā un jāj mājās, čigāns, varbūt pat nemeklēs. Tas tik ir prāta lops. Ievērojis, ka saimnieka vairs nav, ticis vaļā, tek mājās viens pats.

Pienāca arī tavs tēvs. Aptaustīja zirgam pakaklī, noglaudīja sānus, pamēroja asti un atrada, ka šis nav viņa zirgs. Melnim aste bijusi par plaukstas tiesu īsāka un uz pleca saku ieberzta āda. Šim, turpretim plecā nekādas vainas neesot.

— Kas tev tur tik daudz ko skatīties? Kas to saku berzumu tur zināja. Tev bija melnis un būs atkal. Ja jaunais īpašnieks neatsauksies, piepirksi vēl otru un varēsi braukāt ar melnu divjūgu tāpat kā Pālēnu prāvests, — es centos pierunāt, bet tavs tēvs nebij pārliecināms. — Man pašam sava visa kā diezgan, un svešu zirgu barot man trūkst ēdamā.

— Nu, tad ņemšu es, — sacījūu.

— Ņem, — viņš saskaitās un aizgāja.

— Pagaidi, — es saucu pakaļ, — kāpsim mugurā abi.

— Pāriešu kājām, bet sveša zirga nejāšu.

(Turpinājums sekos)

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. RI 3670

[illegible]ms latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedā[illegible]ot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos

[illegible]. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE BROKER

219 Danforth Ave, Toronto.

[illegible]RONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA RĪKO

Deju vakaru

š. g. 22. decembrī, plkst. 8 vakarā

1087 QUEEN St., WEST

[illegible]RDZINĀJUMI. GALDIŅI ZĀLĒ BEZ MAKSAS

[illegible]: dāmām un biedrības biedriem $0.75, kungiem $1.00

Ielūdz TLB

[illegible]VOJIETIES!

Vecā gada vakara

SARĪKOJUMAM!

[illegible], 31. decembrī, plkst. 7.30, 22 College St., Toronto

LIELA VECA GADA MŪZIKĀLA

R E V I J A

[illegible] — PĀRSTEIGUMI — PILNA BUFETE

TLB

[illegible]4)

[illegible]AUKĀKĀ ZIEMASSVĒTKU DĀVANA

LABA GRĀMATA!

[illegible]AVAS VANAGU grāmatnīcā 123 Huron St., tel. TR 1653 [illegible]t vienmēr krājumā jaunākos oriģināldarbus un tulko[illegible]. Pieprasiet mūsu katalogu!

[illegible] LIESMA — O. Liepiņa romāns	$2.80
[illegible]PAS VĀRTOS — E. Kociņas rom., 2 daļās	$1.65
[illegible] MOSTAS — A. Rupaiņa, rom. I. daļa	$3.50
[illegible]RI KUNDZE — G. Flobēra romāns	$2.80
[illegible] Dž. Orvela romāns	$2.50
[illegible]SS UN ZELTAMUTE — H. Hesse	$2.00
[illegible] SKOLA — Andrē Žids	$2.10

[illegible] [illegible]nākušas un visdrīzākā laikā dabūjamas mūsu grāmatnīcā:

[illegible] JĀBRIEN JŪŖA — Ingridas Vīksnas romāns par Kur[illegible] cietokšņa pēdējās ziemas notikumiem un tur ie[illegible] bēgļu likteņiem.

[illegible]ANA — Irmas Grebzdes noveļu krājums, kur autore no [illegible]una pierāda, ka pieskaitāma mūsu veiklāko un intere[illegible]antāko stāstītāju izlasei.

[illegible]TRIŅA — Sallijas Salminenas, vairākkārt godalgotais ro[illegible]māns jaunā latviešu izdevumā.

[illegible]VIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR ZVĒRIEM — sengaidī[illegible] grāmata mazajiem lasītājiem ar Ojāra Jēgena daudz[illegible]krāsainām illustrācijām.

[illegible] tam vienmēr krājumā: kokgriezumi, mākslinieciski veido[illegible] keramikas izstrādājumi, tautiskās prievītes, latviešu māk[illegible] gleznas, apsveikumu kartītes, Ziemassvētku lukturīši [illegible] svecītes.

Ir [illegible]nācis laiks padomāt par

ZIEMASSVĒTKU DĀVANĀM

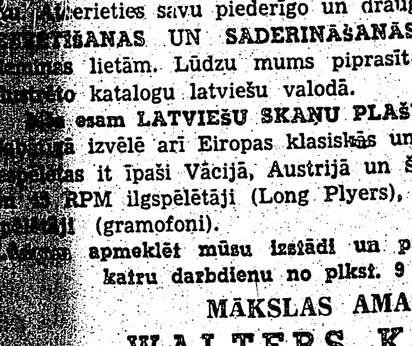

Jūs atradīsit pie mums lielā izvēlē Eiropas mākslas amatnieku darinātus priekšmetus dāvanām, kā:

SKAISTUS ĀDAS izstrādājumus ar latviskiem ornamentiem, FOTOGRAFIJU ALBŪMUS, VĒSTUĻU MAPES, NAUDAS PORTFEĻUS, NAUDAS MAKUS, GALDA BLOKUS, ADĪTAS un AUSTAS LIETAS, KOKGRIEZUMUS, KERAMIKU IZSTRĀDĀJUMUS SUDRABĀ un daudz [illegible] Atzerieties savu piederīgo un draugu VĀRDA un DZIMŠANAS, [illegible]ŠANAS UN SADERINĀŠANĀS gadījumus ar tautiskām [illegible] lietām. Lūdzu mums piprasīt drīzumā izdodamo bagātīgi [illegible] katalogu latviešu valodā.

[illegible] esam LATVIEŠU SKAŅU PLAŠU 78 RPM sadales centrs. [illegible] izvēlē arī Eiropas klasiskās un populārās skaņu plates, kas [illegible]s it īpaši Vācijā, Austrijā un Šveicē. Dabūjami arī 33 RPM [illegible] RPM ilgspēlētāji (Long Plyers), koferveidīgie un radio plašu [illegible] (gramofoni).

[illegible] apmeklēt mūsu izstādi un pārdošanas vietu, kas atvērta katru darbdienu no plkst. 9 rītā līdz 9 vakarā. (81)

MĀKSLAS AMATNIECĪBA

WALTERS KOPPELS

[illegible] YONGE ST. TORONTO, ONT., CANADA. — Tel. PR 4596

[illegible]REĀLIEŠU IEVĒRĪBAI!

[illegible]OTO-STUDIJA

OSKARS ASMENIS

[illegible] MACKAY St., Apt. 1, tel. WE 5543, MONTREAL, P. Q.

[illegible]afēšana sarīkojumos, laulību un citos gadījumos, kā [illegible]sūtinātāja mājās. Portretu uzņemšanai arī studijā. Foto pasēm un apliecībām.

Pļeņem amatieru filmas attīstīšanai, kopējumiem un palielinājumiem.

LIETPRATĪGS DARBS (197)

[illegible]emassvētkiem tuvojoties, domājiet par dāvānām

Z A L I N S K A S

803 Dundas St., W., Toronto, Ont.

[illegible]GĀ IZVĒLĒ PIEDĀVĀ: kungu, dāmu, bērnu apģērbus, kurpes un galantērijas piederumus.

[illegible] valoda. Latviešiem uz visām precēm atlaide (144)

MŪSU REKLĀMA ir šis firmas vārds

VALTERS ZIEDIŅŠ

Vecākā un plašākā grāmatnīca Kanadā

(Nodaļas: Vancouver, B. C.: Mrs L. Ozolkalne, 460 E. 6 th Ave.; Hamilton Ont.: Mr. J. Dāvis, 49 Gladstone Ave.; Noranda, P. Q.: Mr. J. Lūsis, 223-3rd Ave.: Winnipeg Man.: Mr A. Kamars 802 Simcoe Str..

Pārstāvniecība USA; Mr. A. Kalnājs, 1521 N. Clybourn Ave., Chicago 10, Ill.) piedāvā bagātīgā izvēlē visas jaunākās grāmatas pēc Ziemassvētku kataloga.

KATALOGA PAPILDINAJUMS Nr. 1

	broš.	ies.
J. Jaunsudrabiņš — Baltā grāmata I daļa	2.10	—
J. Jaunsudrabiņš — Baltā grāmata II daļa	2.70	—
J. Jaunsudrabiņš — Baltā grāmata, I/II daļa	—	4.90
S. Salminene — Katrīne, romāns I daļa	1.65	—
S. Salminene — Katrīne, romāns II daļa	1.65	—
E. Aistars — Sirēna, romāns	1.40	—
Dr. A. Spekke — History of Latvia	8.70	9.35
R. Skujiņa — Saulainie gadi, stāsti jaunatnei	0.60	—

JAUNĀKĀ GRĀMATA BĒRNIEM:

Latviešu tautas pasakas par zvēriem	1.40	—

Pirmssvētku nedēļā Toronto dabūjamas jaunākās

GRĀMATU DRAUGA grāmatas:

K. Ieviņš — Putras Dauķis, romāns I	2.70	3.20
J. Janševskis — Mežvidus ļaudis, rom. II.	3.00	3.50
K. Ieviņš — Siržu likteņi, romāns	2.30	2.80

VALTERS ZIEDIŅŠ

Iceļošanas, izceļošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto ALEKSANDRS KĀNBERGS 596 Sherbourne St., Toronto Tel. RA 7149 (68)

Zobārsts Dr. J. ABRAHAMSEN Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā, pieņem vakaros 372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave Tel. WA 9354 Toronto (30)

LATVIJAS AMATA MEISTARA

J. KREIĻA FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus latviešu gaumē

Filmas attīsta un kopē

TEL GE 0756

445 PAPE AVE TORONTO

LUNA

FOTO STUDIJA

984 Dundas St., West, Toronto Tel. ME 8967 (29)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS 455 Spadina Ave, Apt., 403 Toronto, Ont COLLEGE un Spadina ielu stūrī Tel. birojā — KI 4989, dzīvoklī — MI 9352 (169)

ESTO BAKERY F. KRABI 1378 Queen St., E. Toronto Tel. GL 2607, LL 6173 Rupjmaize, saldskābmaize, pīrādziņi, tortes, cepumi, skābi kāposti un gurķi, zviedru konservi. Piezvaniet, un mēs piegādāsim Jums mājās (233)

Tautieši Toronto! Pieņemu apavus labošanā. Ja vēlaties pakalpojumu, piezvaniet un uzdodiet savu adresi, tiks saņemts un piegādāts jums mājās J. FOGELS 70 Sussex Ave, tel. MI 7088 Toronto (218)

Žāvētus zušus

Svētkiem lūdzam pasūtināt jau tagad, lai sūtījumu saņemtu laikā. Zivju žāvētava „BALTIC", 10 Widmer St., Toronto Tel. PL 2434 (210)

TULKOJUMI ANGĻU VĀCU, DĀŅU un LATVIEŠU VALODĀ ātri un lēti. WA 4832, Toronto (236)

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU!

VISIEM FOTO AMATIERIEM! A. ROZE 10 Widmer St., Toronto, Tel. PL 2434 (211)

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums »BALTIC CARTAGE« and MOVERS

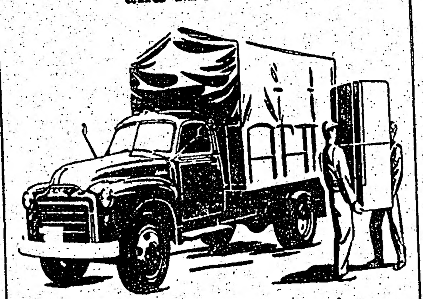

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

Korsetu šuvēja E. MISIŅŠ (no Rīgas) pieņem pasūtījumus Tel. GR 4160, Toronto (187)

IZKĀRTNES — REKLĀMAS moderna izstrādājumā OSVALDS MEIJERS Latv. Amatn. Kam. amatmeistars TORONTO 736 Pape Ave, tel. RI 5944 (135)

KUNGU FRIZIERE

ZIEDIŅA novēl saviem kundēm PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU 490 Spadina Ave pie College Tel. RA 5291 (224)

ANGĻU UN AMERIKĀŅU valoda ikdienas gaitās A. Pogiņas-Eiches jaunais kurss trimdiniekiem 6 teksta un 6 vārdn. burtnīcas nepieciešamas katram. Piesakiet abonementu ($3.00 par visu kursu) Kanadā: Mr. V. ZIEDIŅŠ, 92 Morse St., Toronto, Ont. ASV: Mr. J. PORIETIS 600 Tremont St., Boston, Mass. Sagatavošanā trešā burtnīca! DAUGAVA

LATVIJAS PASTMARKAS VĒRTĪGA DĀVANA SVĒTKOS! 25 daž. 35c; 50 daž. $1.00 Scott katalogi: I. daļa (Amerika, Anglija) $4.00; II. daļa — (Eiropa) $4.00. Aizbāžamās grāmatas: Manila $3.00; De Luxe $6.90. Ziemeļeiropas albums (Latvija, Igaunija, Lietuva, Polija) bagātīgi illūstrēts $9.00. ASV albums $3.00. Visi citi krājēju piederumi. Piesūtīšana atsevišķi. Cenrāži un paskaidrojumi brīvi. Izsūtu izvēlei Latvijas un vispasaules pastmarkas F. ĶEZBERS 1325A Hodiamont Ave St. Louis, Mo, USA (193)

MEKLĒ Amata meistars JOSEPH ROZENKRANZ 240 Lippincott St., Toronto, meklē atraitni BENKWIST kundzi, kas iebraukusi ar 16 gadīgu dēlu 1950. g. 16. decembrī no Vācijas. Bijusi nometnē AJAX, Ont., no kurienes aizbraukusi laikā starp 1950. g. Ziemassvētkiem un Jaungadu. (235)

PĀRDEVĒJS VAR DABŪT DARBU lietotu auto pārdošanai PIEREDZE VĒLAMA Pieteikties SKIP'S USED CARS J. V. ROBERT, Prop. 2100 Bloor St., West., Toronto, Ont. Tel. MU 4573 (231)

DZĪVOKLIS, nemēbelēts, 2 istabas ar virtuvi vai 1 istaba. Gaišas, ērtas telpas, jaunremontētas, centrālapkure. Zvanīt katrā laikā RI 2808, Toronto. (238)

IZDODAMA glīti mēbelēta istaba ar virtuvi divām personām. Tel. RA 1457. Toronto. (213)

IZDODAMA liela gaiša istaba latviešu mājā. Tel. RI 4069. Toronto. Zvanīt pēc 6 vakarā. (223)

IZDODAMS nemēbelēts dzīvoklis ar 2 istabām ģimenei, East Toronto. Pieprasīt pa tel. OX 4687. (228)

IZĪRĒJAMA liela labi mēbelēta istaba 1 līdz 2 personām ar virtuves lietošanu. Tel. KE 3072. Toronto. (225)

Sakarā ar adreses maiņu

AUTO IZPĀRDOŠANA

un Ziemsvētku speciālpiedāvājumi latviešiem

Vieglie auto:

1941. g. CHEVROLET, 2 durvju	$495.00
1941. g. FORD, ļoti labā stāvoklī	$495.00
1939. g. CHEVROLET, 4 durvju	$395.00
1938. g. FORD «coupe»	$175.00
1938. g. FORD, 2 durvju	$175.00
1937. g. DODGE, 4 durvju	$175.00
1935. g. CHEVROLET, standart	$ 75.00

Smagās mašīnas:

1949. g. GMC I. kl. stāvoklī	$995.00
1947. g. CHEVROLET I kl. stāv.	$695.00
1948. g. ¾ to piegādes vāģis	$795.00
1948. g. ½ to "	$795.00

Tikai 1/3 iemaksa. 18 mēnešu nomaksa

SKIP'S USED CARS

J. V. ROBETR, Prop.

2100 BLOOR St., W., Toronto, Ont.

(230) Tel. MU 4573

VĒLATIES KLAUSĪTIES EIROPU? — nāciet vai telefonējiet «KOSMOS» RADIO — TELEVISION Co 344A Bathurst St., Toronto. — Tel. PL 4414 Filipsa u. c. radioaparāti, veļas mašīnas, ledus skapji Visu veidu radio labošana un pārbūvēšana Zemas iemaksas. Bezprocentu kredīts (136)

ZIEMASSVĒTKU DĀVANA apvienots praktiskais ar patīkamo! PUTEKĻU SŪCĒJI un ELEKTRISKIE GRĪDAS SPODRINĀTĀJI lielā izvēlē LĒTI UN LABI Katru vakaru pēc plkst 7 interesenti var saņemt tuvāku informāciju latviešu valodā — tel. OL 4121. Toronto (226)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC 143 Queen St., W., Toronto, tel. PL 6451 Vecākais ceļojumu un notārijāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

PUĶU VEIKALS **LOTUS** Gatavojam krāšņas līgavu buķetes no orhidejām, rozēm, lilijām, kallām, gardēnijām utt. Izmeklētās krāsās acalijas, alpu vijolītes, Ziemassv. zvaigznes, begonijas un citas podu puķes. Ziemassvētku eglītes, svecītes un lukturīši. Krājumā latviešu keramikas izstrādāj. 854 Bathurst St., vienu bloku uz ziemeļiem no Bloor Tel. KE 3884 (99)

CARL J. HERMAN ADVOKĀTS — NOTĀRS Juridiski pakalpojumi jaunkanadiešiem pret zemāko atlīdzību Tel. WA 4258 57 QUEEN St., W, Toronto (203) Darba laiks no 9—5

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Minneapoles — St. Paula latviešu Ev.-Lut. draudzes dievkalpojums 16. dec., plkst. 4.30 p.p. Centrālā Lut. b-cā. Minneapolē (1300 - 4th Ave. S.). Māc. Pēteris Langins. Dziedās no dziesmu grāmatām. Svētdienas skolā mācības nebūs.

Radio svētrīti no W.C.A.L. Northfield, Minn., plkst. 6.45 rītā. Vilnis 770. Māc. Pēteris Langins.

Kalamazū Latviešu Ev.-Lut. draudzē nākošais dievkalpojums 16. dec., pl. 13, Ciānas baznīcā Pine ielā 523.

Pēc dievkalpojuma turpat zālē groziņu azaids pie Ziemassvētku eglītes, ar bērnu apdāvināšanu.

Dziedās E. Reinvalde (soprāns). Groziņus līdz nodot pirms dievkalpojuma. Māc. K. Hermanis.

Charlotte

š. g. 25. dec., pl. 3 p.p., Sv. Marka ev.-lut b-cā Ziemassvētku dievkalp. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Liventāls un tanī piedalās ērģeļu māksl. H. Lindemanis.

KANADĀ

(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZES)

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. T. 7 - 0136).

Otavā 22. dec. (Sv. Pētera b.); **Vellandē** 25. dec.; pēc dievkalp. sanāksme: Vellandes dr. dibināšana, latv. svētd. skolas organizēšana, latviska gara un garīgas dzīves veicināšanas pasākumi un dažādi jautājumi.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St., Winnipeg, Man.).

16. dec. **Lee River'a**; 23. dec., pl. 12 **Vinnipega** 25. **Fork River** ar dievg.; dec., pl. 4 p.p.; latv. kolonijā **Libau** 26. dec.

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly St., London, Ontario).

Londonā š.g. 22. dec., pl. 8 vak. Trīsvienības b-cas zālē kopēja eglīte, kā maziem, tā lieliem ar garīgu aktu.

Londonā š. g. 24. dec., pl. 6 vak. Ziemassvētku vakara liturģ. dievk..

Sv. Katarīnā š. g. 25. dec., pl. 11 Kristus baznīcā Ziemassvētku dievk..

Niagara Falls š. g. 31. dec., pl. 3 p.p. Vecgada vakara dievk ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē kopēja eglīte.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St. E., Hamilton, Ont., T. 93410).

Hamiltonā 16. dec., pl. 4 p.p.; 24. dec. pl. 7.30 vak. (Latv. B-bas koris komp. Cīruļa vadībā); Jaunatnes sanāksme 20. dec., pl. 6.30 vak. māc. mājā. **Mattavā** 22. dec.; **Sadberijā** 23. dec. Hamiltonā laulāti: Bruno Gederts Andersons ar Austru Polis.

Māc A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa** b-cā (274 Concord Ave)

Toronto 15. dec., pl. 6 vak. Ziemassvētku eglītes vakars draudzes loc. bērniem; draudze apdāvinās bērnus līdz 14. g.v.; svētdienas skolas audzēkņu uzvedums un priekšnesumi; 24. dec., pl. 6 vak. svētvakara dievkalpojums (vīru dubultkvartets „Kalvis" J. Dzeguzes vad.) dziesmu lapiņas; 25. dec., pl. 11 dievkalp.

Māc. A. Briedis (17 - 8th St. Noranda, Que.)

Norandā 22. dec., pl. 5 p.p. eglīte Norandas un Ruanas latv. bērniem (United b. zālē); 24. dec., pl. 5 p.p. dievkalp. **Timminisā** 23. dec., pl. 6 vak. (Kristus b.); **Virdžnijtaunā** 25. dec., pl. 4 pp. (Pāvila b.).

Pirmā Latviešu Ev.-Lut. draudze SV. Andreja baznīcā, Jarvis un Carlton ielu stūrī. Mācītājs A. Čops, 118 Isabella St.. Tālruņi: baznīcā PR 1563, māc. dzīv. MI 1873, Toronto.

Svētdien, 16. dec., pl. 4 Ziemassvētku Eglītes dievkalpojums bērniem. Pēc dievkalpojuma „Bērnu Vakars" ar priekšnsumiem, tējas galdu un Ziemassvētku vecīti. Vecāki lūgti bērnus iepriekš pieteikt pie mācītāja.

Draudzes ērģelnieks Tālivaldis Ķeniņš sestdienas vakaros no pl. 7-7.30 b-cā atskaņos ērģeļu mūziku.

Māc. E. Caune (11010-109 Ave, Edmonton, Alta).

Leibridžā 22. dec. Ziemassvētku sarīkojums. **Edmontonā** 25. dec„pl. 4 p.p. (Sv Jāņa b.). **Kalgarijā** 23. dec.

Māc. A. Gaudiņš (4500 Grand Bl. Montreal, Que. Tel. EL 3422).

Montreālā 22. dec.. pl. 6 vak. (Sv. Jāņa b.) eglītes vakars visiem Montreālas latv. bērniem; 24. dec., pl. 6 vak. svētvak. dievkalp. Redeemer b-cā. Kristīts Jānis Stārasts, Hermaņa un Gundegas d.

Māc. K. Avotiņš (1091 West Ave, Vancouver 9, B. C.).

Vankuverā 22. dec., pl. 5 p.p. draudzes eglītes vakars (bērnu priekšnesumi un vakara dalībnieku savstarp. apdāvināšanās); 24. dec., pl. 8 vak. dievkalp. (Reedemer lut. b.); **Viktorijā** 29. dec. eglītes vak. (Grace lut. .)b.).

Māc. H. Kušils (39 King St., W. Kirkland Lake, Ont. t. 2811-N) **Kirkland Leikā** 24. dec., pl. 7 vak. svētvak. dievkalp. (bērnu priekšnesumi); 25 dec., pl. 2 p.p.

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis

Hamiltonā, Sv. Pāvila b-cā, dievkalpjumi: svētdien, 16. dec., pl.19; Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums 24. dec. plkst. 17,30, 4) Ziemsvētku rīta dievkalpojums 25. dc., plkst. 8,30 no rīta. Māc. Art. Voitkus.

„LATVIJAS AMERIKĀ" pārstāvji Amerikā

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

Arnolds Bērziņš, 1109 Hancock, Brooklyn 21 N. Y. un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.

A. Bīlmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.

M. Bluķis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Ķrūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing. Mich.

Jānis Lazdiņš, 3823 1/2 Central Ave, Indianapolis, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

V. Puriņš. 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.

J. Soboļevskis, 2711 „W." St. Lincoln„ Nebraska.

B. Šmits, 18 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.

Rev. J. Turks, 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADA:

I. Batraks, P. O. Box 1006 Sta. C. Toronto 3, On.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

E. Jurševskis, 608 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā. 568 Scherbourn St. Toronto.

M. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.

Arturs Ķivītis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884

K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E., 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Teteris, 87 Lebel Ave, Apt 2, Kirkland Lake, Ont.

V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse Et., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns. 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....

līdz........................ uz..............mēnešiem uz sekojošu adresi:

Mr, Mrs, Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $........................

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTA

GAISA SPĒKI KOREJĀ

ASV gaisa spēku stāba priekšnieks ģen. Vandenbergs nesen Vašingtonā kādā preses konferencē sniedza interesantu pārskatu par amerikāņu gaisa flotes darbību Korejā. Šo pārskatu nesaisīnātu ievietojis „US News & World Report". Tikpat interesantas ziņas par šo pašu tematu, īpaši zīmējoties uz padomju un amerikāņu lidmašīnu spēju salīdzinājumu, sniedz pazīstamais un allaž ļoti labi informētais The New York Times Vašingtonas korespondents Hansons Boldvīns (Baldwin)) pēdējā svētdienas izdevuma pielikumā.

Mēģināsim īsumā sniegt abu šo rakstu kvintesenci.

Ģenerālis konstatē, ka bez amerikāņu gaisa spēku pārākuma komūnisti būtu sabiedrotos ietriekuši jūrā. Pirmajos kaŗa mēnešos ienaidnieks vēl varēja savām armijām piegādi veikt nakts laikā. Bet, izveidojot radara sistēmu, arī tas viņam vairs nav iespējams. Par cilvēku upuriem komūnisti nebēdā. Citādi ir ar materiālu zaudējumiem, ko tiem sagādā sabiedroto „Nožņaugšanas operācijas", proti, gaisa spēku uzbrukumi visām komūnistu piegādēm frontei, kas tiem neļauj koncentrēt spēkus lieluzbrukumam. Ķīniešiem frontē ir 50 divīzijas, kuŗu apgādei dienā nepieciešami ap 5.000 smago mašīnu. Amerikāņu gaisa spēki diennaktī izsit no ierindas ap 180 mašīnu. Pie samērā niecīgiem pašu zaudējumiem. Tā pirmajos „Nožņaugšanas operācijas" trijos mēnešos, AN gaisa spēki zaudējuši tikai 146 lidaparātus un 178 lidotājus.

Visu šo ienaidnieka pārvietojumu paralizētāju akciju veic sabiedroto bumbvedēji. Tos nu savukārt tagad cenšas pieveikt komūnistu gaisa spēki, kas atrodas Mandžurijā, Jalu upes tuvumā, kopskaitā ap 1.400 lidaparātu, no kuŗiem puse ir pazīstamie MIG-15.

Kā zināms, visi padomju lidaparāti nosaukti savu konstruktoru uzvārdu pirmajiem burtiem (TU — Tupolevs, LA — Jakovlevs, MIG — Mikojans un Gurevičs)., MIG'us līdz MIG-9, veidojuši Mikojans un Gurevičs, bet tad darbu turpinājis viens pats Mikojans, tā kā MIG-15 īstenībā būtu MI-11.

Lai nu būtu kā būdams, šis lidaparāts ir vācu modeļu papildinājums, un motors — britu Rolls—Royce Nene motora kopija, ko PSRS savā laikā nopirka Anglijā.

MIG-15 ir labākais padomju strūkllidaparāts un labāks par labāko amerikāņu strūkllidmašīnu — zobenstrūkllidmašīnu F-86. MIG-15 ir vieglāks par F-86, tam ir spēcīgāki ieroči (20 mm vietā 23 un 37 mm lielgabali), 8 minūtēs tas sasniedz 6 jūdzes augstumu un pārsniedz savu amerikāņu sāncensi par 10.000 augstuma pēdām. MIG-15 mīnusi ir: mazs lidilgums (ap stundu) un šaurs apšaudes lauks.

Īpaši bīstama šī padomju lidmašīna ir amerikāņu bumbvedējiem B-29. Allaž, kad MIG-15 izdodas piekļūt iznīcinātāju nepavadītam B-29, tā stundas ir skaitītas. Un vienīgais, kas patlaban neļauj MIG'iem B-29 piekļūt, ir viņu īsais lidlaiks, citiem vārdiem, MIG'u lidbažu tālums no operācijas vietas.

No tā izriet, ka Mandžurijas lidlaukiem B-29 vairs piekļūt nespēj, jo uz tik lielu attālumu F-86 savus bumbvedējus pavadīt nespēj, bet doties turp vieniem, bez pavadības nozīmētu pašnāvību.

Pēc Boldvina ziņām sabiedrotiem Tālajos Austrumos pašreiz esot tikai 175 F-86, kamēr ienaidniekam Jalu aizupē — ap 700 MIG-15.

Šī ziņa nav iepriecinoša, bet amerikāņi nebūt vēl nav teikuši savu pēdējo vārdu savu strūkllidmašīnu konstrukcijā. Galvenais tomēr patlaban ir — neļaut MIG-15 atrast gaisa bazes pašā Ziemeļkorejā, kas tos pārāk bīstami pietuvina amerikāņu bumbojamiem satiksmes ceļiem un, tātad arī amerikāņu bumbvedējiem.

The New York Times korespondents no Tokio ziņo, ka pēdējos divi mēnešos sarkanie mēģinājuši izbūvēt 5 lidlaukus Tečonā, Namsi, Sāmčanā, Sinuidžu un Uiju. Līdz šim amerikāņu bumbvedējiem arvien vēl izdevies šos lidlaukus īstā laikā sabumbot. Ja sabiedroto gaisa flote neatlaidīgi šos lidlaukus nesabumbotu, komūnisti tos izbūvētu, tajos apmestos MIIG'i un visa amerikāņu „Nožņaugšanas operācija" līdz ar to būtu apdraudēta, sabiedroto bumbvedēji nespētu vairs izsviest no ierindas sarkano smagās piegādes mašīnas, lokomotīves un vagonus, līdz ar ko komūnisti Korejā spētu koncentrēt tādus spēkus, pret kuŗiem sabiedrotiem būtu grūti pastāvēt.

Te ar rezignāciju jāatceras, ka ģen. Mekarturam savā laikā, sarkanajiem pamiera sarunas piedāvājot, bija iespējams ne vien Mandžurijas lidlaukus sagraut, bet to arī izdarīt bez kādiem zaudējumiem savai gaisa flotei.

Tagad tas vairs nav iespējams. Kas par vēlu, tas par ļaunu. Tempi passati.

H. V.

Pie jaunā latviešu veikalnieka

Vai jūs nevēlētos Ziemsvētku galdam brūni nožāvētu, pēc dūmiem maigi smaržojošu, cūkas šņukuru? Varbūt kraukšķīgu sivēna ausi, gardus skābus kāpostus, kam starp smalkajām šķiedrām tik mīlīgi sabārstīti ķimeņu graudi? Varbūt žāvētus zušus, slaidus ka torpedas, kas ēdot pašī izkūst uz mēles, varbūt viegli kūpinātas reņģes, svaigi žāvētas siļķes, saldu krējumu un biezpienu vai skābus gurķus, kas smaržo pēc dillēm un vasaras? Un vēl, saprotams, īstu rupju maizi, gaišu saldskābmaizes klaipiņu vai brūnganas mednieku desiņas, kuŗas tik jauki ir čurkstināt uz iesma? Un varbūt... — bet ko nu uzskaitīt visus tos labumus, ko katrs latvietis ilgojas likt uz sava galda, ja tos katrs var nopirkt, iegriežoties jaunatvērtajā latviešu koloniālpreču veikalā, Toronto, Vidmera ielā 10, ko pirms pāris nedēļām atvēris Ed. Tilmanis. Šis pasākums atkal no jauna pierāda, ka latviešiem netrūkst drosmes un spara, lai arī šai niknajā konkurences zemē pasākt savus saimnieciskos uzņēmumus.

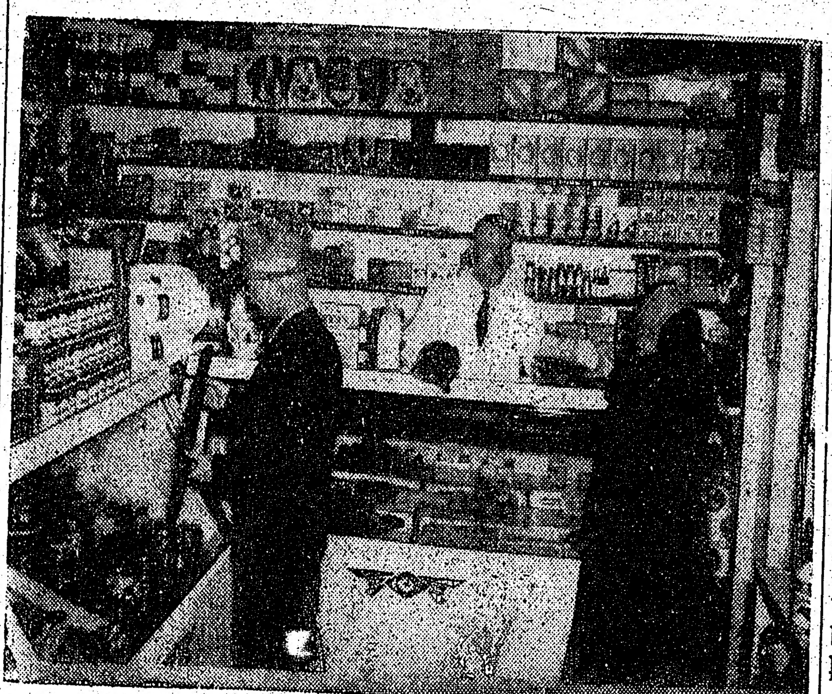

Ed. Tilmaņa veikals Toronto

Jaunā veikalnieka vārds un adrese daudziem torontiešiem, droši vien, būs jau zināma, jo šeit bieži aizstaigāts, lai nopirktu pa žāvētam zutim. Zušu žāvēšanu pirms pāris gadiem uzsāka Ed. Tilmanis kopā ar Rozi, bet nu „zušu fabrika" paplašināta, atveŗot arī pārtikas preču veikalu.

„Kā veicas ar tirgošanos — nāk daudz tautiešu pie jums?" apjautājos nākošajam lieltirgotājam, kamēr tas iesvēr man skābos kāpostus.

„Nevaru neko sūdzēties — sākumam iet pietiekami labi. Nāk latvieši, nāk arī ukraiņi, lietuvieši un poļi, kaut arī neesmu vēl nemaz paspējis izlikt kārtīgu izkārtni — tādu, lai manu veikalu pamanītu jau pa gabalu. Bet pats veikals nu jau ir kārtībā — pats to izremontēju, iekārtoju žāvētavu un saldētavas, tā kā pie manis allaž varēs dabūt svaigu gaļu, saknes un augļus."

„Un kā ar konkurenci — spēsit to uzveikt?"

„Par to nebīstos — laižu visas preces kādu centu lētāk tirgū nekā citi, un ļaudis to prot novērtēt. Tāpat ceru arī uz latviešu atbalstu. Mans veikals arī viegli sasniedzams, braucot ar Kinga tramvaju un izkāpjot vienu pieturas vietu aiz Spedainas uz austrumiem — tad jau arī Vidmera iela klāt."

Ar krietnu cūkas galvu un skābu kāpostu trauciņu somā, atstāju uzņēmīgo latviešu tirgotāju, novēlot tam krietnas sekmes jaunajā pasākumā.

R.

SARKANĀ LĀČA „PAKALPOJUMS" IRĀNĀ

Bonna. — Agrākais Padomju Savienības tirdzniecības misijas Irānā loceklis Vasiljevs preses konferencē izteicās, ka Maskava atbalstījusi Irānas ekstrēmo nacionālistu aprindas cīņā pret britiem. Tas viss darīts, nevis cenšoties atbalstīt, bet gan ruinēt Irānas saimniecību. Viņš uzsvēra, ka, tikai pilnīgi nepazīstot Maskavas mērķus un rīcības metodes, varot domāt tik lētticīgi, ka Kremlis vēlētos palīdzēt nacionālistiem. Bet tādos ieskatos esot lielākā daļa nacionālistu vadoņu. Tie gan pamazām atjēdzoties.

Ļevs Vjaceslavs Vasiljevs, kas pametis augsto posteni un izbēdzis uz rietumiem tāpēc, ka nav varējis samierināties ar reakcionāro padomju politiku, paskaidro, ka Irāna esot izstrādājusi saimnieciskās dzīves stabilizēšanas plānu turpmākajiem septiņi gadiem. Pēc Vasiljeva domām, kas ir labs saimniecisks lietpratējs, šī stabilizēšana esot iespējama vienīgi atjaunojot lietderīgu naftas izmantošanu.

Bet jau tagad ir skaidrs, ka jau paveiktais sarkanā lāča pakalpojums Irānai maksās daudzus liesus mēnešus, varbūt pat bada gadus.

ASV lidmašīnu bazes Marokā

Pirmā amerikāņu aviācijas baze Marokā ir jau gatava lietošanai. Ieradušās arī pirmās lidmašīnas, kam bija jāpārvar 5000 jūdžu gaŗais ceļš. Drīzumā nobeigs arī pārējo 4 lidlauku būvi.

Italija saņems 8 kuģus

Romā. — Brindīzijā ienākuši 2 amerikāņu mīnu kuģi un 6 lielgaballaivas, ko nodeva Italijai, kas jau agrāk saņēmusi 4 amerikāņu mīnu laivas.

BOSTONAS LATVIEŠI PĒRK...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Bostonas latvieši būs priecīgi, ja līdzīgā talkā mēs, savukārt, varēsim palīdzēt tiem tautiešiem, kas šodien palīdzējuši mums.

4. Veco papīru nodošanas akcija. Amerikā ļoti populāras veco papīru savākšanas akcijas. Tās ar sekmēm veic baznīcas un palīdzības organizācijas, dodot diezgan respektējamus ienākumus. Šāda akcija īpašus līdzekļus neprasa, bet — nelielu gribu — savākt visu vienkopus un nodot Nama Fondam, resp., piezvanīt šīs akcijas vadītājam Osv. Blūmītim, tel.: Boston — GRanite 2-4111.

Šai veco papīru nodošanas akcijā īpaši savu labo gribu un centību var parādīt latviešu zēni. Atzīmējama Bostonas latviešu skolas un tās vadītāja J. Austruma pieteiktā līdzdalība šai akcijā īpaši organizētā veidā.

ALTS valde un Nama Fonds, publicējot šo mūsu rakstu Bostonas un apkārtnes tautiešiem, par visām lietām grib uzsvērt — ieiešana Baltajā Namā atkarīga no mūsu pašu gribas un atsaucības.

Neatraujiet tamdēļ kaut mazu ziedojumu, nāciet mums talkā, palīdziet un iedvesmojiet darīt to pašu citus.

Zini: Tu nezini — cik liela var būt Tava palīdzība!

A. Grinups,
ALTS priekšnieks.
Osv. Blūmītis,
Nama Fonda kom. pr-sēdis

Ar šo sludinājuma izgriezumu
Jums 10% atlaide!

Mēbeles un elektr. piederumus iegādājoties, lūdzam iegriezties jaunatvērtajā

NU - MODE
MĒBEĻU UN ELEKTRISKO PIEDERUMU VEIKALĀ

High Park rajonā, 315 RONCESVALLES AVE, Toronto
MUMS VIENMĒR KRĀJUMĀ un lielā izvēlē modernākās mēbeles no labākām fabrikām, pazīstamās MOFFAT firmas gāzes un elektr. plītis, CROSLEY SHELVADOR ledusskapji, veļas mašīnas, radio un GENERAL ELECTRIC elektriskie piederumi
MĒS IZDARĀM arī ledusskapju un veļas mašīnu apmaiņu pret jaunākiem modeļiem, maksājot par lietotiem augstākās cenas
PIE MUMS ATRADĪSIT skaistākās mantas
Ziemassvētku dāvanām
par sevišķi izdevīgām veikala atvēršanas cenām
Jūs mūsu veikalu atstāsit apmierināti ar mantu un cenu.
Izdevīgi kredita noteikumi
Veikals atvērts katru vakaru līdz 9

NU - MODE
FURNITURE & APPLIANCES
315 Roncesvalles Ave, Toronto Tel. LO 4386
(201)

CIENIJAMAS NAMAMATES!
Piedāvājam visas iespējamās gaļas šķirnes:
cūkas un teļa gaļas cepešiem un galerta gaļu.
Visāda veida desas:
dūmu, mednieku, un tējas desas, cīsiņus, aknu pastēti utt.
Konservus: ķilavas, šprotes, siļķes; žāvēti zuši, marinēti gurki utt
Cerībā, ka spēsim apmierināt Jūsu vēlējumus, patiesā cieņā
POKO'S MEATS PRODUCTS
(Igauņu veikals)
Rear of 376 College St., (ieeja no Borden ielas)
Toronto, Ont. Tel. KI 1300
(232)

IEVĒROT! UZGLABĀT!
Jaunas un lietotas mēbeles Jūs varat iegādāties visizdevīgāk
LASALLE FURNITURE EXCHANGE
251 Craig St., East, tel. PL 2376, Montreal
Latviešiem speciāli, atviegloti maksāšanas noteikumi
LIELA IZVĒLE (229)

Mūksalietis Nullītis

(Pārnesums no 6. lpp.)

Kaŗa dienesta gaitas viņš izbeidz 1945. g. 3. maijā, kā 3. Būvpulka loceklis, nonākot amerikāņu, bet trīs nedēļas vēlāk — angļu gādībā. Pirmā vasaras tiesa māksliniekam jāpavada gūstā Vācijā, vēlāk Beļģijā Januma nodalījumā līdz martam.

Pēc atbrīvošanas kļūst par zīmēšanas skolotāju, tad iestājas IRO dienestā, strādājot pie diagrammām, plakātiem un galdniecībā kā gleznotājs un galdnieks. Šai laikā rodas plašs darbu klāsts, ko var redzēt izstādēs: Štutgartē, Augsburgā, Nirnbergā, Kleinkecā, Nullīša darbi aizceļo līdz arī IRO rīkotai izstādei uz Amsterdamu, Hāgu un Parīzi. Tie sasniedz Toronto vēl pirms viņa, jo bija redzami Toronto DV rīkotā mākslas izstādē.

Kanadā Nullītis ierodas tieši Mārtiņu dienā, lai turpinātu īstenot savu iecerēto, negaistošo sapni — gleznot. Jāmeklē darbs, lai varētu dzīvot un jādzīvo, lai varētu gleznot.

Plāni, nodomi ir, sapņi ir, bet kā tie īstenosies, to grūti pateikt.

— Vai jums liekas, ka ir aplami attēlot īstenību, kāda tā ir?

— Īstenības attēlošana, kāda tā ir, ir dabas kopēšana.

— Bet vai jūs allaž kaut ko „nekopējat," vienalga, vai atveidojamais ir ārpus jums vai jūsos?

— Iekšējās pasaules attēlošana vairs nav kopēšana. Tajā mākslinieks ieliek sevi pats, otrā tikai atveido, kas ārpus viņa.

— Ko jūs tiecaties skatītājos panākt: saprašanu vai noskaņu?

— Noskaņu.

— Es gribētu gleznot to, ko nevar saredzēt. Es gribētu gleznot smaržojošas puķes, un smaržu panākt ar krāsām. Esmu daudz domājis un daudz meklējis un, man liekas, ka kaut kur, varbūt ne visai tālā nākotnē mēs atradīsim sintezi starp to, kas bijis un to, ko nojautās iecerējam.

Mākslinieks paceļ savu balto, nervozo, smalko roku, no kuŗas vēl daudz gaidām, to pasniedz atvadām, un tā silti un stingri iegulās tavējā.

— Uz redzēšanos!

Lai Dieva palīgs Arnoldam Nullītim, Latvijas brīvības cīnītājam un latviešu modernās glezniecības avangardistam!

H. V.

DAŽOS VĀRDOS

Karalis Džordžs 6. pieņēmis audiencē Rietumvācijas kancleru Adenaueru, kas ieradies Londonā.

Preses pārstāvjiem Adenauers izteicis nožēlu par to, ka Anglija nevēlas piedalīties Eiropas armijā. Adenauers domā, ka Čerčila valdība šo lēmumu grozīs.

*

Teheranas valdība uzdevusi New York Times korespondentam Klarkam 48 st. laikā atstāt Irānu. Motivi: Klarka ziņojumos apvainojumi Irānas valdībai un angļu interesēm labvēlīgs tonis naftas jautājumā.

ASV sūtnis iesniedzis Mosadegha valdībai protestu.

*

Francijas aizsardzības ministrs Bido iesniedzis Ziemeļatlantijas Savienības ekonomiskās komitejas priekšsēdim Herimenam memorandu, kuŗā lūdz amerikāņu financiālu palīdzību, jo Francijas militārie izdevumi 1952. g. 2,7 miljardu vietā būs 4 miljardi.

*

Perlharboras 10. gadu dienā, 7. decembrī publicēti japāņu slepenie dokumenti, no kuŗiem redzams, ka Perlharboras uzvaru guvuši nevis japāņu gaisa spēki, bet gan mazas zemūdenes, kuŗām izdevies iekļūt kaŗa ostā un ar mīnām nogremdēt amerikāņu kuģus. Akcijā piedalījušās pavisam 5 pundurzemūdenes ar vienu komandas locekli katrā; uzdevumu veicot, tās visas gājušas bojā.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu draudzes Ziemassvētku eglīte bērniem notiks 23. dec., pl. 1 dienā Bēthovena zālē, 210 E. 5 St. Svētbrīdis pie eglītes, priekšnesumi un atspirdzinājumi.

23. dec., pl. 3 p.p. dievkalpojums Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

24. dec., pl. 7 vak. eglītes dievkalpojums Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš. Draudzes koris B. Skules vadībā.

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā eglītes dievkalpojums 24. dec., pl. 7 vak. Māc. A. Ozols.

25. dec., pl. 11 Betlemes baznīcā svētku dievkalpojums. Piedalīsies archibiskapa vietnieks J. Kullītis, māc. R. Zariņš un A. Ozols.

Port—Vašingtonā, L. I., svētku dievkalpojums 25. dec., pl. 2 p.p. Māc. F. reus.

AID OVERSEAS Inc.,
3133 So Halsted St., Chicago 8, Ill., U.S.A.

Nosūta pārtikas pakas uz visām Eiropas valstīm, iesk. Berlīni un Vācijas krievu joslu, izņemot Pad. Savienību. Pakas apdrošinātas pret pazušanu. Sūtījumus izdara no Eiropas noliktavām, kas paātrina paku saņemšanu. Paku saņem 10—20 dienās, bez piemaksas.

Paka Nr O — $5.25
5 unces olupulvera
4 mārc. cukura
2 " konfekšu
2 " rozīnes
1 " šokolādes

Paka Nr. 1. — $6.70
2 mārc. tauku
2 " speķa
2 " dūmdesas
2 " cūkas gaļas
1 " margarīna

Paka Nr. 3 — 6.20
4 mārc. speķa
3 " margarina
2 " tauku
1 " cūkas gaļas

Paka Nr. 5 — $5.40
2 mārc. speķa
2 " cukura
2 " ievārījuma
1 " margarina
1 " kafijas
1 " kakao

Paka Nr. 10 — $6.50
2 mārc. speķa
2 " tauku
2 " margarina
1 " kafijas
1 " kakao
1 " šokolādes

Paka Nr. 12 — $6.40
2 mārc. tauku
2 " speķa
2 " cukura
1 " kakao
1 " kafijas
1 " šokolādes

Paka Nr.14 — $5.70
2 mārc. speķa
2 " tauku
2 " cukura
1 " ievērījuma
1 " cūkas gaļas
2 vien. ziepju

Paka Nr. 19 — $9.95
4 1/2 mārc. cukura
4 " speķa
2 " tauku
2 " marg.
2 " ievār.
2 " kakao
2 vien. ziepju
1 mārc. kafijas
1 " šokolāaes

Paka Nr. 21 — $6.25
2 mārc. speķa
2 " tauku
2 vien. ziepju
1 mārc. kafijas
1 " kakao
1 " šokolādes
1 kan. kond. piens

Paka Nr. 24 — $11.50
5 mārc. speķa
3 " tauku
2 " margarina
2 " ievārījuma
2 " sera
1 " kafijas
2 " kakao
2 " šokolādes

Paka Nr. 93 — $8.50
5 mārc. tauku
2 " šokolādes
2 " kakao
1 " kafijas

Individuālas pakas

Nr.A-5	mārc. dedz. kafijas	$6.50
Nr.B-8	" šķiņķa bundžās	$9.90
Nr.E-5	" dūmdesas	$5.00
Nr.F-5	" šķiņķa(cūk.g.)	$4.80
Nr.G-5	" siera	$3.90
Nr.H-5	" sviesta	$5.50
Nr.J-9	" sviesta	$8.25
Nr. 6A-10	" cukura	$2.60
Nr.6B-20	" "	$4.70
Nr.25C-15	" tauku	$8.80
Nr.25E- 9	" "	$5.25
Nr.94B-8	" medus	$5.00
Nr.94J-5	" margarina	$3.70

Jūs varat sūtīt 5 mārc. paku kafijas uz Austrumvāciju, Berlīni un Austriju bez muitas.

Dokumentu tulkojumus, fotokopijas u. c. darbus
ātri un par pieņemamām cenām izgatavo un likumīgi apstiprina speciālisti visās Eiropas valodās.
ACADEMIC TRANSLATION BUREAU
907 Dundas St., West, Toronto 3, Ont.
Tel. PL 4880 (137)

AIZ DZELZS AIZKARA

NOLIKTAVU NAV...

Sovetskaja Latvija 22. novembrī raksta, ka šī gada sākumā Maltas „Seļhozsnabam" piegādātas visāda veida lauksaimniecības mašīnas, kas „līdz šim visas rūsē zem atklātām debesīm." Vairākas reizes esot griezušies pie Maltas rajona izpildkomitejas priekšsēža b. Antonova, bet tas atbildējis; „Noliktavu nav un nav sagaidāmas." Vēl ļaunāki esot ar mākslīgajiem mēsliem. Maltas stacijā uzkrājušies 750 t. mākslīgo mēslu, bet kolchozi nav tiem atsūtījuši pakaļ. Augustā 10 kolchozi pasūtinājuši 30.000 novadcaurules, pasūtinājums veikts jau oktobrī, bet neviens pēc tām vēl nav ieradies „Seļhozsnabā." Tā esot arī Rēzeknes, Kārsavas un Viļānu rajonos. Sasniegumi!

PAD. LATVIJĀ 1535 KOLCHOZU

Bēdīgi slavenā Augstākās Padomes Prezidija pr-ža v. Auguste, sakarā ar Staļina satversmes 15 gadiem, 3. dec., Rīgas padomju radiofonā pasludināja, ka Padomju Latvijā patlaban esot 1535 kolchozi, no tiem vairāk nekā 50 — „miljonāri". Traktoru darba apjoms, salīdzinot ar 1945. gadu tagad esot pieaudzis vairāk nekā 15 reizes.

Republikā mācoties 300.000 bērnu, darbojoties 25 mūzeji, 620 klubu, 1280 bibliotēku un 11 teātru. Viss tas, protams, staļinisma kultivēšanai: verdziskas paklausības iepotēšanai „mācāmos un izglītojamos."

RĪGA

patlaban esot 300 tramvaju vagonu, 35 trolejbusi un 30 autobusu.

VIENA TĒJNĪCA

Sovetskaja Latvija savā 14. novembŗa numurā raksta: Līvānu pilsētā ir viena vienīga tējnīca, kur var pusdienot. Augustā tā bija ciet remontam. To „remontē" vēl šobaltdien. Vienā no tējncas istabām remonta laikā bija atklāta bufete, bet bez alkoholiskiem dzērieniem tajā neko nepārdeva.

Ļausim tam pašam laikrakstam runāt par Krustpili: Krustpilī ir iebraucamā vieta. Bet sava uzdevuma tā neīsteno. Telpās, kur jāapstājas kolchozniekiem, netīrs, auksts, nav visnepieciešamāko mēbeļu. Virs steliņiem nav nojumes pret lietu un sniegu. Par zirgu novietošanu kolchoznieki maksā 2 rubļi. Tos saņēmis, iebraucamās vietas pārzinis, kvītis izdod tikai visnepieciešamākos gadījumos.

PAPIROSI — 3 RUBĻI 90 KAP.

Papirosi „Rīga" augstākās šķiras Nr. 3, 25 gabali maksā 3 rubļi 90 kapeiku.

LATVIEŠU LIELIE PROZAS MEISTARI

KĀRLIS ZARIŅŠ
DRĀMAS IKDIENĀ
Ar vērtīga portretista aci autors skatās pasaulē un viņa tipu galerija reizē reljefa un smalki stilistiski iezīmēta, atmirdz šai prāvajā stāstu un noveļu kopojumā, kas iznācis jau otrā izdevumā trimdā.
$2.40, K. $2.60, ies. $3.00; K. $3.20

JĀNIS VESELIS
DIENAS KRUSTS
Gar lasītāja acīm aizslīd Rīga ar tās priekšpilsētu namiem, ielu trokšņiem, ļaudīm, kas aizsteidzas katrs ar savām iedomām un rūpēm. Mierīgā ziemas diena iesākas ar smagas liktenības nojautām, un līdz vakaram divu jauniešu jutekliskā, nepastāvīgā mīlestība sakāpināta līdz traģēdijai.
$1.65, K. $1.75, Ies. $2.20, K. $2.35

MIRDZA BENDRUPE
SMIEKLĪGAIS UN VIŅA SIRDS
Ar savām novelēm, atsedzot cilvēka psīches dziļumus, Bendrupe ienesa latviešu literātūrā jaunu vielu, iegūdama arī smalkas stāstītājas slavu.
Broš. $1.50, ies. $2.00.

MAJESTĀTE UN PĒRTIĶIS
$0.70, K. $0.75. Ies. $1.20, K. $1.25

Galvenais pārstāvis Kanadā:
VALTERS ZIEDIŅŠ
92 Morse St., Toronto, Ont.
DAUGAVA

LIETUVIEŠU ĒDIENU VEIKALS — VIESNĪCA
B A L T I C
870 DUNDAS ST. W. (Dundas un Manning ielu stūrī), Toronto
Ēdieni mūsu gaumē pagatavoti no svaigiem produktiem
Šeit dabūjams arī laikraksts LATVIJA AMERIKĀ
(103) FELIX JONYNAS

587 Queen St., W. Toronto WA — 6812
KRIEVU MĒBEĻU VEIKALS
QUEEN WEST FURNITURE Co
Bagātīgs jaunu un lietotu dzīvokļa un kantoŗa mēbeļu krājums
(390)
Iegriezieties ur pārliecinieties paši!